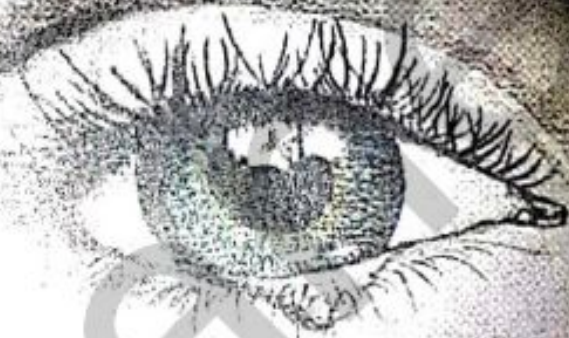

رہنما اور سبک

Ketabton.com

ناول

لیکوال: زاہد اللہ عجلاند

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱۵ کتاب

د هجر او بنکې	:	نوم یې
زاهد الله خلاند	:	لیکوال
0764116713	:	اړیکه
Zahidullah.zaland24@gmail.com	:	ایمیل ادرس
حیدر خېل ادبي بهیر (خوست)	:	خپرندوی
(۳۱) یو دېرشم	:	خپرندوی
(۱۰۰۰) زر ټوکه	:	چاپ شمېر
میرویس کاروان مطبعه (خوست)	:	چاپ ځای
۱۳۹۶ هـ ش / ۲۰۱۷	:	چاپ کال
صابر گل زیار	:	پښتني، کمپوز او ډیزاین
	:	د موندني ځایونه:
	✓	ارباڼا کتاب پلورنځی
	✓	لېوال کتاب پلورنځی
	✓	خیر الناس کتاب پلورنځی
	✓	شاهین کتاب پلورنځی
	✓	فیصل کتاب پلورنځی
	✓	انور شهاب کتاب پلورنځی دوسره که بازار کوتی (حیدر خېل)
	✓	علمي کتاب پلورنځی (ګردیز)

ب

ڊالی

خپلي ڪراني او مهرباني مورجاني ته، چي زما په
پالنه او روزنه ڪي يي نه ستري ڪهڊونڪي هلي خلي
ڪري دي، په پوره نري مينه ڊالي ڪوم.

زاهد ڄلاند

د خپرنډوی بهیر یادښت

د پښتو ادب او فرهنگ او مورنۍ خوږې ژبې (پښتو) د ښه چوپړ او خدمت په موخه حیدرخېل ادبي بهیر تل هڅه کړې او کوي یې، چې ادبي ښه ارونه، شاعرانه راټولیدنې، د کره کتنې محفلونه او علمي سیمینارونه جوړ او هېوادوالو په ځانگړي ډول خوست مېشتو فرهنگپالو ته دا ثابته کړي چې دغه بهیر یو هڅیالی او زیار ایستونکی بهیر دی.

نوموړي بهیر د خپل زیار او هڅو په نتیجه کې د پسر زلمي شاعران او لیکوالان له دې بهیر سره په گډ یون له ځانه سره د بریا او ښې غورېدنې د ستر او ښه راز په لور روان کړي او رهبري کړي دي. حیدرخېل ادبي بهیر تل له دې پښتانه ارمان او پښتنې هیلې سره مخ په وړاندې ځي، چې د هغو زلمکیو شاعرانو شعرونه، ناولونه، ژباړې... چې د پښتو د ادب په زرین اسمان کې یې د څلېدونکو ستورو په څېر ځای نیولی دی له ورکاوې څخه وژغوري او کتابي بڼه ورکړي.

یاد بهیر دا ځل د کتابونو د چاپ د لړۍ یو دېرشم گام د زاهدالله ځلانند ناول (د هجر اوښکې) د چاپ په بڼه سمبال کړی دی. په ناول کې په قاجاقي بهرنیو هېوادونو د سفر او د هغې د ستونزو په اړه واضح معلومات وړاندې شوي دي، هیله ده په مینه یې ولولئ.

مونږ په خپل وار ددغې ناول مبارکي زاهدالله ځلانند ته، ټولو خوست مېشتو فرهنگیانو، شاعرانو، لیکوالانو، د پښتنې فرهنگ خواخوږو او په تېره بیا ناول لوستونکو ته وړاندې کوو.

ځلانند ته د زیاتو بریاوو په هیله.

شاکرالله شاکر

د حیدرخېل ادبي بهیر مشر

د حیدر خېل ادبي بهیر لخوا چاپ شوي کتابونه

نمبره	د کتاب نوم	ليکوال / شاعر	چاپ کال
۱	حیدر خېل ادبي ستوري	بېلابېل شاعران	۱۳۸۸
۲	تاخو ويل چې زه به نښه درکړم	نور شاه نوران	۱۳۸۹
۳	ملي مبارز علامه محمود طرزی	نصرا احمد روښان	۱۳۸۹
۴	منگي او تېري	نواب صديقي	۱۳۸۹
۵	درد (ناول)	لاهور جان همت	۱۳۸۹
۶	کول ايديت	نظيف ساحل	۱۳۸۹
۷	د هوسۍ او ښکې	نواب صديقي	۱۳۹۰
۸	ييره (د هايکو ټولگه)	محمد الله مقبل	۱۳۹۰
۹	يوه شيبه مې له زړه نه ووځي	زاهد الله عاطف	۱۳۹۰
۱۰	ظهور گرامر	شاکر الله شاکر	۱۳۹۱
۱۱	خوست کې گرمي ده ماته کيږده چنارونه	بېلابېل شاعران	۱۳۹۱
۱۲	سيند په اوبسکه کې	نظيف الله نظيف	۱۳۹۱
۱۳	د نړيوالو سازمانونو د رامنځته کېدو تاريخي بهير	پوهنيار محمد الله مندوزی	۱۳۹۱
۱۴	حرارت فزيک	مولا خان زيارمل	۱۳۹۲
۱۵	د ښکمرغۍ او برياليتوب راز	ژ-نصير احمد روښان	۱۳۹۲
۱۶	چې په سهار کې مې لمانځه ته بولي	جلال خپلواک	۱۳۹۲
۱۷	طالبه زړه دې رانه يورو (ټپيزې)	مازديگر گل ټکر	۱۳۹۳

۱۳۹۳	محمد خان ريحان	ما مه پري پرېده يوازې (ناول)	۱۸
۱۳۹۳	شاكر الله شاكر	ظهور گرامر (دويم چاپ)	۱۹
۱۳۹۳	مازديگر گل تکر	چې روانې لاس دې راکه (تپيزې)	۲۰
۱۳۹۴	پوهنمل محمد الله مندوزی	د نړيوالو سازمانونو د رامنځته کېدو تاريخي بهير (دويم چاپ)	۲۱
۱۳۹۴	ژ-پوهنمل محمد الله مندوزی	اساسي حقوق او سياسي مؤسسې	۲۲
۱۳۹۴	نسيم لېوال	زلزله (ادبي ټوټې)	۲۳
۱۳۹۴	مازديگر گل تکر	طالبه زړه دې رانه يوړو (تپيزې) دويم چاپ	۲۴
۱۳۹۵	رحمن الله تنی	زما د مينې ډېره	۲۵
۱۳۹۵	مازديگر گل	د مازديگر سترگه ډوبيرې	۲۶
۱۳۹۵	زاهد الله عاطف	يوه شيبه مې له زړه نه ووځي	۲۷
۱۳۹۵	بېلابېل ليکوالان	د شهيد لېوانگل حبيبي ياد	۲۸
۱۳۹۶	پوهندوی محمد الله مندوی	د عمومي نړيوالو حقوقو د شخصيتونو پېژندنه	۲۹
۱۳۹۶	بېلابېل شاعران	خوست کې گرمي ده ماته کيږده چنارونه (دويم چاپ)	۳۰
۱۳۹۶	زاهد الله خلاند	د هجر اوښکې	۳۱

دروازه وټکېده، بوډی سلام وگرځاوه، وټوځیده، دروازی ته یې وکتل، چې تر نیمايي لري شوې وه. پر ملنگ یې سترگې ولگېدې، خدای (جل جلاله) ته یې لاسونه پورته کړل، لنډه دعا یې وکړه، له سترگو یې اوبسکې وبهیدې.

پورته شوه ملنگ ته یې سترگې ورواوبستې، ملنگ ځوان بڼکاریدو، بڼایسته او دنگه ځواني یې درلوده. د زیرې او د سروینستان یې دومره لوی شوي وو چې له ورايه د لیونی غونډې بڼکارېده.

بوډی په څیر، څیر و وکتل، لکه چې ویې پیژانده، شاید پخوانی دعا یې هم دهغې په حق کې کوله، له سترگو یې اوبسکې بهیدې او د گریوان لاره یې خپله کړې وه، بوډی د دروازی په طرف په حرکت کې وه او خپله لاره یې لنډوله.

د ملنگ هم زړه وارونه کړ، هیجاني بڼکاریده، د دروازی پر درشل یې پښه کېښوده او کورته دننه شو، په سترگو کې یې د خوښی اوبسکې وځلیدې داسې بڼکاریده، لکه په لمړي ځل یې چې دا دنیا لیدلې وي، د بوډی له خولې ورو، ورو دا غږ راوتو چې زویه! زویه! دا ته یې؟ زه خو خوب نه وینم؟ او د ملنگ له غاړې یې لاسونه تاو کړل.

په چغو چغو یې وژړل، یوه نه انځوریدونکې صحنه وه، دواړو داسې د زړه له خلاصه ژړل چې تا به ویل؛ زړه به یې وچوي، خو داسی ونه شول، دا د خوښی اوبسکې وې او د خوشحالي ژړا وه، بوډی ملنگ پر تندي بڼکل کړ، له

لاسه يې ونيوه او کوتې ته يې دننه کړ، ملنگ پر زاړه پوزي کېناستو، يوې
اوبلې خوا ته يې سترگې واړولې

دا يوه کوچنۍ کوټه وه، ديوالونه يې له خټو څخه جوړ وو، د پاسه پرې
لرگي ايښودل شوي وو، مخامخ دېوال ته يو ښکاري ټوپک او يوه توره
ځوړنده وه، ځوان په سوچونو کې داسې ډوب و، چې د بوډۍ يوه خبره يې هم نه
اوریده.

بوډۍ د ملنگ پر سر لاس ور تېر کړ، گډوډ وينيستان يې ورته سم کړل،
ملنگ مخ وړ واړوه او له سترگو يې اوبښکې روانې شوې، بوډۍ د زاړه پروني
پر خنده اوبښکې ورپاکې کړې او زياته يې کړه: زويه! شکر چې ته راغلي،
خداي (جل جلاله) ماته بېرته نوی ژوند راکړ، ماته يې خوشحالي راکړه، سترگې
مې روښانه شوې، زه پوهېدم چې ته به خامخا راځي، هر څوک ما پرېښودی
شي، خو ته ما يوازې نه شې پرېښودی، اخ! زما ښکليه زويه! زما نازوليه
زويه! دا په څه حال شوی يې، زه پوهېدم چې څومره تکليفونه به در باندې تېر
شوي وي، مسافري د سړي عمر کموي، خو په دې حال هم ډېر شکر چې ته
راغلي

دا زما لپاره هر څه دي، ستا په لېدو مې ټولې گيلې ختمې شوې، د
ژوند ټول تکليفونه مې له ياده ووتل، شکر خدايه ډېر شکر چې زما زوی دې
ماته راوستو، زويه! ته کېنه، زه چای راوړم

زينب او بنسکلا ته به هم زيږی ورکړم، خدای (جل جلاله) خبر دی، خومره به درته خوشحاله شي، بوډی پورته شوه، له کوتې بهر ووته، ملنگ په سوچونو کې ډوب شو، له خان سره يې وويل: يه خدایه! مور مې څه وايي، کومه زينب او کومه بنسکلا يادوي؟ دی لا په دې سوچونو کې و، چې د کور د لويې دروازې درز شو او څوک په بېرته ترې راتېر شول، په لور او زېږې د وروره او وروره انارې وهلې. دواړه غبرگې د کوتې له دروازې دننه شوې، په حيرانۍ يې د ملنگ غونډې سپرې ته ور وکتل، په سوې غږ يې په يوه او از د وروره نارې کړې او د خپل ورور په غېږه کې ور پرېوتې.

د زړه له خلاصه يې په چېغو، چېغو وژړل او د څو شېبو لپاره يې له سترگو د خوشحالی او بنسکې وبهيدې، ملنگ دواړه پر خپل خان پورې کلکې ونيولې، هيچانې بنسکاريده، يو داسې څوک يې په غېږه کې پراته وو چې ده هيڅ نه پيژندل او تر ټولو نږدې اړيکه يې ورسره درلوده، په يو او بل مخ يې دواړه خويندې بنسکل کړې، مور يې له دروازې را ننوته، چای يې د ملنگ مخې ته کېښود.

بنسکلا چې له زينب څخه مشره بنسکاريده، پيالې يې ډکې کړې، ځوان د مور پر طرف ور وکتل، مور يې مخې ته کېناسته، ځوان په بنده، بنده ژبه وويل: مو... مورې هغه... هغه زما پلار ماما... د ماما ناوې او... او... هغه... هغه سيمه هغوی چېرته دي؟ مور يې خپلې اوبسلنې سترگې د پروني پر څنډه پاکې کړې او زياته يې کړه: زويه! کلونه تېر شوي دي، د چا قسمتونه چېرته او د چا

قسمتونه چهرته دي او د چارو زى ختمې شوې دي، مور يې همدا سې خبرې
پسې وغزولې، خو ملنگ رډه رډه ور کتل.

د بودا کليوال کيسې يې ذهن ته راغلې او خبرې يې يوه، يوه ورته
رښتيا بنسکارېده، تياره په خوارېدو وه، ورځې خپله واکمني شپې ته ور
سپارله، پر اسمان وريځې را خوارې شوې، تابه ويل؛ لکه چې اسمان هم د
دغې غمجنې کورنۍ پر دې غمجنه صحنه زړه را ډک شوى دى او د خپلو
اوبنکو تويېدو لپاره يې وريځې لا پسې پخې کړې، څو شپې وروسته په
شړک سره باران شروع شو، بودى ملنگ له متيو ونيوو، و يې بنسوراوه، و يې
ويل: زويه! ته خو ښه يې کنه؟

ملنگ سلگۍ وکړه، لکه له خوبه دې چې را وينس کړى وي، د مور
لاسونه يې پر خپل وجود باندې احساس کړل، خواږه ور ولگېدل، کلک يې پر
خپله سينه ونيول، پر خپلو سترگو يې وموښل او بنسکل يې کړل، دا چې پيال
ور څخه سره شوې وه، زينب ورته مخته پيال ونيوه.

ملنگ يو څو غړپه ترې وکړل، د کوټې له چت د باران څاڅکي راتويېدل
او پر ځمکه له لگېدو سره يې ټکا پورته کېده، څو ځايه کوټه راڅخېده او
بنسکلا به په څاڅکو پسې گرځېده او لوښي به يې ورته کېښودل، ترڅو کوټه
لمده نه شي، خو ملنگ بيا له ټک، ټک ډېر خوند اخيسته.

لسگونه او سلگونه خاطرې يې ورته يادولې، زينب د شاه له طرفه پر
ورور لاسونه راتا وکړل، ده د جينۍ سر پر خپل زنگون کېښود، بودى وويل:

زه به د خوراک لپاره يو څه راوړم، بوډی له کوتې ووته، ملنگ له خپلو خویندو سره په ډېره مېنه خبرې کولې، دوی ډېرې خوشحاله معلومېدې

زينب وويل: وروره! ته خو به بيا چيرته نه ځې کنه؟ او همداسې يې خبرې پسې وغزولې، ورور جانانه! زما باور و چې ته به خامخا راځې، هغه د کونډې لور به هر وخت پيغورونه را کول، چې تاسو خو هيڅوک هم نه لرئ، خو ما به ستاسو يادونه هر وخت ورته کوله، ويل به مې زما ورور به راشي بيا به زه تاته وښيم چې زمونږ څوک شته کنه؟

زينب غلې شوه، ښکلا وويل: د اختر په لومړۍ ورځ دې خان صاحب لور نوې جامې اغوستې وې، ماته يې وويل چې ته خو پلار هم نه لرې او ورور دې هم ورک دی، زه ډېره خفه شوم او ډېر د بې کسی احساس مې وکړ، ښکلا غلې شوه، څو شيبې وروسته بوډی کوتې ته راغله، د ملنگ مخې ته يې ډوډی کېښوده، د څو ورځو سره ډوډی يې په دومره خوند سره وخوړه، چې تا به ويل د نړۍ تر ټولو لوی لوی نعمتونه يې مخې ته ايښودلي دي

ملنگ ډوډی په ډېر خوند سره وخوړه، مور يې په اوږدو دعا وکړه او خدای (جل جلاله) ته يې په څو، څو واړې د شکرانې لاسونه پورته کړل، ښکلا دسترخوان ټول کړ، مور يې وويل: زويه! اوس دا راته ووايه چې دا څو کلونه دې څنگه تېر کړل او څنگه دې مونږ پيدا کړو؟ ملنگ وويل بس! مورې پرېږده ترخه وختونه وو تېر شول زينب وويل: نه وروره مونږ اوس له ترخو سره بلد شوي يو، ته به دې د ژوند کيسه خامخا مونږ ته کوي کنه مورې! بوډی مور يې د (هو) په مانا سر و خوځاوه.

ملنگ وويل: بنه نو بيا غورښي: كله چې له دې ځايه روانېدم، تقريبا
څوارلس كلن به وم، مور يې هم د (هو) په معنا سر و خوځاوه، ملنگ بيا خپله
كيسه پيل كړه، سهار وختي وو په سپينه واوړه لمر خپل زير رنگ بنكاره كړ،
سخت ساړه وو، چې د كابل اډې ته ورسيدم.

يولوى (ششپاي) موټر ولاړو، موټروان د كابل! كابل! نارې وهلې،
ډېر خلك ولاړوو، زه هم ورسره ودرېدم، موټروان وويل: كابل ته څې؟ ماد
(هو) سرورته و خوځاوه، بالاخره موټر ډك شو، ټول په موټر كې كېناستود.
موټر پر سر تور ترپل تړل شوى و، موټر حركت وكړ، لاره ډېره خرابه وه،
موټروان ډېر په احتياط سره تگ كاوه، واوړه ډېره زياته شوې وه، موټر كرار
كرار مزل كاوه، غرمه شوه ټولو د ځان سره له كوره دومره څه را اخيستي وو،
چې په لاره كې يې و خوري، خو يو زه بد قسمته وم، چې هيڅ راسره نه وو. ډېر
وږى وم خو چاره نه وه، وايي: ناكام پهلوان دى، (تېرا) ته ورسيدو، ټولو
دعاگانې كولې، ترڅو په خير ور څخه تېر شو، له يوې گولايي موټر تېر شو،
خو نور يې حركت نه شو كولاى، واوړه ډېره زياته وه، اسمان شين و، سور باد
لگېده، موټروان وويل: ټول را كوز شئ، ټول له موټره رابنكته شو، موټر بيا
حركت وكړ، د (تېرا) تر سر پورې مونږ پياده لاړو ډېر زيات ساړه مې كېدو او
سخت وږى شوى هم وم، بيا موټر ته ور پورته شوو، مازديگر و د شپې ناوخته
لوگرته ورسېدو او شپه مو په هوټل كې وكړه.

سهار د هوټل شاگرد غږ وكړ، لمانځو ته پورته شئ! لمانځونه مو ادا
كړل، چاى مو وڅښلو او بيا مو د كابل پر لور حركت پيل كړ، كابل ته

ورسېدو، شپه مو په کابل کې وکړه، په لومړي ځل مې کابل وليد، ډېر
بنايسته راته ښکاره شو، هرې خوا ته مې کتل، زه خو په لومړي ځل له کوره
وتلی وم، د شپې تياره په خوریدو وه، د نیمروز د موټرو تم ځای ته په پوښتنو،
پوښتنو ورسېدم، هملته په یوه هوټل کې مې ډوډۍ وخوره، نور هم زیات
خلک ناست وو، څوک چېرته او څوک چېرته په سفر روانېدل، د شپې په دوو
بجو مو ترته پورته شوو او موټر د غزني پر طرف حرکت پیل کړ.

د غزني پر لارو ډېره واوره پرته وه، له ساړه مې طاقت نه کیده، د وجود
ټول اندامونه مې ریږدیدل، په موټر کې یو ځوان څو ځله په ځیر، ځیرا وکتل،
بیا را پورته شو له ځان تاو کړی څادر یې ماته ونيوه، ما وویل: نه بیا به ستا
ساړه وشي، هغه مې تر څنگ کېناست څادر یې زما پر اوږو را واچوه، ډېر
مهربانه ښکارېدو، ویې ویل: کله چې وږی کیږې، بیا ماته وایه، له همدې
خبرې سره پورته شو او پر خپله څوکی کېناست.

له څنگ ملگري سره یې څه وویل او د افسوس په مانا یې سر وڅوځاوه،
څادر مې پر ځان باندې راسم کړ، موټر به کله د واورې له امله یوې او کله بلې
خواته ښویېده، له زابل او قندهار ورتېر شوو، هرات ته په رسېدو ډېر
ستومانه شوي وو، په لاره کې دوه کسان نور هم راسره ملگري شول، چې ټول
څلوېښت کسان شوو.

تر څو سبا سهار ایران ته روان شو، پر سبا مو ځانونه څلورو قاچاقبرانو
ته وسپارل. پیسې یې له اوله را څخه واخیستې او وعده یې راسره وکړه، چې
مونږ به دوی د ایران مرکز تهران ته رسوي، ټولو په پټه خوله ورسره ومنله،

ټول يې يو لوی موټر ته ور دننه کړو، څلور کسه قاچاقبران وو، هر يو لس لس
کسان سره ووېشل.

لومړی خو په ما لانجه وه، هېڅ يو قاچاقبر ورسره نه پريښودم، ما ورته
وويل نو بيا مو ولې دې ځای ته راوستم او پيسې مو را څخه واخيستې؟ په
دې وخت کې همغه مهربانه بسکلی او ځواکمن ځوان وويل: چوپ شئ دا فکر
مو ولې له اوله نه کولو، چې يو ځل مو راوستو، نو اوس به له مونږ سره ځي،
په دې وخت کې د ايران پولې ته نږدې شوې وو.

قاچاقبر وويل: دلته ځای، ځای پوستې وي، خو پوليس پکې کم، کم
وي نه شي مو را نيولی، زما پر خبرو به عمل کوي، ټولو خبره ورسره تاييد
کړه، په پښوروان شوو، موټر را څخه وگرځېده، په يوه دره کې مو منزل پيل
کړ، له نيم ساعت منزل وروسته د پوليسو پوستې وليدل شوې، ټول سره پيل
شو، په څلورو لارو روان شوو.

له لږ منزل وروسته پوليسو شپيلک راباندې شروع کړل، چې و مو ليدل
ورته ودریدو اشارې يې راته کولې، ترڅو چې و مو دروي قاچاقبر وويل:
منډه!

مونږ ټولو منډه کړه، قاچاقبر مخته او موږ شاته له څو غونډيو څخه په
منډه واوښتو، زه ډېر ستړی شوی وم، له هغه ځوان سره دې خدای (جل جلاله) ډېر
ښه وکړي، ډېر کومک يې راسره وکړ، زما لاس يې کلک په لاس کې نېولی و،
د ماښام تياره په خوریدو وه، ناڅاپه نورو پوليس را باندې غږ کړ: چېرته روان

بيئ، ودرېرئ! ټول ډېر ويريدي لي بسكارېدل، پښې مې شلې شوې وې، حرکت مونه شو کولای، درې پوليس مخامخ راته ولاړ وو.

قاچا قبر منډه کړه، مونږ هم ټولو منډه کړه، قاچا قبر را څخه د ما بنام په تياره کې ځان ورک کړ او نور ټول ملگري هم را څخه په تياره کې پناه شول، زه او ځوان سره پاتې شوو، د غره په ډډه کې يو کور ته وردننه شوو، په کور کې يوازې يوه ځوانه نجلی وه، مونږ سخت پښېمانه شوو، ځکه چې بې اجازې راننوتلي وو، خو بله چاره نه وه، د پوليسو له وېرې مو دا کار کړی و، نجلی په دري ژبه له ځوان سره څه وويل او کوټې ته يې دننه کړو، ما خپل ملگري ته وويل: څه يې وويل؟ هغه وويل: ويل يې چې دلته تاسو ته هيڅ خطر نشته او تاسو کينئ، زه درته ډوډی راوړم.

ځوان را څخه وپوښتل: ستا نوم؟ ما وويل: عابد او ستا نوم؟ زما نوم حبيب الله بيا يې وويل: د کوم ځای او سپدونکي يې؟ ما وويل: لويه پکتيا خوست، ده وويل زه د غزني او سپدونکي يم، مونږ په خبرو سره بوخت وو، چې يو ځوان کوټې ته راننوت او توپک يې په لاس کې نېولی و، مونږ سخت وويږيدو، ځوان را نږدې شو او سلام يې راباندې واچاوه، مونږ هم ورته (عليکم السلام) وويل، ځوان توپک دېوال ته ودراره او دواړو ته يې لاس ورکړ، مونږ هم لږ ډاډه شوو.

ځوان وويل: څنگه بنه خويئ؟ حبيب الله ځواب ورکړ: هو! بنه يو، خو بنسټه غواړو مونږ ستا بې اجازې راغلي يو، ځوان وويل نه، نه هيڅ خبره هم نه ده، مونږ او ستاسو خو وطن داران يو، زه هم د افغانستان يم ما وويل په

افغانستان کې د کوم ځای یې؟ ځوان وخنډل بیا یې وویل: د کابل یم او زیاته یې کړه: مونږ دلته د یو کال راهیسې او سپرو، تاسو یې چې کوټې ته راوستې وئ، هغه زما مېرمن ده (گل مکې) نومېږي، تاسو ته ډېره زیاته خوشحاله ده. وایي وروڼه مې راغلي دي

زه ډېر حیران شوم، بیا مې په تعجب ترې وپوښتل: بیا دلته څنگه راغلي یئ او په دغو غرو کې ولې اوسېږئ؟ و یې خنډل د پښتو سختو رواجونو د غرو کړې یو.

دروازه ټک، ټک شوه، ځوان ور باندې غږ وکړ! گل مکې ډوډۍ تیاره شوه؟ ځواب راغی هو. ځوان وویل: نو څه ته انتظار کوی راوړه یې جینی راغله او زمونږ مخې ته یې دسترخوان هوار کړ، ډول، ډول خوراکونه یې تیار کړې وو او زیاته خوشحاله معلومېده، حبیب الله وویل: نور هم څوک راځي؟ ځوان وخنډل، نه؛ نور څوک راځي؟ حبیب الله بیا وویل: نو دا دومره شیانو ته څه ضرورت و؟ ځوان وویل: ولې مونږ درته پښتانه نه بنکارو او که له تاسو ښه میلمانه غواړم او بیا رښتیا هېر مې شول، اخېر میلمانه د چای یې؟! په هر حال ډوډۍ مو سره وخوره، ډېره خوندوره تیاره شوې وه، له ډوډۍ وروسته مو چای وڅښلو او لمانځونه مو هم اداء کړل.

حبیب الله له ځوان پوښتنه وکړه: بښنه غواړم لومړی مې له یاده ووتل، زما نوم حبیب الله او زما د ملگري نوم عابد دی، د خوست ولایت اوسېدونکی دی او زه د غزني اوسېدونکی یم او تاسو؟ ځوان وویل: زما نوم عارف دی، د کابل یم او په ماگراڼه گل مکې بیا د ننګرهار اوسېدونکی ده، د کابل په

پوهنتون کې مو سره لیدلي وو او قسمت تردې ځایه را ورسولو، ډېرې خبرې
مو سره وکړې، بیا حبیب الله وویل: که مونږ ته اجازه وي، نو مونږ به له تیارې
څخه گټه پورته کړو او لار به شو، ځوان وویل: نه! شپه له مونږ سره تېره کړئ،
مونږ زیات درته خوشحاله یو او بله دا چې هسې نه لاره غلطه کړئ.

په دې خبرو سره بوخت وو، چې یو ناڅاپه د پښو ترپه هار شو او بیا
چيغې پورته شوې، عارف وویل: دغه سخت ظالمان دي، لکه چې بیا یې څوک
راگېر کړي دي، ما وویل: نور به څوک وي، خو زموږ ملگري به یې راگير کړي
وي

ډېرې سختې سختې نارې یې وهلې، ډېر زړه مې ور باندي بد شو، خو
هیڅ مو له لاسه نه وو پوره، ورو په ورو یې چغې کمېدې، عارف وویل: لکه
چې پوستې ته یې بوتلل، حبیب الله بیا د تلو وویل: عارف ډېر ټینگار وکړ،
خو حبیب الله له پریکړې نه واوښتو.

وروسته عارف وویل: چې څئ، نو بیا همدغه بنه وخت دی، دوی به
همغه پوستې ته بیولي وي او له دې وروسته خو هسې هم خپلو، خپلو ځایونو
ته څي، له عارف مو چې رخصت را اخیستو، ویې ویل: نه لږ درسره ځم چې
لارې ته مو برابر کړم، له کوره د راوتو په حال کې وو، چې وورسته مې د یو چا
شتون احساس کړ، مخ مې ور واړوه، زما پر اوږه یې لاس کېښود، همغه
پېغله وه، په دسمال کې یې یو څه گنډه کړې وو، هغه یې را کړل، ویې ویل:
هیله ده چې د یوې خور په غریبانه تحفه خفه نه شی او په ډېر څه یې ومنئ.

ماوويل نه خوري! دا ته څه وايي، ستا احسان به مونږ هيڅ کله هم هېر نه کړو او تل به يې يادوو، نجلی وويل: دغه کور ستاسو خپل کور دی، هر وخت چې په دغه لار تيريرئ، نو د خور پوښتنه مو خامخا کوي، ما وويل ما پخوا د خور مينه نه وه لېدلې، ځکه چې نه مې درلوده او س مې چې خور پيدا شوه، د خور سره مې بې کچې مينه هم پيدا شوه.

هغه وخت چې له نجلی څخه رخصتېدو، په سترگو کې يې اوبسکې راغلي، لاس يې راکړ، اوبسکو يې زما په زړه کې لارې جوړې کړې، زړه مې وژړل او سترگو مې اوبسکې توی کړې او ترې روان شوم، له عارف سره روان شوو، لږ مزل يې راسره وکړ، په يوه دره يې ور برابر کړو، رخصت مو سره واخيست او روان شوو.

دغه دره له زياتو ونو ډکه وه، ساړه زيات وو، خو د مزل کولو له امله گرم وو، تقريباً نيم ساعت مزل مو وکړ، يوه پراخه ځای ته ووتو، دوه لارې مو مخې ته راغلي، حبيب الله وويل: په دغه لار به روان شو، توکل په الله روان شوو، ډېر مزل مو وکړ نيمه شپه وه، په کمه اندازه کې مو هم څه نه ليدل، کله له يوې ډبرې او يا ونې سره او کله له بلې سره لگېدو، له شاه را باندې غږ وشو، په رگونو کې مو د يوې شپې لپاره وينه وچه شوه.

حبيب الله ماته وکتل، پوليس را غږ کړ، په خبرو يې نه پوهېدو حبيب الله وويل: راخه د پوليسو خواته ورغلو، يوې خواته يې د کېناستوراته وويل، چې ومې کتل درې کسان نور هم ناست وو، همغه کسان وو، چې له مونږ سره يو ځای راغلي وو، تقريباً يو ساعت يې کېنولو او بيا يې په يو

نامعلوم لوري روان کړو، له څو غونډو تېر شوو او اخير پوستې ته ورسيدو،
پوستې ته يې دننه کړو، په پوسته کې درې تيارې کوټې بنکاريدې، له کوټو
يې هغې خواته ورتېر کړو، هلته يې په تشناب کې واچولو او دروازه يې
راپسې بنده کړه.

په تشناب کې ډېر بد بوی و، پوزې مو کلکې پټې کړې وې، خو اخير په
دې سترې شوو، تشناب ډېر تنگ و، پنځه واړه پکې ولاړ وو، مونږ خو ويل
چې راوبه مو باسي، خو شپه يې را باندې هملته تېره کړه، سهار يې دروازه را
خلاصه کړه، دراوتو يې راته وويل، خو مونږ ساړه دومره خراب کړې وو، چې
دپاخېدلو توان مو هم نه درلود، په ارام ارام سره مو پښې او لاسونه سره
وښورول، پوليسو د قومندان کوټې ته بوتلو، قومندان تحقيقات را څخه پيل
کړل، تقريباً نيم ساعت تحقيقات يې را څخه وکړل، بېلابېلې پوښتنې يې را
څخه وکړې.

مثلاً: د کوم ځای يې، څوک يې او چېرته ځی؟

په اخير کې يې له کوټې را وباسلو او زېر زمينيو ته يې واچولو، هر
سهار او هر ماښام به يې دومره وهلو، چې بې خوده به شوو او په نيمه څپه
ډوډۍ به يې را کوله، يوه مياشت مو په دغه حالت کې تېره کړه او له دې
وروسته يې له زېر زمينۍ را وباسلو، بهر مو چې کله ځانونو ته وکتل، نو له
ساړه مو لاسونه او پښې شنه شوې وو او زيات کمزوري شوې وو، له لمر مو
سترگې نه شوې غړولې، په سختۍ مې ځانته کتل، کله چې مې سترگې له لمر

سره بلدي شوي، نو حبيب الله ته مې وکتل، بيخي بدل شوی وو، هتکړیو یې په لاسونو او پښو کې لارې جوړې کړې وې.

دده د حالت په لیدو مې په سترگو کې اوبښکې راغلې، حبيب الله وویل: څنگه یې؟ ما وویل زه ښه يم، له ځانه راته وايه، سوړ اسویلی یې وباسلو او ویې ویل: گوزاره ده، رنگ ته دې چې گورم، پخوانی عابد نه یې، ما وویل: همغه يم خو حالاتو را څخه کوم بل څوک جوړ کړی دی.

زه او زندان؟! په ژوند کې مې ترڅه کیسه هم له چانه وه او ریدلې، مور به له ځانه یوه شېبه هم لرې نه پرېښودم، بس قسمتونه دي، څه گيله به ترې کوو. حبيب الله وویل: حوصله وکړه، خدای (جل جلاله) به دغه وختونه هم تېر کړي، له لږ تفریح وروسته پولیس بیا راغلل او زندان ته یې واچولو، بیا هم خوشحاله وم، ځکه چې زه او حبيب الله یې په یوه زېرمیني کې واچولو او له هغه نورو درو کسانو خبر نه وم.

شپه او ورځ به مې ذهن خپل کور، کلي، ملگري، مور، پلار او نورو خپلو خپلوانو کې مشغول و، خو ملگری مې ډېر هوښیار وو، هر وخت به یې مصروف ساتلم، ډول، ډول کیسې به یې راته کولې او خوشالولم به یې، دوی لویه کورنۍ وه، اکثریت سرپو یې په ایران کې خواری او مزدوری کولې، حبيب الله هم درې کاله په ایران کې تېر کړې وو او یوه خور یې هم په ایران کې واده کړې وه.

حبيب الله د خپل ژوند ډېرې خاطرې راته بيان كړې، خو واقعيت چې ډېرې ترخې وې، وخت تېرېدو، خو مياشتې وروسته يې يو ځل بيا راوباسلو، نيمه شپه وه، كمه، كمه گرمې هم وه، د مياشتې څوارلسم يا پنځه لسم به و، سپوږمۍ په اسمان كې سپينه څليدله، ستورو هم ځلا كوله، زه خوشاله وم، زما په فكر ټول خوشحاله وو او ولې به خوشحاله نه وو، له زندان راوتلي وو.

پنځه واړه يې سره يوځای كړو، قومندان يې له دفتر راووت، له پوستې يې راوباسلو، گوته يې د افغانستان پر لور ونېوله او ويې ويل: له هغه ځايه راغلي يئ، همغلته ولاړ شئ، كه بيا مو هڅه وكړه چې ايران ته ننوځئ، نو جزا به مو مرگ وي، پوه شوئ او كنه؟ نور تاسو تلي شئ! كه څه هم ډېر كمزوري شوي وو، خو بيا مو هم په ډېرې چټكۍ مزل شروع كړ.

زه خو له خوبسۍ نه په جامو كې نه ځايېدم، له لږ مزل وروسته مو د اوبو شنه تر غوړ شو، د اوبو پر طرف ورغلو، بسې زياتې اوبه مو وڅښلې، پوره ازادي مو احساسوله، لږه دمه مو وكړه، حبيب الله وويل: اوس چېرته ځو، ايا بېرته افغانستان ته ځو او كه د ايران پر لور حركت كوو؟ زه غلى شوم، هغه دريو نورو وويل چې له لورې مرو هم، مونږ خو ايران ته نه ځو، حبيب الله ماته سترگې راواړولې، ما وويل: ستا چې څنگه خوبسه وي!! زما هم زړه وو چې بېرته راشم، خو زه له حبيب الله يوازې نه راتلم، حبيب الله وويل: زه خو ايران ته خامخام، ځكه چې تش لاس تگ نه غواړم، كليوال به څه وايي چې د بنڅې (ولور) نه شي پوره كولى، دغه دى د مزدورى هم نه دى او راوتنېدو.

ماته هم خپله غریبې او د پلار ناروغي را یاده شوه او هوډ مې وکړ، چې خامخا به ایران ته ځم، راپورته شوو، مونږ د ایران او هغوی د افغانستان لاره خپله کړه، سهار شو لمانځونه مو اداء کړل، ډېر ستړي شوي وو، لږه دمه مو وکړه او روان شوو. حبیب الله وویل: ډېر بنسه ځای ته راووتو، نوره لاره ماته معلومه ده، دلته په یوه نږدې کلي کې زموږ خور هم اوسې، همغې ته به ورشو، زه هم دومره خوشاله شوم لکه خپل کور ته چې روان وم، په تلو، تلو کې د حبیب الله د خور تر کوره ورسېدو، حبیب الله دروازه وټکوله، یو ماشوم راووتو، لومړی یې ما او بیا حبیب الله ته وکتل، زه خو یې نه پېژندم خو حبیب الله یې هم ونه پېژاند، ځکه چې د سر او ږیرې وینستان یې دومره لوی شوي وو، چې سم صحرايي ترې جوړ و.

حبیب الله ورته وویل: الیاسه! مانه پیژنې ماما دې یم؟ الیاس یې په پښو باندي کلکه غیږه بدله کړه او ویې ویل: ماما دا په تاڅه شوي دي، دا ولې؟! حبیب الله وویل: پوښتنه مه کو، بنه دا ووايه چې په کور کې څوک شته؟ الیاس وویل: هو! مور مې په کور کې ده، بنه ورته ووايه چې وروردې راغلی او میلمه هم ورسره دی.

الیاس په منډه کور ته لاړ او بیا راغی، ویې ویل مور مې وايي دواړه دې راځي، کور ته دننه شو، کور نسبتاً کوچنی و، دیوالونه یې له تیرو جوړ وو، په کور کې دوه کوټې وې، یوه یې د مېلمانو لپاره بېله کړې وه، کوټې ته دننه شو، یوه ځوانه بنسټه کوټې ته راغله، زموږ په لیدو حیرانه شوه، که څه هم د دوی په اجازه راغلي وو، حبیب الله ورته پورته شوو، خور یې وویل:

وروره! دا ولې دا په څه حال يې، بې اختياره به يې خبرې په خوله راتلې، ناڅاپه يې ورور کلک په غېږ کې ونيو او سخت، سخت يې وژړل، حبيب الله هم په ژړا شو او ماته هم بهانه جوړه شوه، زړه مې ډېر ډک شوی و، بڼه پرېمان مو سره وژړل، د حبيب الله خور په ژړغوني غږ ماته وويل: ورور کيه! لکه چې ته هم ورسره وې، ماته پته ده، چې د سرحد په جېلخانه کې به په دې حال شوي وي.

بيا يې زمونږ لاسونو او پښو ته سوچ شو، چې د هتکړيو له امله ور څخه سرې وينې بهيدې، له يوې خوا زخمي شوي وو، له بلې خوا مو پښې او لاسونه د مزل له امله په وينو سره شوي وو، زمونږ په حال ډېره خفه شوه، لومړی يې حمام ته او بېرته يورې، دواړه ولمبېدو، چې ځانونه مو صفا کړل، نو جامې يې هم نورې راکړې، ما وويل: ځان مه په تکليفوه، د الياس مور وويل: توبه، توبه تنکي ځوانان او ظالم ايران؟! الله دې ورحمېږي، ځان مې لږ سره برابر کړ، وجود مې سخت درد کاوه، له لږ ځنډ وروسته د الياس مور د ډوډۍ د بندو بست سره، سره؛ د کلي ډاکټر هم راوستو او د ډوډۍ مخکې ډاکټر زمونږ د لاسونو او پښو پښومان وکړ، لازم هدايات يې راته وکړل، څه دوا يې هم راکړه او لاړ.

ډوډۍ مو سره وخوره، په آرامۍ سره مې ساه وباسله، پوره، پوره مې د ازادۍ احساس کولو، مونږ ډېر ستومانه شوي وو، حبيب الله وويل: خورې! مونږ استراحت کوو، خور بښتيا هغه اسد چېرې دی؟ خور يې وويل:

هغه ښار ته تللی دی را به شي، ځایونه یې راته تیار کړل، خوب یوړم،
خوب مې لیدو چې په کلي کې له مور، پلار، ملگرو او نرگس سره وم له ورځو
نه یوه ورځ وي، زه او نرگس دواړه په بڼې کې یو ځای گرځو، یو او بل ته ښکلي،
ښکلي گلان ډالی کوو، نرگس وویل: زه او ته اوس په باغچه کې یو، دلته هر
ډول گلان شته، خو یو ازماښت کوو، دواړه سترگې پټوو، چا که سپین گل
را پرې کړ، هغه به ډېر رښتینی وي او که چېرته چاسور گل، هغه به ډېر مټین
او داسې نور... همدا سې مو وکړل، سترگې مو پټې کړې، گلان مورا وشکول
او بیا مو په پټو سترگو یو بل ته ډالی کړل، نرگس وویل: سترگې وغړوه،
دواړو سترگې وغړولې، چې ومو کتل حیران شوو، زمونږ د تمې برعکس
زمونږ د دواړو په لاسونو کې زېر گلونه وو.

دواړه ډېر ووېرېدو، لکه څوک مو چې همدا اوس په زور له یوه او بله
بېلوي، نرگس رانه کلک لاسونه چاپېره کړل او ویې ویل: نه، نه، د دنیا هیڅ
طاقت هم مونږ سره نه شي بېلولی، په بنده، بنده ژبه یې وویل: زه، زه... زه دانه
شم زغملی، ما وویل:

حوصله مه بايله، همدا سې بیا کوو، سترگې مو پټې کړې، گلان مورا
پرې کړل، ډالی هم ورسېدې، سترگې مو هم خلاصې کړې، بیا د دواړو په
لاسونو کې سپین گلونه وو، نرگس لکه ترهیدلې هوسی ولاړه وه او زه هم
لکه یو بې روحه انسان، یواځې مو یو او بل ته کتل، دواړه چوپ وو، بیا مو
سترگې پټې کړې، خبرې مو په زړو کې سره کولې، گلونه مورا پرې کړل، یو
بل ته مو ډالی ورکړې

سترگي مو وغرولي د دوارو په لاسو کې سره د گلاب گلونه وو، نرگس
بې اختياره وويل: لومړی جدايي، بيا رښتینولی او بيا مینه، ماته یې وکتل،
په انتگو کې یې سورخي وه، له سترگو یې معصومیت وربډو، مونږ دوارو د
خو شیبو لپاره دا جهان پرېښودو او په یوه بله دنیا کې مو سره کتل، په هغه
دنیا کې چې هلته لیلیا او مجنون اوسېدل، هلته آدم خان او درخانی او هلته
مؤمن خان او شېربانو اوسېدل، د زېړ گل اغزي مې ګوته خوږ کړه، بیا دې دنیا
ته راغلم، نرگس زما پر اوږه سر ایښی و او زما پر ګرېوان یې د اوبښکو
قطارونه جوړ کړي و.

نرگس څه وویل، خونه پوهېدم چې څه به یې ویل، پر تورو ښاماري
وښتانو مې ورته لاس تېر کړ، نرگس په یوه داسې خوب ویده وه، چې شاید
بیا داسې خوب په ټول ژوند کې هم ونه کړي، له اوږې مې ونيوه، و مې
ښوروله، کله یې چې ځان ته پام شو، سلګۍ یې ووهلې، سترگې یې ښکته
وښوې، ځمکې ته یې کتل، په ورخطا غږ یې وویل:

زه، زه... زه ډېره بڅښنه غواړم، ټیکری یې پر سر و رسم کړ، یوه داسې
معنا لرونکې خندا یې راته وکړه چې په سلګونه خبرې، هیلې او ارزوګانې
پکې پرتې وې او په منډه له باغچې ووته، پر لټ او ښستم، ټپونو مې درد وکړ
را وښم شوم، یو خوږ خوب و، ماته مې خوب داسې ښکاریده، لکه یو خوږ
حقیقت چې وي او ما په رښتیا خپله نرگس لیدلې وي، خبرې مې ورسره کړې
وي

سر مې راپورته کړ، حبيب الله ته مې وکتل، خوبولى و او په خوب کې
کونډه، سوچ پر مخه کړم، کلي ته يې راوستم، يوه صحنه يې را ياده کړه،
هغه هم د ډېر ماشومتوب، زه ډېر ماشوم وم، ما مينه نه پېژنده، نه پوهېدم چې
دا څه دي؟! کله به چې نرگس راسره وه، نوزړه به مې ډېر خوشخاله و، خو کله
به چې سره جدا وو د زړه جونگره به مې بيا ورانه وه او قبرستان به ترېنه جوړ
و، له ورځونه يوه ورځ وه، اوړى و، ټکنده غرمه وه، نرگس راته وويل:

عابد جانه! راځه چې باغ ته لاړ شو او انگور به وخورو، ما کله هم د
نرگس خبره نه ماتوله، روان شوو، کله چې باغ ته نږدې شوو، نرگس وويل:
دغه انگور وينې؟ دغه ډېر خوږ دى، ما وويل زه به ورپورته شم، نرگس وويل:
خو په ځان دې ډېر پام کوډ، ما وويل: سمه ده گراني.

انگور په يولو او دنک توت پورې را گرځېدلى وو، ورپورته شوم
نرگس په بار، بار راته وويل: گوره را و نه غورځې، ما وويل: نه، نه، نه به غورځم،
د توت يوې څانگې ته چې د انگور زيات گونگي پکې وو، ورغلم، يو څو
گونگي مې ترې را بېل کړل، لاندې مې چې وکتل، نرگس ماته حيران، حيران
را کتل، زه يې هم په ننداره شوم، ځان را څخه هېر شو، د نرگس په غږ را په
خود شوم، چې د عابد نارده يې راته وکړه، ځان مې کنترول نه شو کړاى، په ځان
پوه نه شوم، کله چې را په خود شوم، نرگس چيغې وهلې او ژړل يې، مور او
پلار يې هم را خبر شوي وو.

نرگس زما سر ته ناسته وه او غټې، غټې او بڼکې يې پر گلابي مخ را
ماتې وې او تر گريوانه يې لارې جوړې کړې وې، کله چې مې سترگې خلاصې

کړې او زه یې روغ ولیدم، ویې ویل: یا الله! ډېر شکر دی، چې زما عابد دې راته روغ کړ، په ماشومو او معصومو سترگو یې د شکرانې د اوبسکو قافلې روانې وې، اخ! څومره خوږ ماشومتوب و.

حبيب الله په اړخ واوښت او را وینښ شو، غږ یې راته وکړ: عابده ویده یې! ما وویل نه بابا پخوا را وینښ شوی یم، حبيب الله وخنډل، ویې ویل شکر چې ستا په خوله ټوکه راغله، ته خو ما هیڅکله هم خوشاله نه وې لیدلی، ما ورته وویل ته څه خبر یې چې زه چېرته تللی وم، ویې ویل: هو! خبر یم په ارامه دې خوب وکړ او کلي ته هم پکې تللی وې. ما وخنډل، څه عجیبه سړی یې هر وخت زما په زړه خبرې کوي، لکه زما له زړه چې خبر وې، را پورته شوم، ومې ویل بندونه مې زیات درد کوي.

الیاس رانتوتو، ویې ویل: د لمانځو وخت دی، پورته شو، اود سونه مو وکړل، د ماسپینین لمونځونه مو هم اداء کړل، د الیاس مور راغله ویې ویل: څنگه خوب مو وکړ، حبيب الله وویل: هو! له شپږو میاشتو وروسته مو په ارام خوب وکړ، بیا یې ډوډی او چای په یو ځای راوړل، ځانونه مو ماږه کړل، د الیاس مور وویل ورور کیه! ستا نوم؟ ما وویل عابد، هغې وویل څومره ښه عابده! دغه کور خپل کور وگڼه او ما خپله خور، زه پوهېږم چې د غریبې له امله به دې کور پرینسودلی وي او په مزدوری پسې به راغلی وې، خو ترڅو پورې چې دلته وې دا احساس ونه کړې چې په پردي کور کې یې.

حبیب الله وویل: د مازدیگرد لمانځه وخت دی، لمانځونه مو هملته په کوټه کې وکړل، اسد راغی، سترې مه شې مو سره وکړه، ډېر ښه میلمه پاله او دلوی زړه خاوند معلومېده، لږ سره کېناستو، پوښتنه مو سره وکړه، بیا اسد وویل: راځئ بهر به لږ چکر ووهو او تاسو به زه سلمانی. ته هم بوځم، ترڅو ویستان مو در جوړ کړي، ورسره پورته شوو، لږ چکر مو هم وواهه او ویستان مو هم جوړ کړل.

د حبیب الله خور او همدا شان اسد ډېر مېلمه پال خلک وو، تقریباً یوه اونۍ مو ورسره تېره کړه، ډېر عزتونه یې را کړل، هغه یوه چارښتیا ویلي دي چېرته چې پښتانه وي، هلته به مېلمه پالنه وي، له اونۍ تېرولو وروسته مو لاسونه او پښې لږ سره را جوړ شوي وو او کمزوري مو هم تر ډېره بریده ختمه شوې وه.

اسد ما او حبیب الله ته یوه، یوه دریشی هم راوړې وه، ترڅو بیا څوک دا سوچ هم ونه کړي چې مونږ له کوم بله ځایه راغلي یو، سهار مو حمام وکړ، دریشۍ مو بدلې کړې، ځان ته مې په هینداره کې وکتل، پخوانی عابد نه وم، ځان ته مې خدا راغله، زه، مسافري، زندان، ایران او دریشۍ خو بس قسمتونه دي، رخصت مو سره واخېست، بهر راووتو، زه ډېر خفه وم، ځکه چې د لارې د کرایې روپۍ هم راسره نه وې، خو خیر روان شوو، سرک لږ څه لرې وو، حبیب الله ته مې وویل: څه پیسې چې راسره وې هغه خورا څخه پولیسو یورې، اوس به څه کوو؟ حبیب الله وویل: غم مه کوه، چې سرونه وي،

خولی دېرې دي، چې مونږ وو پیسې زیاتې پیدا کېږي او د کرایې غم ما کړي
دی، سرک ته ورسېدو.

موټر مو ودراره، ور پورته شوو، موټروان پښتون و، ویې ویل: چېرته
خې؟ حبیب الله وویل: که صفا درته ووايم مشهد ته روان یو، ډرایور و خندل
او زیاته یې کړه: ښه نو هدف مو یو دی، زه هم مشهد ته ځم، دلارې ملگري مې
پیدا شول، حبیب الله وویل: ډېر ښه! خو یوه خبره ده چې مونږ هیڅ کوم اسناد
نه لرو او مشهد ته هم نابلده روان یو، چې پولیس مو و نه دروي ډرایور و ویل:
دوی که پولیس دي، خو مونږ بیا افغانان یو، چې هر ډول وي خانونه به رسوو،
دوی دواړه سره په خندا شول، ما وویل: استاد! دا د څه بوی خي په موټر کې؟
ویې ویل: پوښتنه مه کوه، د هیڅ شي کمی نشته، چرس، پوډر، شراب او هر
ډول نشه یي توکي، ما وویل:

نو ته قاچاڅی یې؟ ده وویل: ولې دومره زردې له یاده ووتم؟ هغه هیچا
هم چې له ځانه سره نه پرېښودې، ما وویل: هو! را یاد شوې همغه یې چې مونږ
دې پرېښودو او تارا څخه منډه کړه؟! ده وویل: نو څنگه ما هم ځان په پولیسو
نیولی وای او بیا غلطې خوتاسو وکړه، چې په ما پسې ونه رسیدئ او لاره مو
غلطه کړه، خو خیر دا ځل مو رسوم او بله خبره دا چې ستا ترڅنگ بکس
خلاص کړه، هر څومره پیسې چې دې په کاروي، ترې وایې خله او کله مو چې
په (پاتک) باندې پولیس دروي، هر څومره دې چې پرې لوریدې ورکوه یې او
بس، موټر گړندی روان و، (پاتک) ته ورسېدو، پولیس تلاشی ته ولاړوو.

مونږ هم ورته ودرېدو، د کوزيدو يې راته وويل، زړه مې ولږېدو،
درايور په غوسه وويل: خوله يې خوږه کړه، څه پيسې مې ورکړې، سپيره خدا
يې وکړه، د بڅبنې په غوښتو يې اجازه راکړه، ترې تېر شوو، حبيب الله
وويل: عابده! دومره پيسې دې کله په خواليدلې وې، ما د (نه) په مانا سر
وخواوه، له څو نورو (پاتکونو) هم تېر شوو، اوس د پخوا په څېر له پوليسو
نه ويريډم، ډېر مزل مو وکړ، اخبر مشهد ته ورسېدو.

درايور وويل: که پيسې گټې نور اځي زما سره، حبيب الله وويل: پيسې
خو گټو، خو... درايور وويل: خوبيا څه؟ خو دغه پيسې حرامې دي، له موټر
رانبکته شوو، په بکس کې ډېرې پيسې وې، درايور په دواړو لاسونو ترې را
واخېستې او مونږ ته يې راکړې نور لار.

زه او حبيب الله روان شوو، ما هيڅکله هم دومره يو ښکلی او لوی ښار
نه وليدلی، هر څه ته مې په بېلابېل نظر کتل، ښکلي مارکيتونه، پارکونه،
سرکونه، موټرونه او دومره ازادي چې ښځې په ښار کې ازادې او بې چادريو
گرځېدې او ځينو خو يې له سر زړو کې (ټيکري) هم غورځولي وو او پر اوږو
يې اچولي وو، ښکلي، ښکلي جينې مې وليدلې او د کليوالي ښکلا په
سوچونو کې ډوب شوم، هغه به اوس چېرته وي، څه به کوي، څنگه به وي، ما
به يادوي او کنه، زما لپاره به دعاگانې کوي او کنه؟! د موټر هارنونه شول،
ځانته مې پام شو، د سرک په منځ کې ولاړوم او يو غټ موټر په چټکۍ را
نږدې کېږي

په سترگو مې توره شپه راغله، پښې مې له حرکتته ووتې، پر ځان پوه نه شوم، کله مې چې سترگې وغړولې، د شفاخانې پر بسترو پروت وم او دوه ډاکټران مې سر ته ولاړ وو، په سترگو مې توره شپه راتله، ذهن مې سم کار نه کولو، لاسونه او پښې مې نه شول بنورولي، ډاکټر را وړاندې شو، له خولې يې اکسيجن را څخه لرې کړ، اوبه مې وغوښتلې، را يې کړې، يو ډاکټر بهر وواته، بيا درې پوليس راغلل، حبيب الله هم ورسره و، زما حالت يې وکتل، پوښتنه يې رانه وکړه، د مهاجر کارت لري؟ مارډ، رډ ورته کتل، ډاکټر وويل: سخت ټپي دي، دده لپاره خبرې پې نه دي، پوليس وويل:

ډاکټر صاحب دوی بايد مونږ نظر بند وساتو، ځکه چې دغه د قانون مجرمان دي او دغه ډول خلکو ته د اعدام حکم شوی دی، حبيب الله ته يې گوته ورونيوله، ويې ويل: دغه ځوان به را سره بوځو او د دغه بل د ښه کېدو پورې به دده دوسيه هم وځنډوو، تر ښه کېدو به انتظار وباسو، ډاکټر د حبيب الله په اړه څه ورسره وويل: په خبرو يې سم نه پوهېدم، دوی په فارسي ژبه غږيدل، دپوليس خبره مې په دماغو کې ثبت شوه، چې ويل يې دغه ډول خلک به اعدام شي او قانون ورته سخته جزا ټاکلې ده، خو په دې نه پوهېدم چې گناه مو څه ده، چې دومره سختې جزا قابل يو!؟

پوليس لاړل او حبيب الله يې پرېښود، ماته را نږدې شو، وې ويل: عابده! اوس څنگه يې؟ په سختۍ مې وويل: ښه يم، خو پوليس؟ هغه وويل: ته هيڅ غم مه کوه، الله ^(جل جلاله) ډېر مهربانه ذات دی، دوهم ډاکټر هم راغلو او بيا لاړ، حبيب الله د ډاکټر سره د پيسو په بدل کې د تېښتې لاره برابروله،

حبيب الله وويل: هغه پيسې درسره دي او جیبونه يې راته وپلټل، پيسې يې را څخه واخيستې او ډاکټر ته يې ورکړې، په خبرو سره بوخت وو، حبيب الله خوشاله معلومېده، ماته يې وويل: مه خفه کيږه، انشاء الله بېگانه به څو، بهر ووتو او ډاکټر پيسې په جیبونو ننباسلې او لاړ.

له لږ څنډ وروسته ډاکټر او حبيب الله کوټې ته راغلل، زما حال يې وپوښتو، ما وويل: ښه يم او دوی د تېښتې په پلان جوړولو کار پيل کړ، اخبر دوی په دې فيصله وکړه، چې ډاکټر به زما حالت نازک وښيي، په بېرته به مې يو امبولانس ته ورپورته کړي او وبه وايي چې بل روغتون ته يې انتقالوو، نور به مو ډرايور يوه کور ته ورسوي، د کور خاوند هم افغان دی او ډېر ښه سپری دی.

په دې څو مو خبرې سره ونه کړې، چې تاسو ته که څه مشکل جوړ شي، ډاکټر وويل: ډرايور خپل سپری دی، ما ور سره خبره کړېده، کله چې راشي، و به وايي چې څو وسله وال کسان را مخې ته شول، وسلې يې زمونږ په خوا ونېولې، د دريدو يې وويل، مونږ ودریدو دوی يې را څخه کوز کړل او په يوه موټر کې لاړل، شپه شوه ډاکټر راغی، حبيب الله ته يې وويل: شروع به يې کړو.

ډاکټر په منډه راووتو لږ وروسته دوه نرسان راغلل، په تذکره کې يې کېښودم، له نېکه مرغه پوليس هم بهر ته تللي وو، امبولانس ته يې پورته کړم، حبيب الله هم را سره کېناستو، حبيب الله وويل: شکر خدايه! له دوو ساعتو شا او خوا مزل به مو کړی وي، چې امبولانس ودریدو، د کور دروازه لرې کړای شوه، کور ته دننه شو، له موټره يې ښکته کړم، يوه پراخې او ښکلې کوټې ته

یې یورم، حبیب الله پر کټ څملولم، په فکر کې ډوب شوم، یاخدا یه ادا څه دي؟! د نامعلومې گناه له امله د اعدام سزا، د روغتون څخه تېښته او د دغه خلکو دومره ښه رویه، حیران شوم، حبیب الله و خندل او زیاته یې کړه: څنگه یې؟ ما وویل: ښه یم او ومې پوښتل: هغه پولیسو څه وویل؟ حبیب الله وویل:

هغه قاچاقبر نه و؟ هغه نیول شوی دی، په موټر کې یې کېمره نصب شوې وه، زموږ تصویرونه یې هم اخیستي وو، کله چې پولیسو ته په لاس ورغلي و، نو موږ یې هم د قاچاقبرانو په لېست کې اچولي وو، دروازه لرې شوه، حبیب الله غلی شو، یو تنکی ځوان د د سترخوان او پتنوس سره یوځای را دننه شو. حبیب الله ترې وپوښتل، ایا دغه کور ستاسو دی؟

ځوان وویل: هو! تاسو ډوډی و خورئ، پلار مې وویل: زه یې پوښتنې ته ورځم، موږ د دوی میلمستیا ته حیران شوو، ځکه چې د هیڅ شي خواري په پتنوس کې نه وه، ما ډوډی نه شوه خوړلی، خو حبیب الله هم یو څو گولي ترې وکړې او له ډوډی وگرځېدو بیا دروازه خلاصه شوه یو په عمر پوخ سپری راننوتو، غټه ریره، سپینې جامې، توره لونگی، له څېرې ډېر هوښیار او د لویو شتو خاوند معلومېده.

ما ورته د پورته کېدو هڅه وکړه، چېرته پورته کېدی شوم، ده مې په لاس باندې لاس کېښود او بل لاس یې زما پر تندي کېښود، زیاته یې کړه: بچیه! څنگه یې؟ ما وویل: ښه یم ستاسو له دومره مهربانۍ مننه کوم.

ده وويل: ډاکټر صاحب راته زنگ وهلی و او ستاسو کيسه يې راته وکړه ډېر خفه شوم، خو خير چې دلته را ورسيدې نو هر څه به سم شي، خو تاسو ډوډی وخوره؟ حبيب الله وويل: هو! خو د کور خاوند ډوډی ته وکتل او زياته يې کړه، دا خو ډوډی نه شي خوړلی، زه درته شيدي راوړم، ما وويل: نه، نه خير دی، ده وويل: مونږ هم پښتانه يو، بيا خو په پښتو کې فرق راځي، شېدې يې په هلک را وليږلې او بيا راغی د نوم پوښتنه يې رانه وکړه، ما وويل: عابد.

په پوښتونکي نظر يې حبيب الله ته وکتل، هغه وويل صاحب نوم مې حبيب الله او د غزني اوسېدونکی يم، د کور خاوند وويل: زما نوم کریم، اصلاً د کندهار يو، خو اوس مو دلته په ايران کې ځمکې او کورونه اخیستي او د قالينو جوړولو فابريکه لرم، ډېر شمېر افغانان په کار را سره بوخت دي، تاسو هم هيڅ غم مه کوئ، کله چې موزره غوښتل، نوزه حاضر يم چې کار درته پيدا کړم او يا له ما سره کار وکړئ.

خو د عابد تر روغيدو پورې تاسو زما ميلمانه ياست او رښتيا دغه کوټه ستاسو سره مناسبه نه ده، ځکه چې لمر ته مخامخ ده او گرمه ده، زوی ته يې وويل: هغه دوهم منزل کې اطاق ته يې بوځه ځکه چې هغه ټول اسانتياوې لري.

حبيب الله ورته وويل: مالک صاحب ستاسو سره دې الله (جل جلاله) ډېر ښه وکړي، دغه احسانونه به مو هيڅکله هم هېر نه کړو او پاتې شوه د کار خبره، مونږ ستا څخه کوم بل ښه ځای نه وینو، هر څه چې ته وايي په سر سترگو به يې

منو، مالک کریم وویل: له څېرو مو معلومېږي چې ډېر تکلیفونه درباندي تېر شوي دي، تاسو استراحت وکړئ او له نن ورځې مو معاش شروع شو. ماته يې مخ را واپوه او راته يې وويل:

عابده زويه! هر څه چې غواړې تاته به کوټې ته درځي او هر سهار به ډاکټر هم د پانسومان لپاره راځي، زه نور ځم ډېر ستومانه شوی يم، احمد شاه به را وليږم، چې پاس کوټې ته مو پورته کړي، بنه شپه ولرئ! حبيب الله هم وويل: مننه مالک صاحب بنه شپه درته غواړم.

مالک کریم لار، يو ځوان يې را وليږه او پاس کوټې ته يې زه په دوو نفرو په کټ کې پورته کړم، کوټه کوچنۍ وه، بسکلي او قيمتي قالينې پکې هوارې شوې وې، کړکيو ته يې سور رنگه پردې څرېدې، يوه لويه الماري هم پکې ځای پرځای شوې وه، چې له کتابونو څخه ډکه وه، برق يې هم درلود او باد پکه هم پکې را ځورنده وه.

لنډه دا چې د څه شي ضرورت پکې پاتې نه و، احمد شاه وويل: زه ځم که څه ته ضرورت کېدو، نو بيا دغه بټن ته زور ورکوي، شپه په خير يې وويل او لار. شپه تېره شوه هر سهار به ډاکټر راتلو او زمونږ پوښتنه به يې کوله، يوه ورځ حبيب الله وويل: زه هم نور د بې کارۍ ستړی شوی يم، مالک صاحب ته به ووايم او ته خو هسې هم ان شاء الله په بنه کېدو يې ما هم د کار غوښتلو مشوره ورکړه، ما بنام چې مالک صاحب راغی، حبيب الله ورته خبره وکړه، لومړی خو مالک صاحب وويل:

حبیب الله ته د عابد خدمت کوه، دا هر څه دي خو ما هم ورته وویل: نه مالک صاحب زه اوس ښه یم او گرځېدای هم شم، لنډه دا چې حبیب الله یې د کور موټر چلونکی مقرر کړ، دوه میاشتې وروسته زه هم روغ او جوړ شوم او د مالک کریم څخه مې د کار غوښتنه وکړه.

مالک صاحب وویل: ښه ده، زه یې د قالینو په کارخانه کې په کار وگمارلم، کار څه کارو، خو دومره وه چې تنخوا یې ور باندې را کوله، هر سهار به له مالک صاحب سره په موټر کې تلم او ماښام به راتلم، مالک صاحب زیات عزت را کولو، پچیان یې نه درلودل، ماته به یې زوی ویل، د دوی کور مې داسې ولکه خپل کور او مېرمنې به یې چې عایشه نومیده، د زوی په شان زما قدر کاوه او وروسته خو به یې په خپله کوټه کې هم ډوډۍ ته نه پرېښودم او ویل به یې زموږ سره به یو ځای ډوډۍ خورې او بندار به راسره کوي، ځکه چې زموږ هم ساعت نه تېریږي، درې په درې سره ناست وو، خو ما ور سره نه منله ځکه چې د رحمان بابا بیت به را یادېدو چې وايي:

نه شي د خانانو ملنگانو سره کلي
چېرته عزیز خان چېرته ملنگ عبدالرحمان

خو خیر مجبور یې کړم، کله، کله به مې چې په کوټه کې ناوخت کړو، نو لور به یې را پسې راولېږله، ترڅو ورشم، مالک صاحب یوه لور درلوده او دوه دوی وو، نور یې پچیان نه درلودل د لور نوم یې سیما و، ډېره ښه نجلی وه، ډېرې خبرې به یې نه کولې په اووم ټولگي کې یې زده کړې کولې او اول نمره وه، حبیب الله به هر سهار مکتب ته په موټر کې رسوله او غرمه مهال به

یې بیرته راوړه، وخت تېرېدو، ټول کارونه سم روان وو، د جمعې ورځ وه، رخصتي مې درلوده، د مالک صاحب د کور په باغچه کې گرځېدم، سپرلی و، گلانو رنگا رنگ غوټې باسلې وې او د ځینو خو گلان هم ډېر نښایسته ښکاریدل، سوچ پر مخه کړم.

کلي ته راغلم، خپلې نرگس ته مې د مینې او خلوص څخه ډک گلونه ډالۍ کول او نرگس هم په مینه، مینه اخیستل او مننه یې را څخه کوله، ځان را څخه هېر شوی و، نه پوهیږم څه، څه به مې ویل، خو یو خواړه او نرم غږ چې کټ مټ د نرگس په څېر و، په حال کړم. ځانته مې فکر شو لاسونه مې له گلونو او غوټیو ډک وو، غږ د سیما و، را مخې ته شوه، په دومره گلونو څه کوي؟ زه وار خطا شوم او هیڅ ځواب مې ورنه کړ، ځکه چې ځواب مې نه درلود، سیما راته حیران، حیران کتل او اڅېر دومره رانږدې شوه، چې د زړونو درزا به مو سره اوریدله، گلونه یې رانه واخیستل، په شا لاره راته ویې خندل او په منډه له باغچې ووت، زه ډېر خفه وم، سخته غصه راغله او له خپل وجدان ډېر وشرمېدم، له ځان سره مې فکر وکړ، چې خیانت مې وکړ، هسې مې ور پرېښودل، هغه خود کوم بل چا امانت و، عصباني شوی وم، نه پوهېدم چې څه وکړم، له باغچې راووتم او له کوره هم، د کور مخې ته مې قدم شروع کړ.

حبيب الله هم راپسې را ووتو او ویې ویل: رنگ دې ډېر زیږ معلومیږي لکه د کومې پېښې سره چې مخامخ شوی وې، زه وار خطا شوم، ومې ویل: نه، نه هیڅ خبره هم نه ده، هسې سر مې لږ درد کوي، غېږ یې را باندې بدله کړه او زیاته یې کړه، خوزه فکر کوم چې له ما کوم څه پتوې، ما وویل: څه مطلب،

ولې يې درنه پټ کړم؟! زما له تا بغير څوک شته؟ حبيب الله رانه خبره ونيوله او ويې ويل: هو! يو څوک شته چې له ما هم ورته گران يې او ستا په اړه رانه ډېرې پوښتنې کوي او ماته وايي: ته خو زما ورور يې، يوه خور به له ورور کومه خبره پټه کړي، ما وويل: ته پخوا په هرڅه پوه وې، خو زه نن نه پوهيږم چې څه وکړم، خو زه بايد ژر تر ژره له دغه ځايه لاړ شم، حبيب الله وويل:

نه عابده! داسې مه کوه، د ځان غوښه نيسه او نور هم همدا سې خوږ بېرې، ته له نرگس سره څومره مينه کوي او له ځانه هم درباندي گرانه ده، خو په سيمما باندې ته له ځانه هم گران يې، ته اوس آرام شه، وخت ته به گورو چې څه فيصله کوي، خبرې يې پسې وغځولې، ما د هغې د پښېمانتيا لپاره ډېرې خبرې ورته وکړې، ترخو زړه يې درنه تور شي، او حتا نرگس مې هم ورته ياده کړه، خو سيمما ونه منله او د نرگس په اړه يې هم پوښتنې را څخه وکړې او د هغې په سترگو کې هيڅ پښېماني پيدا نه شوه، ما وويل: نو زه اوس څه وکړم؟ حبيب الله وويل: ته اوس راځه ستا کوټې ته به لاړ شو، زه در سره نورې خبرې هم لرم، کوټې ته لاړو دروازه مې بنده کړه، مېرته مې وکتل، يوه گيلې سره او سپين گلان اېښودل شوي وو، گلان مې را واخيستل د گلانو لاندې مې کاغذ وليد، را پورته مې کړو، ليک د سيمما و، ليکلي يې وو:

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته! وروسته له سلامتې په ما گرانه، محترمه او قدرمنه عابد جانه! له کومې ورځې مې چې ليدلې يې خوب را باندې حرام شوی دی، قسم خورم چې پخوا مې کوم هلک ته نه دي کتلي، په لومړي نظر دې زړه رانه يوور، خو داسې وخت مې وليدې چې ته سخت ناروغ

وي، پر کټ پروت وي، رنگ دې زهر او زېښلی معلومیدو او په درانه خوب
ويده وي، ستا لپاره دغه زما لومړنی او وروستنی لیک دی، په غور سره یې
واوره او په سړو دماغو فیصله وکړه.

هسې نه چې د کوم چاله ژوند سره لویې وکړې، د نرگس په هکله هم
پوهېږم، زیاته مینه مې ورسره پیدا شوې ده او د لیدو په هیله یې یم، زما
عابد جانه ا دومره مینه در سره لرم چې د ویلو لپاره یې الفاظ نه لرم، ته خو زما
روح یې، زما زړه یې او زما لپاره هرڅه یې، ته خو بادشاه یې او زه ستا په لویه
بادشاهی کې په یوه نوم ورکي زندان کې یو نوم ورکي زنداني، که مه وژنې،
که ما دار ته خپژوي، که له ما وینځه جوړوي او که په دغه نوم ورکي او لوی
زندان کې مې خپري کوونکو ځناورو ته پرېږدي، خوښه ستا ده، ځکه چې له
سکندر هم لوی پاچا او له فرعون هم هیله ده، چې خپل مجرم ته د خپل جرم په
اساس ژر تر ژره جزا تعیین کړي.

والسلام

ستا سیمما

ستا زنداني ستا حکم ته انتظار لیک مې ولوست، خپل حالت مې
نشوای کنترولولی، سر را باندې وگرځېدو او پر ځان پوه نه شوم، سترگې مې
چې وغړولې حبیب الله او سیمما مې سرته ولاړو و سیمما غټې، غټې او ښکې
تویولي، شربت یې راته ونيو ما ترې واخیست او پر سر مې واړوه، لېرا سمبال
شوم، سیمما لاره حبیب الله وویل: د دروازي شاته ولاړه وه او ستا پر لویدو
سمدلاسه راننوته او دغه بکس کې یې هم ورسره یوڅه راوړي دي، بکس مې

ونه کتو پورته شوم، تشناب ته لارم، ولمبیدم چې راو و تم، نوې جامې پرکتې
پرته وې، حبیب الله وویل:

جامې په بکس کې وې وایې اغونده، ماوویل: نه! حبیب الله وویل: (نه)
به راته نه وایې، خیر دی ستا لپاره یې جامې برابرې کړې دي، حبیب الله هرڅه
له بکس څخه راویستل جرابې، خادر، بوتونه، واسکت او هرڅه یې راباندې
واغوستل، عطریې هم را باندې ووهلو او ویې ویل: د جمعې ورځ ده، څه د
جمعې لمانځه ته څو، په پټه خوله ورسره روان شوم، له سیما سره واوښتم،
ډېره خوشحاله شوه، مبارکي یې راته وویل، خو ما هیڅ ځواب ورنه کړ او
همداسې ورنه تېر شوم، د جمعې لمانځونه مو اداء کړل او بېرته کور ته راغلو.

حبیب الله راته وویل: ما ورته ډېر نصیحتونه وکړل، خو زړه یې ونه منله
او ویې ویل: هر څنگه چې وي، په هر قیمت چې وي آن له سره هم ورته تېره یم،
ما ورته وویل: زړه یو ځل مینه کوي، زه یو ځل مین شوی یم، اخبر اوس څنگه
وکړم او څنگه ترې ځان خلاص کړم.

ډېره غصه به مې ورته راغله، خو کله به یې چې معصومیت سپیڅلتیا،
بنکلا او لیاقت را یاد شو، نو (نرگس) به راته پکې بنکاره شوه او له کرکې به
یې را وگرځولم، غصه به مې سره شوه، نفرت به مې له زړه لرې شو، زړه به مې
ور باندې بد شو، نور به کوټې ته ډېر نه ورتلم، ډوډۍ به مې په خپله کوټه کې
خورله، څو ځله سیما را پسې راغله چې پلار مې وایې ډوډۍ ته دې راشي،
خو ما به ورته وویل: نه زه همدلته ډوډۍ خورم، سر مې درد کوي او ستړی یم

خو ورځې مې همدا پلمې ورته وکړې، خوبل ماخوستن مالک صاحب
کوټې ته راپسې راغلو، زه ورته پورته شوم، په کټ کې را سره کیناستو، راته
ويې ويل: عابده زويه!

ايا ته له ما خفه يې او که کوم بل چا درته څه وييلې دي؟ نو هغه هم ماته
ووايه، ما ورته وويل: نه مالک صاحب ولې به خفه کېږم، ويې ويل: نو بيا
ډوډۍ ته ولې نه راځې او دا څه وخت کېږي چې خبره دې هم راته نيولې
معلومېږي، ما ورته وويل: نه مالک صاحب هيڅ خبره هم نه ده، مالک صاحب
پورته شو او ويې ويل: ښه زه پوه شوم چې ته ستړی شوی يې او په کمپنۍ کې
کار درباندي زيات دی، ما وويل: نه مالک صاحب کار زيات نه دی.

مالک صاحب لار سهار شو، چای مې ورسره په گډه وڅښلو، مالک
صاحب وويل: د موټر کليانې راکړه، ورمې کړې سيمه ته يې وويل: ستا د موټر
کليانې عابد ته ورکړه، نور به عابد تا په موټر کې مکتب ته وړي او راوړي
سيما ډېره خوشحاله شوه، مور يې هم خبره ورسره تائيد کړه او زياته يې کړه
عابده! ته په کمپنۍ کې ستړی کېږې، سيمه په موټر کې تر مکتبه وړه او
راوړه، ما وويل: نه مورې، زه په کمپنۍ کې په کار خوشاله يم، نه په موټر
چلولو کې، مالک صاحب وويل: ښه نو يو کار هم مه کوه، همدلته په کور کې
اوسه او کله چې ميلمانه راځي ناسته پاسته ورسره کوه.

مالک صاحب په پريکړه کې جدي و، زه غلی شوم مالک صاحب لار او
حبيب الله يې ورسره بوتلو، کوټې ته پورته شوم سيمه را پسې راغله، د
مکتب کالي يې اغوستي وو او په لاس کې يې بکس و، زه په کټ کې ناست

وم، مخې ته مې ودریده او ویې ویل: کالي دې بدل کړه. حبیب الله له بابا سره لارو او زما تگ هم مکتب ته ډېر اړین دی، ځکه چې امتحانونه مو دي، زه همداسې ناست وم، را نږدې شوه او ویې ویل ښه ده، ته چې له ما دومره کرکه کوې، نوزه هم باید له ځانه کرکه وکړم او ځانته جزا ورکړم، زما ژوند هیچا ته هم ارزښت نه لري او هیڅوک هم زما پر درد نه پوهیږي، په غصه شوه او د دروازي پر طرف روانه شوه، ما ورباندې غږ وکړ سیمما! ودریږه.

بیا مې وویل: د چا په درد هغه څوک نه پوهیږي، چې درد یې نه وي لیدلی، ما خو ټول عمر پر دردونو او تکلیفونو کې تېر کړی دی، نو څنگه به دې پر درد نه پوهیږم، مخ یې را وگرځولو، په سترگو کې یې اوبنکې ډنډ وې، ویې ویل: نو بیا کومه مجبوري ده چې ځان رانه لرې ساتې؟! پخوا به ډوډۍ ته راتلې او اوس دې پښه نیولې ده او حتی په موټر کې مې هم تر ښوونځي نه رسوې.

ما ورته وویل: (موږ د وږي له حاله نه دی خبر او وږی د ماږه له حاله). نور به درته څه ووایم، ته هلته درڅه زه هم در پسې یم د موټر د گراج پر لور لارم، موټر مې را وباسلو سیمما هم را پورته شوه او د مکتب پر لور روان شو، ایښې ته مې وکتل سیمما ماته حیران، حیران کتل، زما په وړپام کېدو یې هم سترگې ټیټې نه کړې.

ویې ویل عابده! ما په ژوند هم دروغ نه وو ویلي، خونن مې دروغ هم وویل، هغه داسې چې مونږ امتحان نه لرو، بلکې نن ورځ رخصتي ده، ما ورته وویل: نو بیا د څه لپاره راغلو سیمما وویل اوس ماته له هر استاد ستا خبرې

گرانې دي او له هر کتاب څخه ستا د ژوند خاطرې اوس هسې هم له غمونو سره بلده شوې يم، له حبيب الله مې ستا په هکله ډېرې پوښتنې کړې دي، خو اوس غواړم هر څه ستا له خولې واورم، موټر ورو، ورو روان و، ما ورته وويل: خوزه نه غواړم. سيمما وويل: ولې په ما اعتماد نه لرې؟ ما ورته وويل نه دا خبره نه ده، اخېر مجبور يې کړم چې د کورنۍ او نرگس په اړه څه ورته ووايم.

سيمما وويل: په دغه لار څه له مکتب هم تېر شه، زه بيا د ودرېدو درته وایم هلته يوې ملگرې ته ورځم، موټر غلی، غلی روان وو، کيسه مې ورته داسې پيل کړه، زه يوه مور او يو پلار لرم، د خپلوانو له جملې څخه مې يو هم ماما دی، چې يوه مېرمن، يوه لور او يو زوی يې درلودل، څنگ پر څنگ مو کورونه وو او يو دبل سره مو ډېره نښه گذاره درلوده، ماما مې قدرت الله نومېده، د ماما ناوي مې زرينه نومېده، زوی يې احمد او لور يې نرگس.

سيمما! زه په يوه غريبه کورنۍ کې رالوی شوی يم، مکتب مې هم نه دی لوستی، د جماعت له ملا مې ديني زده کړې کړې دي او ليک لوست مې هم ور څخه زده کړي دي، پلار مې دهقاني کوله، نور د پيسو درک نه و، د يوه او بل فصل را رسېدو ته به مو سترگې غړولې، پلار مې ډېر مهربانه سړی و. کارونه به يې په خپله کول او ماته به يې ويل: زويه! يوازې له مولا صاحب څخه درس وایه، کار زه کوم، وخت تېريدو او داسې ورځ هم را ورسېده چې زه يې پر سهار ايران ته را روانېدم، تياره سهار و، مور غېرا باندي وکړ، زويه! پورته شه د لمانځه وخت دی، پورته شوم، مور مې ژړل، مخ لاسونه مې ومينځل، لمونځ مې اداء کړ، مور مې چای راته راوړ نرگس هم راغله، د ماما بڼځه مې هم ورسره وه.

مور مې په دوو پيالو کې چای راته سپړولو نرگس ماته کتل چای مې
وځنبلو پورته شوم د سفر وسایل مې را واخیستل لکه جامې او داسې نور
ماما مې، د ماما بنسټه، مور او پلار مې ټولو ژړل خو نرگس داسې ژړل، چې ته
به ویل: یو لوی غم یې پر زړه تېریږي ټول را تر غاړې وتل، مور مې را پسې
ډېره خفه وه او اوبنکو یې د گریوان پر لور لار خپله کړې وه، په وروستیو کې
نرگس لاس را کړ او د شمال یې زما سترگو ته ونيولو او ویې ویل:

دا واخله خولې به پرې پاکوې، دا خبره ډېره درنده را باندې پریوته، ما
فکر وکړ چې بیا لکه چې په ژوند کې هم سره نه وینو، غیر مې خلاصه کړه، په
سترگو کې مې د هجر اوبنکو ډنډونه جوړ کړی و، نرگس غیږې ته را ولویده،
دا وخت ما هیڅوگ هم نه لیدل او ځان مې په یوه بل جهان کې احساسوه، د
زړونو په درزا کې مو یوه بل ته خبرې کولې او د ټول عمر انتظار و عدې مو سره
کولې، لږ را په هوش شوم، لکه خوب چې وینم، نرگس مې له غیږې څخه لرې
کړه، گریوان مې د نرگس په اوبنکو لوند و، روان شوم مور او به را پسې توی
کړې، په بار، بار مې د کور په طرف مخ راگرځاوه، له کوره، ډېر لرې شوی وم
مخ مې را واړولو، د بام پر سر یو څوک بنسکار بدل تر هغه پورې ولاړ و، چې له
سترگو مې پناه شول

د موټر په اینه کې مې سیما ته وکتل، غبرگې غبرگې اوبنکې یې پر
سپین مخ را روانې وې زه چپ شوم، سیما سترگې له اوبنکو پاکې کړې وې،
ویې ویل د موټر مخ را وگرځاوه، کومه بله ورځ به ورشو اوس به کور ته لاړ
شو. ځکه چې زما حالت بنه نه دی، د موټر مخ مې را وگرځولو او د کور پر لور
مو حرکت پیل کړ. سیما وویل: واقعیت چې له درد ډک داستان و، د ستا پر

مشکلاتو زه پوهېږم، خو ته باید زما مشکلات هم له پامه ونه غورځوې، ځکه چې زه وخت ته اړتیا لرم، ترڅو تا هېر کړم، د نرگس لپاره هغه زما خور ده او ته زما د یوې پاکې، سپیڅلي او معصومي پښتنې خور امانت... د دغه خبرو په ویلو سره سیمما چوپ شوه او په یوه څنگ کې شوه، زه ور خطا شوم، موټر مې ودراره، په چټکۍ یوه دوکان ته ورغلم او به مې ترې را واخیستې او د سیمما پر مخ مې وشیندلې، سیمما سلگۍ وکړې، سترگې یې وغړولې، په یوه دردناک او له غم څخه په ډک نظر یې راته وکتل، چې زما زړه یې سوری کړ او د ځان لپاره یې پکې جونگړه جوړه کړه.

سیمما وویل: زه بڅښنه غواړم ځان یې را سمبال کړ، ما موټر ته حرکت ورکړ سیمما وویل: څه چې وشول باید داسې نه وای شوې، ما ډېر وځورولې، زه به بیا هیڅکله هم ستا مخې ته نه درځم او بیا به ستا زړه ازار نه کړم.

سیمما که اوس هر څه ویل، خو سترگو یې خپل کار کړی وو، خبرې یې کولې ما نه اورېدې. خدای خبر څه به یې ویلي وي، خو زه نه پوهېدم چې ولې ور څخه متاثره شوم، خبرې مې ورسره پیل کړې او داسې مې ورته وویل: سیمما ته یوه ډېره ښکلې نجلۍ یې او له علم ادب هم برخمنه یې، دا ټولې هغه ځانگړتیاوې دي، چې زما کلیواله نرگس یې هم لري، زه ستا په احساساتو پوهېږم او ستا درد محسوسولای شم، خو زه یو مزدوریم او ته د یوه خان لور؟!

ته پوهېږې که چېرې ستا پلار خبر شي، نو څه به وشي؟! مړه به دې کړي او زما مرگ خو ورته هیڅ هم نه دی او بله دا چې زه له خپلې نرگس سره

دومره مېنه کوم، چې... ما همدا سې خبرې کولې خپل روحيات مې بايللي وو،
ما داسې فکر کولو چې زه له نرگس سره خبرې کوم، کور ته ورسېدو، پېره دار
دروازه خلاصه کړه او کور ته دننه شو، سيما زما پر خبرو حيرانه معلومېده، د
موټر دروازه مې خلاصه کړه، سيما همدا سې په موټر کې ناسته وه، د کوزېدو
توان يې نه درلود، په موټر پورې مېخ شوې وه، دروازه مې ورته خلاصه کړه،
سيما بنکته شوه او په ځنگېدلو قدمونو د کوټې پر لور روانه شوه.

کتابونه هم ور څخه پاتې شول، کتابونه مې را واخيستل او د سيما د
کوټې پر لورې ورغلم، لږ پېښه نيولې شوم او بيا بې اختياره کوټې ته ورننوتم،
زما په ورتگ سره سيما له ځايه پورته شوه او حيران، حيران يې راکتل او له
لاسه يې کوچنۍ بکس ولوېد، د بکس په لوبدلو له بکس عکسونه
وغورځېدل.

ډېر عکسونه وو، زدور ټيټ شوم، عکسونه مې ټولول، سيما هم د
عکسونو په ټولولو پيل وکړ، عکسونه ټول زما وو، عکسونه مو سره ټول
کړل، سيما ور خطا ودرېده، ويې ويل بخښنه غواړم، ستا بې اجازې مې ستا
عکسونه اخيستي دي او اوس غواړم چې دا ټول زما خور نرگس ته وليږم، زه
ترې راووتم سيما په کوټه کې پاتې شوه، د غرمې ډوډۍ مې وخوړه، د سيما
مور کوټې ته راغله، ويې ويل: زويه! د سيما سخته گرمه تبه ده، ډاکټر ته يې
بوځه، ما وويل: لږ ساعت مخکې يې تبه نه وه، هغه خوښه وه، مور يې وويل:
نه پوهېږم دا څو مياشتې کېږي، چې يوه ورځ روغه او بله ورځ ناروغه وي.

له کوټې راووتم، سیمه ته ورغلم ورته مې وویل: څنگه یې؟ سیمه وویل:
ښه یم، بیا مې ورته وویل: مور دې ویل چې ډاکټر ته یې بوځه، سیمه وویل:
کوم ډاکټر ته؟ زه د کوم بل ډاکټر تگ نه یم، ځکه چې ډاکټر مې مخې ته ولاړ
دی، زما لپاره له ټولو ډاکټرانو لوی ډاکټر... په کټ کې را کېناسته، ویې
ویل: دغه ده زه روغه شوم، ما ورته وخنډل، نه پوهېږم څه وکړم.

سیمه وویل: ورځه خپلې کوټې ته ترې راغلم، د سیمه مور ته مې وویل:
مور جانې سیمه وايي روغه یم او ډاکټر ته د تلو حاجت نشته، مور یې وویل: ښه
ده. ورځې تېریدې او د سیمه مینه زیاتېده، هره ورځ به مې ښوونځي ته بېوه او
راوسته، یوه ورځ ښوونځي ته په لاره وو، سیمه وویل: ما د نرگس لپاره یوه
تحفه تیاره کړې ده، چې یو داسې څوک پیدا شي چې ورته ویې رسوي،
ما وویل: زه هم چې یوځل له کوره راوتلی یم، پوښتنه مې نه ده کړې خدای خبر
مور او پلار نرگس او د نرگس مور او پلار به څنگه وي، خو خیر څه چاره به
جوړه کړو.

حبيب الله ته به ووايو، ترڅو په چا به یې راته واستوي، سیمه وویل: نه
زما پلار ته به زه ووايم، هغه به یې واستوي، ځکه چې هغه ډېر خلک پیژني،
ما ورته وویل: مالک صاحب که په تاشک وکړي، سیمه وویل: زما پلار په ما
ولې شک کوي، زه به ورته ووايم چې د عابد دی او خپل کور ته یې استوي،
زه غلی شوم، مکتب ته ورسېدو، سیمه ښکته شوه او زه بېرته کور ته راغلم،
نرگس ته مې ځانته یو خط ولیکلو او کورنۍ ته ځانته، پر سبا ورځ مالک
صاحب وویل:

سيما راته وويل چي عابد يو څه تحفه کورنۍ ته ليري، زه هم بايد ستا
کورنۍ ته يو څه وليرم، عابده اته خو ما خپل زوی گنلی يې، زما هر څه ستا
دي، ستا کورنۍ ته به زه دومره څه وليرم چې تر ډېره به يې بس شي احمد شاه
هسي هم کلي ته روان دی، هغه به يې وروړي، سيما پورته شوه، يو بکس يې
را واخېست، دروند معلومېدو، مالک صاحب خپلې نسخې ته وويل: په
صندوق کې مې پيسې اينودلي دي، هغه را واخله، پيسې يې را واخستې،
د پيسو په ليدو زه حيران شوم، ځکه چې ما په لومړي ځل دومره پيسې
وليدې، مالک صاحب په بکس کې کېښودې، ما هم له جيبه دوه خطونه را
وايستل، ومې ويل مالک صاحب دا به هم پکې کېږدم، د خپلې روغتيا مې
کورنۍ ته پکې يو څه ليکلي دي، مالک صاحب وويل:

ايا ته ليکل او لوستل هم کولی شي؟ ما وويل: گزاره کوم مالک صاحب
خوشاله شو، مالک صاحب سيما ته وويل: بکس د موټر په وروستي سينې کې
کېږده، سيما پورته شوه، بکس يې ورسره واخېست او لاړه، زه هم پورته شوم
جيب الله ته ورغلم ټوله كيسه مې ورته وکړه. جيب الله وويل:

د قسمت کارونه دي، سيما ته هم ووايه او ته هم فکر کوه، ترڅو مالک
صاحب درباندي پوه نه شي، ما وويل ما سيما ته دا خبره کړيده، ترڅو چې ډېر
فکر وکړي او زه خو هسې هم ډېر فکر کوم.

وخت تېرېدو. احمد شاه خپل وطن ته لاړ او بېرته راغی، زه يې په ليدو
ډېر خوشحاله وم، ځکه چې ما فکر کاوه چې د کورنۍ حال احوال به يې راته
راوړی وي، احمد شاه ته مې کلکه غېږه ورکړه، په تلوسه مې ترې وپوښتل:

څنگه زمونږ کلي ته هم تللی وي؟ احمد شاه وويل: هو استا کورنۍ مې وليده،
ستا په خبر ور وړلو ډېر خوشاله شول.

دوه شپې مې ورسره وکړې، الله ج دې ورسره ښه وکړي، ډېر عزت يې
راکړ، بکس يې خلاص کړ، ماته يې په يوه دسمال کې ترلي شيان راکړل، ويې
ويل: دسيما لپاره هم ستا کورنۍ څه راکړي دي، ما ورته وويل: ماته يې
راکړه، هغه يې هم راکړل، زه خپلې کوټې ته لاړم، خپل دسمال مې خلاص کړ،
په دسمال کې بادام، چارمغز او داسې نوره وچه مېوه وه او يو کوچنی او پر
لاس جوړ شوی دسمال هم په کې ايښی و.

دسمال مې خلاص کړ، دوه خطونه پکې وو، يو مې کورنۍ راليرېلی و
او بل ليک نرگس راليرېلی و، ليک مې پرانېست، نرگس ليکلي وو:

مونږ ټول روغ او جوړ يو، ستا دصحت په هيله، مور او پلار جان دې،
زما مور او پلار ټول درته سلامونه نيکې هيلې او ښې پيرزوينې وړاندې
کوي، ستا ليکونه دسيما تحفه او د مالک صاحب هغه ډالۍ هر څه تر مونږ را
ورسېدل، مونږ له هر څه ستا روغتيا ته ډېر لېواله او خوشحاله يو، د ټولو ډېر
ياديرې او هر وخت دې يادوي او د عاگانې درته کوي، د مالک صاحب په
راليرل شويو پيسو مو ټول ضرورتونه پوره شول، الله (جل جلاله) دې ورسره ډېر ښه
وکړي، مور ورته په هر لمانځه کې دعاگانې کوي او وايي چې عابد زوی ته مې
ولیکه، چې ډېره ښه گوزاره دې ورسره کوي.

د پلار جان ناروغي دې هم اوس ښه شوې ده، خو تا ډېر يادوي او ستاد
ليدو په هيله شپه او ورځ الله (جل جلاله) ته سوالونه کوي، ستاد خبرد را رسېدو

پر مهال دومره خوشاله و، چې د خوښۍ اوښکې يې تويولې، اوس وايي چې
ماته دې زړه نه خوري زه اوس ښه يم، سفر په ډاډه زړه کوه، الله (جل جلاله) دې
خولی مه تشوه او الله (جل جلاله) دې په هر حالت کې سر لورې لره.

مور جانه هم زما تر څنگ ناسته ده، دعاگانې درته کوي، نورې خبرې را
لنډوم، خدای دې خوشاله لره، د ځان ډېر، ډېر خیال ساته، د خپلې کورنۍ
لپاره.

والسلام ستا د لیدو په هیله !!

لیک مې ولوست، زړه مې غوښتل چې والوځم، خپل کلي ته ځان
ورسوم او خپله کورنۍ ووينم، شاته مې وکتل سیمه ولاړه وه، ما سترگې
وچې کړې او پورته شوم.

سیمه وویل: عابده! هغه زما امانت دې څه کړو؟ ما د شمال ته اشاره
وکړه، سیمه د شمال واخیست او پر کټ کېناسته، د شمال يې پرانیست او
بېرته يې سره غوټه کړ، سیمه وویل: ته ژارې ولې؟ څه شوي دي، ایا ستا
کورنۍ خوښه ده؟ ما وویل: هو! ښه ده، سیمه هیڅ خبره هم نه ده، هسې زړه
مې... پر سترگو مې اوښکې راغلې، زړه مې ډک، ډک کېدو د ماشومانو په
څېر مې اوښکې تويولې، ژړا مې نه تم کېده، سیمه را نږدې شوه، په دواړو
لاسونو يې زما اوښکې پاکولې، خو زما له سترگو چينې جوړې شوې وې،
سیمه هم په ژړا شوه او بیا يې وویل: عابده! که ته همداسې اوښکې تويوې،
نوزه به له غمه مړه شم، اوښکې يې را پاکې کړې او اوبه يې را کړې، اوبه مې
ترې واخېستې او ومې څښلې، سیمه وویل: ستا خو تبه ده پر کټ پرېوتم،

سيما را باندې کمپله واچوله، خوب يورم، چې را وينس شوم حبيب الله هم
کوټې ته راغلی و، زما پر تندي يې لاس کېښود، ويې ويل: ته څنگه يې؟ اوس
مالک صاحب هم راغلی ؤ، ستا پوښتنه يې کوله او ما ملک صاحب ته وويل،
چې خوبولى دى. سيما راننوته پریشانه معلومیده، زما د حال پوښتنه يې
وکړه، حبيب الله په غصه ورته وويل: چې څنگه وي نو ستا يې پرڅه؟ دا هر څه
ستا د لاسه کېږي، که زه داسې خبروى، نو زندان ته به تللي و، خو دلته به نه
راتلو، ځکه دغه کور خو زما د عابد لپاره تا جهنم جوړ کړى دى

توبه، توبه وايي چې کانه ځي د يتيم پر سر لگيږي، هسې خو غمونه
کم و، اوس په دې غم هم اخته شو، د سيما له سترگو او ښکې وڅخه دې، په
عاجزانه غږ يې وويل: زه له تاسو دواړو بڅښنه غواړم، چې ما زحمت در کړى
دى، دا هر څه چې زما له امله دي، نو زه به هيڅکله هم د عابد مخې ته رانشم
او ما به هيڅکله هم بيا ونه وينئ، ځکه چې زه د عابد خوشالي غواړم، هسې
هم ژمنى رخصتۍ را نږدې شوې دي، زه به مې د ترور کره تهران ته لاړه شم.

سيما ډېرې په ورو او له ډېره غمه په يوه لويه گيله کې چې له مونږ يې
لرله، خبرې کولې، ما ورته وويل: نه سيما دا هر څه چې وشول دا د تقدير لوبه
وه، په دې کې ستا هيڅ قصور نشته، زه له تا گيله نه لرم، بلکې له تا مننه کوم،
حبيب الله وويل: سيما! زه بڅښنه غواړم، د عابد په سترگو کې زه يوه زړه
خفگان هم نه شم ليدلى، د عابد په خفگان زه ويلې کېږم، زما زړه اور اخلي،
ځکه چې په ما له ځانه هم گران دى او د يوه ورور په صفت زما دا دنده ده، چې
له مشکلاتو يې بچ وساتم.

زه بيا هم له تا څخه بڅښنه غواړم، هيله ده چې ته خفه شوې نه وي،
سيما وويل: زه درته چای راوړم او لاره مالک صاحب کوټې ته راغلو، زه
ووېرېدم هسې نه زموږ خبرې يې اوریدلې وي، په کټ کې را کېناستم، مالک
صاحب مې پر اوږه لاس کېښود، حبيب الله ته يې وويل: هغه زما موټر چالان
کړه، عابد ډېر ناروغ دی دا ډېر وخت کېږي چې رنگ يې ورځ په ورځ ټیږيږي،
ترڅو يو روغ ډاکټر ته يې بوځم، ما ورته وويل: نه زه ښه يم مالک صاحب
وويل: نه هسې هم سيما به هم بيا يم، هغه هم کله ناروغه وي او کله روغه،
ذهن يې هر وخت پریشان نه وي، په يوه غږ خو درته غږ هم نه کوي او هسې لږ
چکر به هم ولگوو، ما هم ورسره ومنله، موټر ته پورته شوو.

حبيب الله سټرينگ ته کېناست او مالک صاحب ورسره په څنگ کې،
زه او سيما په وروسته سيټ کې کېناستو، مالک صاحب وويل: سفر مو لږ
لوی دی، تهران ته څو هلته ډېر ښه، ښه ډاکټران شته او هلته مې يوه خور هم
اوسېږي، دا ډېر وخت کېږي نه يم ورغلی، يو دوه شپې به ورسره وکړو، لږ
ساعت به مو تېر شي، موږ ټول غلي وو، ما د څنگلونو، کورونو، سرکونو او
باغونو سيل کاوه، موټر په چټکۍ روان و.

په ټوله لاره مالک صاحب او حبيب الله سره خبرې کولې، خو زموږ
ترمنځ خاموشي وه، کله، کله به مالک صاحب وويل: که څنگه زويه! ما به
ورته وويل: همدا سې ده، په خبره به پوی نه وم، ځکه چې زه جسماً له دوی سره
او روحاً له خپلې نرگس سره څنگ پر څنگ ناست وم، د ملا صاحب درس مې
لوستو، يوه او بل ته يې تيروو، يو نيم ټکی به له ما هېر شو، خو نرگس به راته
ښودلو او ما به هم زده کړه، هورښتيا څنگه به مې نه زده کولو، زما استازې

نرگس راته بنسودلي وو، مالک صاحب وويل: حبيب الله يو څه مېوه به له دوکانه را واخلو حبيب الله د سرک يوه څنگ ته له دوکان سره نږدې موټر ودرولو، دواړه ور کوز شول.

سيما ماته وکتل راته ويې ويل: ته بيا د څه سوچونه وهې، چې د پلار جان خبرو ته دې ځواب نه ورکاوه؟ ما وويل: ما هيڅ هم نه دي اوريدلي، پلار جان دې څه ويل؟ هغه دې د کورنۍ په اړه خبرې کولې. نرگس ورته خط را ليرېلی و، مور او پلار دې ورنه مننه کړې وه، نور هغه ليک ما هم نه دی لوستی، چې څه به يې پکې ليکلي وي، دوی موټر ته را پورته شول، منې او ملتې ورسره وې دوی خپله برخه ترې واخيسته او نوره يې مونږ ته را کړې، سيما زما ترڅنگ نږدې کېنودې، ما ورته وکتل مخ مې ترې واړولو، و مې ويل زړه ته مې نه کېږي، حبيب الله وويل: عابده! ته يې ولې نه خوري؟ ما ورته وويل: هسې زړه ته مې نه کېږي، مالک صاحب وويل: بڼه ده مخته نور دوکانونه هم شته، بل څه به درته را واخلم، ما ورته وويل:

نه مالک صاحب بس همدغه به وخورم، ما مېوې ته وکتل، سيما لاس را وړاندې کړ، په لاس کې يې مينه وه، په سترگو کې يې د اخيستو هيله په بار، بار کوله، ما نه ترېنه اخيسته، خو چې ورته ومې کتل، له حيا يې سترگې ټيټې کړې، مخ يې له منې څخه هم تک سوړو، مينه مې ترېنه واخيسته. تهران ته ورسېدو، مالک صاحب وويل: زه د خور لپاره څه تحفه اخلم، خو څه به ورته واخلم؟ په فکر کې شو، بيا يې حبيب الله ته وويل: لږ مخته لار شه، بيا چپ اړخ ته وگرځه، هلته د سرو او سپينو زرو دوکانونه دي، څه سره زړه به ورته واخلم، خور هم حق لري، دوکانو ته ورسېدو مالک صاحب وويل: تاسو کېنئ

مونڙ ڙ راڻو، سيماء ورته وويل: پلار جانء ازه هم درسره کوز ٻڙيم او دځان لپاره
يو څه اخلم، مالڪ صاحب وويل چي داسي ده نور اڻئي، له موٽره رانڀڪته
شو، حبيب الله موٽر ته پاتي شو، يوه دوکان ته ورنٿوتو، له ٻنڪلو، ٻنڪلو
ڊيزايني سرو او سپينو زرو څڇه ڊڪ و، مالڪ صاحب د خور لپاره سره زرو
واځيستل، د سيماء نه خوبدل، دوکاندار ورته ڊپر ڊيزاينونه وٺسودل، خود
سيماء په زره نه لگبدل، دوکاندار بل دوکان ته لارو، ترڅو نور ڊيزاينونه هم
راوڙي، بي اختياره مڙي سرو زرو ته كتل، دوه په يو ڊيزاين گوتمي مڙي را
پورته ڪڙي، ومڙي ويل: څومره بنايسته گوتمي دي، سيماء رانه واځيستي،
دوکاندار راڻي، نور ڊيزاينونه هم ورسره و، سيماء گوتمي را ڪڙي، غلي بي
راته وويل: ورته ووايه چي دغه بي خوبسي شوي، گوتمي مڙي ترڙي واځيستي،
دوکاندار ته مڙي وڙ ڪڙي، مالڪ صاحب وويل: تاسو موٽر ته درڻي، گوتمي به
زه در وڙم، موٽر ته وروان شو، حبيب الله وويل: راڻي؟ ماد هو په مانا سر
وخواوه، مالڪ صاحب هم راڻي.

موٽر ته پورته شو، موٽر حرڪت وڪڙي، د سيماء ترور ڪور ته ورسېدو،
مالڪ صاحب له موٽر ٻنڪته شو، د دروازي د هارن پٽن بي ٽينگه ڪڙه، له ڪور
څڇه څو شبي وروسته يو ڀر عمر پوخ سڙي راووت، د مالڪ صاحب په ليدو
بي څېره و غور ڀدله او خوشحاله معلوميدو، له مالڪ صاحب څڇه بي غږه
بدله ڪڙه او له مونڙ سره بي هم سترڙي مه شي وڪڙه، مالڪ صاحب مونڙ ورته
معرفي ڪڙو، دي بي هم راته معرفي ڪڙي، نوم بي گل خان و او د مالڪ صاحب د
خور خاوند و، يو بل ځوان هلڪ هم راووتو، له مونڙ سره بي روغڙ وڪڙي، تنگه

دریښي یې پر تن وه، ږیره او برهت یې خریلي وو، گل خان وویل: دامې زوی دی، نوم یې اصف دی راځئ حجرې ته، اصف به مو تر راننبا سي.

اصف د کور دروازه خلاصه کړه، موټر ته ور روان شو، تگ یې په ماښه ونه لگېدو، ځکه چې هلته سیمه وه، له لویې دروازې تېر شو، حجرې ته ور وگرځېدو، کېناستو اصف راغلو چای یې هم ورسره راوړ، گل خان پوښتنه رانه وکړه، څه ناروغي لرې، مالک صاحب ور وړاندې شو هر وخت یې پر سر بوج وي، پخوا موټر وهلی وو بیانېده شو.

خو اوس بیا ناروغ معلوم یږي او کمزوری شوی هم دی، چای مو سره وڅښلو، گل خان وویل: اوس دلته ډېر ښه، ښه ډاکټران شته، اوس له هندوستان څخه یو پروفیسور راغلی دی، ډېر هوښیار دی او ښه خوداده چې افغانی دی، زموږ له خلکو سره ډېره ښه گوزاره کوي.

زه غلی وم، مالک صاحب وویل: ښه ده لومړی به ډاکټر ته ور شو، چې څه وایي، بیا به لږ ګرځولو ته هم وزگار شو، گل خان اصف ته وکتل، هله هغه زما موټر را وباسه، سیمه او مور ته دې ته هم ووايه، چې ځانونه تیار کړي، ترڅو ډاکټر ته لار شو. اصف لار، مالک صاحب او گل خان سره خبرې کولې، زړه مې را تنګ شو، خفه وم، د اصف څېره ښه را باندي نه لگېده، کینه مې ورسره پیدا شوه، خو بلاخره له کوره روان شوو او یوه ډاکټر ته ورغلو، مالک صاحب مې ناروغي ورته بیان کړه، ډاکټر راته نسخه ولیکله او هدايت یې راته وکړ، ترڅو تشویش ونه کړم، له ډاکټر څخه را ووتو، مالک صاحب، ما

او سیماته دوا د نسخې له مخې واخیسته، د دماغو دوا وه، خو مونږ ته خپله ناروغي معلومه وه.

د ډاکټر تر کتنې وروسته بېرته د گل خان کور ته راغلو، دوه شپې مو ورسره وکړې، لږ ساعت مو تېر شو، په دریمه ورځ سهار وختي مو بېرته د راتلو اراده وکړه، گل خان د پاتې کېدو ټینګار کاوه، خو مالک صاحب وویل خیر نن به لاړ شو، دویمه ساعت مو تېر شو، بیا به بله ورځ راشو، گل خان وویل چې تاسو نه پاتې کېږئ، نه مو را ایساروم، خو سیمابه دلته پاتې شي او هسې هم د مکتب رخصتۍ دي، مالک صاحب هم غلی و، څه یې نه ویل، حبیب الله ماته وکتل، خدای خبر زما پر زړه به څه تېرېدل، خولې را باندې را ماتې شوې.

غوښتل مې را سره لاړه شي، د حجرې دالان ته مې وکتل، څه مې ویل، په خوله کې مې خبره را وچه شوه، خوشاله شوم سیمابه د حجرې دالان ته راتوته او چادري یې پر لاس اچولې وه، گل خان وروکتل، سیمابه لورې ته چېرته ځې، تروردې ویل همدلته پاتې کېږي، سیمابه غلارا وکتل ما سترګې ښکته واچولې، ویې ویل: ماما اوس به لاړه شم، د مور به هم راته اندېښنه وي، گل خان ورسره نه منله، خو اڅېر سیمابه ورته قناعت ورکړ، رخصت مو سره واخېست، په موټر کې کېناستو، زه خوشاله وم، ځکه چې له بل هجران څخه خلاص شوم، لکه ماهي چې له اوبورا وباسي او بېرته یې پکې ایله کړې، زه نه پوهېدم چې ولې له سیمابه پرته زنده گي راته گرانه ښکارېده، خو اڅېر هم په دې راز پوه شوم، د سیمابه ټول کره وړه نرگس ته ورته وو او سترګې خويې بیخي نرگس ته تللي وې.

سيما هم خولي معلومیده، د څه ځنډ وروسته کور ته را ورسیدو، د
سيما مور رامخې ته شوه، شکر له مودو راهيسې وروسته دې خوشحاله وينم
او بله دا چې له کلي څخه درته ليک هم رارسيدلی دی، ما په نيولي غږ وويل:
ليک چا اوږ؟ د سيما مور وويل: د احمد شاه دوی کليوال، احمد شاه ته
ورکړی و، ما په بیره وويل هغه چېرته دی؟ مه وارخطا کېږه، راځه په الماری
کې مې ايښی دی، په گړنديو گامونو ورسره روان شوم، ليک مې را
واخېست، خپلې کوتې ته روان شوم، په فکر کې شوم، يا خدايه! ما خو هغه
بل ليک هم نه دی لوستلی، چې څه به يې پکې ليکلي وي، بيا بل ليک راغی،
ليک مې پرانېست، پر کت کېناستم، د ليک په لوستو مې پيل وکړ، د هرې
جملې په لوستو مې رنگ ژپريدو.

کنترول مې له لاسه ورکولو، بيا مې ليک ولوستو پورته شوم په کوټه
کې را وگرځېدم، نه پوهيدم چې اوس بايد څه وکړم، ما څه فکر کولو او څه
وشول، يا الله خاورې ته مو خطر دی، عزت ته مو خطر دی، ليک مې را
واخيست، بيا مې په لوستلو پيل وکړ، ليکلي يې وو:

السلام عليكم عابد جانه! مور، پلار او ټول درته سلامونه وايي،
وروسته له سلامه هيله ده چې پخواني ليکونه درته رسيدلي وي او ددې ليک
د رسېدو په هيله، زمونږ په خاوره کې ډېر بد حالت را منځته شوی دی،
قتلونه، يو تر بل دښمنۍ خورې شوې، جنگ، جنجال د واک ته رسيدو پر سر
هر څوک سره په جنگ دي او د وينو لښتي روان دي، د روسانو او مجاهدينو
ترمنځ سخته جگړه روانه ده، په خپل منځ کې هم د خلقي، مجاهد، اشرار او
کمونيست پر نومونو سره وژني، مونږ اوس په امن کې يو لا مو خپلې لمنې

اور نه دی اخیستی، تاته انتظار یو، ترڅو راشې، څنگه چې لیک درته
ورسېدو، په همغه شېبه کې را روان شه، په کابل مه راځه، ځکه چې هلته
سخته نښته روانه ده، له بي بي سي راډیو یې وویل او دا یې هم وویل چې لارې
هم اکثریت تړل شوې دي، په کومه بله لار راشه، مونږ ټول ستا انتظار باسو
ستا د راتلو په هیله، د ځان ډېر خیال ساته و سلام.

ستا نرګس ستا د لیدو په هیله شپې او ورځې سبا کوي، هجر دې ما
سوځي او یادونه دې ما ایره کوي، ستا د راتلو په هیله، ستا د مېني تږې، ستا
لیونی نرګس

له خولې مې چېغې راووتې ځان زما په اختیار کې نه و، نه پوهیدم چې
څومره به مې ژړلي وي، په څه حال به شوی وم، وجود مې دروند و، سر مې درد
کاوه، سترګې مې وغړولې، مالک صاحب مې مخته ولاړ و، حبیب الله زما
سر پر خپل زنگون ایښی و، سیما وویل: اوبه وڅښه، را نږدې شوه اوبه مې
تږې واخېستې.

د سترګو اوبنګې یې زما پر مخ را وورېدې، له اوبو مې غږپ وکړ،
سیما ته مې ورکړې په سوي او معصومانه غږ یې وویل: لږې نورې هم وڅښه،
ور غبرګه مې کړه، له مری مې نه تیریرې.

حبیب الله وویل: عابده! داسې څه شوي دي چې ته یې دومره وار خطا
کړې یې، پورته شوم لیک مې حبیب الله ته ورکړ، په لوستلو یې پیل وکړ، هره
شېبه یې رنگ زیږیدو، له لاس څخه یې لیک وغورځېدو، پر کټ کې لکه بت
کېناست، سیما لیک په لور او از ولوست، په سترګو کې یې اوبنګې ډنډې

شوې، پر مخ يې را ماتې شوې، مالک صاحب له کوتې ووت، حبيب الله هم د مالک صاحب لاره خپله کړه، زه لکه يو بې روحه انسان ولاړوم

اوس مې هم بنسټه په ياد دي، سيمما مې تر څنگ ولاړه وه، ويل يې: ته به لاړ شې زما د زړه باغ به تالاشي، پاني به يې ورژيړي او په يوه سپره دښته به بدل شي، زه په دې نه پوهيږم چې له تا بغير به زه يوه شېبه څنگه تېروم، په غير کې را ولويده سلگۍ يې وهلې او گيلې يې راته کولې، په دې وخت کې حبيب الله کوتې ته راغلی و، خوزمونږ هيڅ ورته نه و پام شوی، زما پر مټ يې لاس کېښود، ځان ته مې پام شو سيمما مې له ځانه لرې کړه، هغه هم د يوې داسې شېبې په ليدو حيرانه شوه، شايد دا هر څه يې چې وکړل، په اختيار کې يې نه وو، هغه په ځان نه وي پوه شوې.

گريوان مې د سيمما په اوبڼکو لوند و، په بېره له کوتې راووتم، بېرته کوتې ته دننه شوم، خپل ضروري شيان مې راټولول، چې مالک صاحب کوتې ته راغلو، په ورو او غمجن غږ يې وويل: زويه! دا هر څه د خداي (جل جلاله) له طرفه دي، ته ور باندې صبر وکړه، خداي (جل جلاله) به خير کړي، او بله دا چې ته هر کله وغواړې لاړ شې، نو زما له طرفه درته اجازه ده، ما وويل: زه همدا اوس غواړم حرکت وکړم، مالک صاحب وويل: سمه ده زويه! مه وارخطا کېږه، زه به همدا اوس ستاسو لپاره موټر راوغواړم، مالک صاحب له کوتې ووت بېرته په خپل کار بوخت شوم، ضروري شيان مې راټول کړل، په بکس کې مې واچول، د نرگس هغه دسمال مې را واخيست، ترڅو خپلې اوبڼکې پرې پاکې کړم، له يوې سترگې مې تېر کړ، پر بله سترگه مې له نرم لاس سره يو ځای يو دسمال اوبڼکې پاکې کړې، پورته شوم سيمما وويل: ته څې؟ ما وويل خامخا

باید لار شم، بنه لار شه زما له طرفه زما خور ته سلامونه، وایه او بله دا چې
غلی شوه او بیا بی په ژر غوښی او از وویل، چې زه به د ژوند تر وروستی
سلگی پورې ستا په انتظار وم.

هغه گوتې چې په تهران کې بی اخیستی وې، راکړې، ویې ویل یوه
بی ستا او بله بی زما خور نرگس ته ور په گوته کړه، له کوتې راووتم، حبیب
الله هم تیار د موټر تر څنگ ولاړ و، د سیما له مور، مالک صاحب او احمد شاه
څخه مور خصت واخېست، مالک صاحب یو بکس راکړ، ویې ویل: د سره
ویې ساته، مهم دی په کار به دې راشي، بکس مې ترې واخېست او موټر ته ور
پورته شوم، موټر له کوره ووت، په شامې ژر، ژر مخ را گرځولو داسې راته
ایسپده، لکه چې له خپله کوره روانېم، سیما په دروازه کې را پسې ولاړه ده،
حالات مې نه شول انځورولی لکه یو خوب چې وینم، ویروونکی او
ځورونکی خوب، حالات مې ورو په ورو خرابېدل، سترگې مې پټېدې او
وجود مې راباندې دروند شو.

خوب راغی سترگو ته مې نرگس ودرېده په چیغو، چیغو بی ژړل او
ویل بی، هغې د سره چل وکړ، پولیسو ته مو سپاری، د خدای لپاره ځانونه
وژغورئ را ټوپ مې کړ، درایور مې یو دروند سوک پر سر وواهه، شاته بی
پورې وهلم، قرار شه! اوس اوبه له ورڅه تېرې دي، رښتیا بی ویل وجود مې
حرکت نه شو کولی، حبیب الله ته مې وکتل، د ټولو غمونو څخه لرې او بی
غمه پر سیت پروت و، ډېره هڅه مې وکړه چې پورته شم، خود پورته کېدو
وس مې په وجود کې نه وه پاتې، سترگې مې پټېدې او پر ځان مې ورو، ورو
واکمني له لاسه ورکوله

نه پوهيږم چې څومره وخت به تېر شوی وي، وجود مې درد کاوه، سترگې مې وغړولې توره تياره وه، له ځايه را پورته شوم، پنبه مې پر حبيب الله ولگيده، زگېروي يې وکړ او وخوځېدو، څوک يې؟ ما وويل حبيب الله زه يم، څنگه يې؟ را پورته شو، په ژړا يې پيل وکړ، غېږ يې رانه تاؤ کړه او زياته يې کړه: يا خدايه! هم دومره مصيبتونه بس نه وو چې يو ځل بيا دې د دغو تورو تمبو شاته واچولو؟! يا خدايه! دا دې په کوم گناه نيولي يو؟ ته صبر راکړې، اوبنسکې مې ورته پاکې کړې، ومې ويل: په دې کې به مو خيرو وي، انسان په خپله بڼه نه پوهيږي.

ملا خبره نه وه خلاصه کړې چې څلور کسان رانتوتل، لاسونه يې شاته را وتړل او له کوتې يې وباسلو، له لمر مې سترگې نه شوې غړولې، يولوی دهليز ته يې دننه کړو او بيا يې زېر زمينې ته بنسکته کړو، پر چوکيو يې کينولو، لاسونه يې شاته د چوکۍ سره را وتړل، دوه نور کسان راغلل افسران راته بنسکار بدل، پوښتنې يې رانه پيل کړې، څوک يې، د کوم ځای يې، چا دلته راليرلي يې، د کوم هېواد يې، چاته جاسوسي کوئ؟ مونږ ورته وويل: غريب خلک يو، خپلې غريبي پسې راغلي يو، د هيچا لپاره جاسوسي نه کوو.

په وهلو، وهلو يې له پنبو وغورځولو، خو مونږ د جاسوسي خبره ورسره ونه منله، په بار، بار يې تحقيقات راڅخه وکړل، پنځه شپې مو په ډېرې سختۍ سره تيرې کړې، په نيمه خيټه به يې ډوډۍ راکوله، د وهلو څخه يې هم سهار بياگانه يو معاف کړي، شپږمه ورځ يې سهار وختي سترگې را وتړلې او يوه موټر ته يې ور پورته کړو، موټر ډېر مزل وکړ، له پاڅه سرک څخه خام

سرک ته کوز شو، له اوږده منزل وروسته موټر ودرېد، له موټر يې راښکته کړې
او موټر حرکت وکړ، سترگې مې خلاصې کړې

حبيب الله ته مې وکتل رنگ يې تک زېړ شوی و، لکه په کلونو، کلونو
چې ناروغی وهلی وي، ما وويل: اوس څه کوو؟ حبيب الله له لاسه ونيوم، څه
پورته شه، لار ورکيه لاره وهه، ما وويل چېرته؟ را غبرگه يې کړه، په يوه خوا
به حرکت وکړو، بڼه په کوم طرف څو؟ په کومه چې راغلي يو، په همغه خوا نه
څو، ځکه چې نه غواړم د هغوی ظالمانو مخونه بيا ووينم او دغه ماته د ايران
او افغانستان سرحد ښکاري، په دې خوا به لاړ شو، په چوپه خوله ورسره
روان شوم، لږ منزل مو چې وکړ، حبيب الله په غريو نيولي اندزا وويل: دا څو
کاله سفر دغه خواري، مزدوري، دا تکليفونه او زندان؟ موږ د څه لپاره راغلي
وو او دا څه را باندې وشول؟

تش لاس راغلي وو او تش لاس به بيا څو، پيسې يې را څخه واخيستي
او د ملنگانو په څېر يې په ځنگل کې وغورځولو، په څومره لوی امید راغلي
وو، مور، پلار، وروڼه، خویندې او ټوله کورنۍ به راته انتظار وي او کوژدن
به مې په سر کې سپين گڼي، له يوې خوا زمونږ دې حالت ته گوره او له بلې خوا
دې پښتو، دې درنو درنو رواجونو ته، هغه خو به هر سههار او ماښام زما د
راتلو لارې څاري او زما په انتظار به شپې او ورځې تېروي او ما ورسره وعده
کړې وه، چې ډېرې پيسې به له ځانه سره راوړم او تا به ناوې جوړوم، خو نه مو
اوس حال وگوره که په دې حال مې وويني، نو زړه به يې وچوي، زما خو بيا هم
خير د ملگري حال مې وگوره! چې څه ور څخه جوړ شوي دي

وخ خدایه اڅه وکړم، سوړ اسویلی یې وباسه او چوپ شو، ځنگل ورو
په ورو ډېرېدو، د ونو او بوټو شمېر یې هم زیاتېدو، ډېر ترې شوی وم، حبیب
الله ته مې د اوبو یادونه وکړه، ده وویل: زه هم ترې یم، لږ مخکې به لاړ شو که
اوبه مو پیدا کړې لږه دمه به هم وکړو، د اوبو شنه هار مو واوریډو، حبیب الله
ووېل: لکه چې وړاندې اوبه دي چې و مو کتل دغونډۍ له څوکو اوبه را
بهيدي، کیناستو مخ او لاسونه مو ومینځل او بنې ډېرې اوبه مو وڅښلې،
ډېرې رڼې او یخې اوبه وې، پخواني تصویرونه یې را یاد کړل، سوچ پر مخه
کړم، د خیال بڼا پیرۍ مې د کلي پر شنو او یخو چينو خپلې وزرې رپولې، تېر
وخت را په یاد شو، نرگس مې تر څنگ ناسته وه، شنې اوبه بهېدې، ټکنده
غرمه وه، نری، نری شمال الوتو او د چینار له څانگو یې خوږ او شاعرانه غږ
را ایستو، نه پوهېدم په زړه کې مې یو درد احساسولو، یو خوږ او نه
هیریدونکی درد. نرگس وویل:

ته خبرې ولې نه کوي؟ نن راته بدل بڼه کاري، اوبه یې را وشیندلې، خود
پخوا په څېر بدې را باندي ونه لگیدې او ما د پخوا په څېر غصه ونه کړه، اوبه
مې ورو نه شیندلې، نرگس غلې وه، سترگې مې ورو اړولې، هغه هم هیجاني
راته بڼه کاره شوه، په لاس کې یې ونیوم، څه شوي دي؟ نرگس زه نه پوهېږم نن
د پخوا څخه په ما ډېره بڼه لگېږې، هغه په غصه شوه، ولې پخوا در باندي بڼه
نه لگېدم؟ ما وویل:

نه لیونی. داسې نه ده، خو اوس را باندي ډېره بڼه لگېږې، ویې ویل: په
مطلب دي پوهه نه شوم، دهغې لاس مې پر خپله سینه کلک ونیوه، زړه مې
سخت درزېدو، لکه یوه بده پېښه چې شوې وي، نرگس وویل: وی ستا خو زړه

ډېر درزيرې او لاس دې هم گرم دی، لکه چې تبه دې ده، نه تبه مې نه ده، بڼه يم، هسې يوه خبره مې کوله: زه نن ډېر ويريرم هسې نه ته له ما جدا شې، زه خو بغير له تانه يوه دقيقه هم نه شم تېرولی، ته زما د زړه له درزا هېڅ وا نڅېستل او ستا زړه هېڅ احساس نه شول کړای، نرگس غلې وه.

لکه چې لږه پوهه شوې وي، ما خبرو ته دوام ورکړ، نرگس زه نن ستا لپاره په زړه کې ډېر ځای لرم او ته زما زړه گرځېدلې يې، اوس زما زړه وايي، چې زه، زه... دا کلمه مې ډېره په سختۍ وويله، زه در سره مينه لرم، نرگس له حيا څخه تکه سره واوښته، سترگې يې ټيټې کړې، چوپه وه، بيا يې وويل: دومره لويه خبره دې له ما پته کړې وه، ايا پر ما دې باور نه درلود؟ ما وويل: نه دا خبره نه ده، هسې ما ويل ته خفه نه شې، سترگې يې راپورته کړې، په غېږه کې را ولويده، سلگو واخيسته، په ژړا يې وويل:

ډېره، ډېره مينه در سره لرم، عابد جانه! د (جانه) کلمه دومره خوږه راباندې ولگېده چې بې اختياره مې له سترگو څخه اوښکې روانې شوې، بڼه ډېر مو سره وژړل، د مينې او ناز ژاړه وه، ما هېڅکله هم په ژړا کې خوند نه و ليدلی، خو دغې ژړا دومره خوند را کاوه، چې بيا مې تر نن ورځې پورې په هېڅ يو شي کې دومره خوند نه دی ليدلی، خورې ورې زلفې يې زما پر سينه پرتې وې او گرمو او ښکونې يې زما سينه لمده کړې وه، مونږ له دې جهان تلي وو، ځان ته مو يوه بله دنيا جوړه کړې وه، يوه ښکلې دنيا، يوه داسې دنيا چې هلته يواځې مونږ اوسېدو، خوراک مو د يو بل سترگو ته کتل وو، ځنډاک مو رڼې اوښکې د يوه او بل په گريوان تويول وو، هلته يواځې مينه را سره اوسېده او د محبت رنگينې خزاني وپروونکې غږ مې واوريده.

نرگس مې له خپلې غېږې لري كړه، د مينې دنيا مې وړانه شوه، د مالک صاحب زمان خان زوی و او سپی يې تر پري نيولی و، غږ يې راباندې وکړ: څه کوي په دې سره غرمه؟

نرگس وارخطا وه، ما وويل: ستا څه کار؟ په غصه شو وړاندې راغی له مری يې ونيولم، زما څه کار، ماته دې وويل؟! پر مخ يې په خپره ووهلم، نرگس چيغه كړه، ماته غصه راغله، يو څو سوکه مې په خوله ووهلو، له خولې يې وينې روانې شوې او پر ځمکه را پرېوتو، اپلتي يې ويلې او اخطارونه يې راکول، نرگس مې له لاسه ونيوه او د کور پر خوا روان شو.

حبيب الله را باندې غږ كړ: چېرته تللی يې؟ ووبريدم، ومې ويل: هيڅ، هيڅ هم نه وو، څه حرکت به وکړو، په وطن شپه را روانه ده گوندي ابادۍ ته ورسېږو، که نه خيرې کوونکي ځناور به مو وخورې، روان شو.

سترگه په ډوبېدو وه، ځنگل ورو، ورو تياره کېده او ورځې خپله واکمني شپې ته سپارله، خو مونږ کومې ابادۍ ته ونه رسېدو، تياره زياته شوه، لاره موندل شوه پيدا کولی، حبيب الله ودریدو، اوس څه کوو؟ دلته خو کوم خوندي ځای نشته چې پنا پکې واخلو او شپه سبا کړو، خو خير؛ ونو ته به پورته شو، ما وويل: پرانگان به څنگه کوو هغه خو په ونو هم پورته کېدلی شي؟ حبيب الله خبره را څخه ونيوه، ونې ډېرې لوړې دي، که د خدای (جل جلاله) رضا وي، نه به مو ويني، د زمريانو، پرانگانو او ليوانو او ازونه مو اورېدل، حبيب الله وويل: لکه چې دې خوا را روان دي، راځه ونو، ته ور پورته کېږو، مرگ او ژوند به مو يو ځای وي.

حبيب الله ونې ته پورته شو، زه لانه وم پورته شوی چې د زمري د پښو
تريا او غرول مې واوريډل، په رگونو کې مې يوه شيبه وينه وچه شوه، حرکت
مې نه شو کولای، ځای پر ځای ودریدم، د ژغورلو هڅه مې ونه کړه، له ژوند
مې تمه پرې شوه، ځان مې د مرگ په خوله کې وليده، زمري ډېر را نږدې شوی
وو، حمله يې را باندي کوله چې د ټوپک غږ مې تر غوږ شو، زمري مې په پښو
کې ولويد، لکه يو خوب چې وينم، لکه يوه معجزه چې پېښه شوې وي، حبيب
الله له ونې را ښکته شو، کلک يې په غږ کې ونيوم، ته خو ښه يې کنه؟ ما
خبرې نه شوې کولای، حيران وم، له مرگ بچ شوی وم، له يوه داسې مرگ چې
بچ کېدل ترې نه معجزه وه، ويريدونکی غږ را باندي وشو.

عسکر وو، و يې ويل: ځای پر ځای ودريرئ، وارخطا شوم، نږدې
راغلل، کلکه تلاشي يې را نه واخيسته، روان يې کړو، ځان مې بيا يو ځل د
تورو تمبو شاته وليدو، لږ وړاندي لاړو پر سرک سپين موټر ولاړ وو، ورپورته
شوو، موټر حرکت وکړ، څراغونه يې روښانه شول، دوی چې مې وليدل ډېر
ورته خوشحاله شوم، ان د خوښۍ نه په جامو کې نه ځايېدم، د افغانستان ملي
اردو عسکر وو، يوه ويل تاسو خو ښه ياست؟ ما وويل هو! ښه يو، اوبه يې
راکړې، زياته يې کړه، مونږ در پسې ډېر وگرځېدو، خو اخبر مو دلته پيدا
کړئ، خو ښه وه په وخت را ورسېدو کنه زمري به اوس وختي له ستوني تېر
کړي وای

حبيب الله وويل: تاسو له مونږ څه خبر شوي او رښتيا دغه کوم ځای دی؟
عسکر وويل: زمونږ کشفی ارگان تاسې ليدلي وي او بله دا چې دا د
افغانستان او ايران گډه پوله ده، ما وويل: په هېواد کې څه روان دي، عسکر

وویل: افغانان په خپل منځ کې د نورو په لمسون په یوه او بل نوم سره وژني،
ډېر بد حالت روان دی، وطن د ړنگېدو پر طرف روان دی، واک مو د پردیو په
لاس کې لویږي، خلک د خپل وطن پرینسودلو ته اړ شوي دي، ځوانان،
بوداگان او ماشومان وژل کېږي.

زمونږ هېواد له سخت ناوړین سره مخامخ شوی دی، زړه مې وسوځېده،
خپل کلی او کورنۍ مې سترگو ته ودرېده، هغه به اوس مړه وي او که ژوندي،
په څه حال به وي وه خدایه؟! دا څنگه حالت راغلو، شپه به نیمایي ته رسیدلې
وي، چې له څنگل ووتو، ډېرې خیمې لگېدلې وې، ډېر پوځ ځای پر ځای شوی
و، یوې خیمې ته دننه شو، ناستو خلکو ته مې وکتل، ټول عام خلک وو،
ویریدلي بنسکاریدل، خلکو په خپلو منځو کې پر روان حالت خبرې سره کولې،
یوه به ویل: زمونږ پر کلي سخت جنگ وشو، ډېر کسان پکې ووژل شول،
زمونږ پر کلي دومره سخت جنگ وشو، چې هیڅوک هم ژوندي پاتې نه شول،
ټول کورونه وړان شول، جماعتونو ته یې اور وچاوه، هر چا د خپل کلي بدې
خاطري بیانولې، سهار شو، لمانځونه مو اداء کړل، یو افسر ته مې وویل:

مونږ غواړو خپلو ولایتونو ته لاړ شو، افسرو ویل: تاسو دکوم ولایت
یئ؟ ما وویل: زه د خوست یم او دا ملگری مې د غزني دی، افسرو ویل: پکتیا
کې حالت ډېر خراب دی او له دروند تعارض سره مخامخ شوې ده، هلته تگ له
خطرې خالي نه دی او اوسیدونکي یې اکثریت کډوالۍ ته اړ شوي دي، حبیب
الله وویل: زمونږ کورنۍ به خدای خبر چې په څه حال وي، مونږ باید چې هر
ډول وي، هغوی ته ځانونه ور ورسوو، که ستاسو سره څه چاره وي، ترنباره
پورې مو ورسوئ، کنه لار راته وښیئ.

افسر وویل: خو شهبې وروسته زمونږ کسان ښار ته ځي، تر ښاره به مو هغه ورسوي او اوس ما پسې راځئ، ورسره روان شو، یوه موټر ته یې ور پورته کړو، خو شهبې وروسته موټر حرکت وکړ، د هرات په ښار کې یې ښکته کړو او د کابل اډه یې راته په گوته کړه، اډې ته راغلو، ملي بس موټر ولاړ و او ورغلو. حبیب الله وویل: موټر خوشته خو کرایه نشته، موټر ته ور نږدې شوو، خلک موټر ته ور پورته کېدل، کلینډر ته یې کرایه ورکوله، کلینډر راته وویل: راځئ بیا موټر ډک کړي، ما هیڅ ونه ویل، حیران ولاړ وم.

یو سړي مې پر اوږه لاس کینښود، مخ مې ور واړولو غېږ یې رانه تاو کړه، ته او دلته؟ ما هیڅ ونه ویل، پر مخ یې ښکل کړم، ډېر لوی شوی یې، په څیر، څیر مې وروکتل، څېره یې اشنا راته معلومه شوه، و مې پېژاند، زمونږ کلیوال گل احمد خان و، په ږیره کې یې سپین گله شوي وو، له څېرې څخه یې غم اند پښنه له ورايه ښکاریده، په اوږو یې وو هلم، څنگه ولاړ یې؟ راځه کنه، زه غلی شوم.

حبیب الله ته مې وکتل، گل احمد خان مو په حالت پوهیدلی و، له لاسه یې ونیولم، زیاته یې کړه، زه ستاسو په حالت پوهیږم، راځئ که پیسې نشته نو خدای خوشته، موټر ته ور پورته شو.

موټر ورو، ورو ډکېدو او حرکت یې وکړ، ټولو لاسونه پورته کړل او د الله (جل جلاله) له لوی دربار یې خپل کلي ته د رسېدو سوالونه کول، گل احمد خان وویل: لکه چې د خپلې پکتیا د وضعیت څخه خبر شوی یې، ځکه مو دومره بېرته ده او ناڅاپه را وتلی یې، ما وویل: هو همداسې ده، خو تا کلی

پرېښودلی او راغلی یې؟ گل احمد خان وویل: بچیه دوه کاله کېږي، چې راغلی یم، ما وویل: ښه په کلي کې څنگه حالت وو، کلیوال څنگه وو؟ گل احمد خان ساړه اسویلي و باسل، ښه وو خو غریبي پسې اخیستې وو، ستا په شان تنکي، تنکي ځوانان به هره ورځ ډلې، ډلې د ایران خواته راتلل، د ډېرو به یې واپس مړي راوړل، ډېر به بیا له پولې تېر شول، څه ووایم، ترڅه وختونه وو خودا دوه کاله کېږي، چې بیا زه هم د کلي له حالاتو خبر نه لرم، ما وویل:

زما مور او پلار څنگه وو؟ د پلار ناروغي مې څه فرق کړی و کنه؟ هو! ښه وو، شپه یې اړوله، کله چې راتلم، نو په ماښام یې کور ته ورغلم ډېرې خبرې مو سره وکړې، ته یې ډېر یادولې مور دې ویل، که و دې لیدو، سلام مې ورته وایه او ورته ووايه، د ځان دې ډېر خیال ساتې او په دعاگانو کې یې تل یاد ساتم، حبیب الله ته مې وکتل، پر سیت پتې سترگې پروت و، موټر په تېزۍ سره لاره لنډوله لاره ډېره خرابه وه او موټر له دوږو ډک و.

توخي واخیستم سر مې پر دواړو لاسو ونېوه له ستومانۍ خوب نه راتلو گل احمد خان ته مې وکتل، خوبولی و، شاته مې مخ واړولو اکثریت یې غمه پراته وو، سر مې پر مخکیني سیت ولگولو د خوب پر ځای سوچ په مخه کړم، خواږه ترڅه وختونه مې سترگو ته ښکته پورته کېدل، ماشومتوب، مینه، خدا، ژړا او مسافري ځان را څخه ورک شوی وو.

کله مې د لیونیانو په شان له ځان سره ویل، زه څوک یم ایا هغه پخوانۍ د نرگس عابد جان یم، که د سیما نوکر؟ ایا هغه به ما اوس هم یادوي، ایا زه به ورته اوس هم یادوم، له ما سره به اوس هم مینه کوي؟ زه او دغه سوچونه وو،

تر دېره يې مشعول وساتلم او بيا ترې د خواږه خوب خپو پر خپله غېږه کې
واخېستم او ويده شوم، موټر ولاړو، کليندر نارې وهلې راکوز شئ، ډوډۍ
و خورئ، بيا په لار کې هوټلونه نشته

گل احمد خان له متيو ونيوم راځه ډوډۍ به و خورې، وږی شوی به وې،
حبيب الله هم ماته کتل، خلک له موټر څخه بنسکته کېدل، مونږ هم له موټر
بنسکته شوو، يو دوه پوريزه ودانۍ چې له ختو څخه جوړه وه، ور دننه شو،
ډوډۍ مو و خوره او د ماسپينين لمانځونه مو هم اداء کړل، موټر ته بيا ور
پورته شو، ورو ورو موټر ډگ شو او حرکت يې پيل کړ، په خوب ماږه شوي
وو، په آرام مې ساه واخېسته، گل احمد خان ته مې وکتل، ور زياته مې کړه، د
کلي خبرې راته وکړه، د مور او پلار خبري مې راته وکړه، هور بنستيا هغه زما
ماما څنگه دی، ماما ناوې او هغه نرگس څنگه وه، گل احمد خان و خندل هي
هی بچیه!

ماما دې هم بڼه و او نرگس خو بيخي بڼه وه، سمه دې کوه قاف بنا پيری
ترې جوړه شوې وه، کله، کله به زمونږ کره راغله، ما به ور سره ټوکې کولې،
ويل به مې لورې اوس خو پيغله شوې يې، پلار ته دې وایم، چې د واده غم دې
و خوري او هر څوک په خوله مه وهه، اخبر به يې هم و د وې، نرگس ته به غصه
ورغله څه ستا له خولې خو يې نه نيسم له خپل قسمته يې خورم، ته ولې دومره
په ما ستړی يې او په ځان درته بوج بسکارم، ما به نوره هم تنگه کړه، زما
مېرمنې ته به يې نارې کړې، گوره! کاکا مې هر وخت تنگوي، گوره که خوله
په واک کې نه کړي، نو بيا به يې زه هم خوبښه شم، ما به ورته وويل: نو څه به
وکړې، زه به بيا دلته په ژوند هم رانه شم او دا ستا خېره به بيا و نه گورم، ما به

ورته خندل او هغه به زما پېښې کولې، څه ووايم د خپلو لونو په شان را باندې
گرانه وه.

يوه ورځ مې ورته وويل: ښه؛ دا چې ته اوس واده نه کوي، نو چاته
انتظار يې، هغه په غصه شوه، له واده دې بله خبره نشته، چېرته يوه زړه درته
وگوره، چې ته په قرار شې له ما خلاص يې ما ورغبرگه کړه، نه مقصد مې هغه
عابد و، کله چې زه غلې شوم، هغه ته مې وکتل، له حيا يې سترگې پر ځمکه
گنډلې وې، مخ يې تک سور او سپين واوښتو څادر يې پر سر را سم کړ او
ويې خندل، پورته شوه او لاړه، بيا ترډېره را سره سترگو پر سترگو نه کېده،
لاړه به يې را څخه بدلوله او هرې پوښتنې ته به يې لنډ ځواب را کاوه، په کوم
مانښام چې زه دلته راتلم، ستاسو کور ته لاړم، هغه هم همغلته وه، ترډېره
راسره ناسته وه، زمونږ خبرو ته يې غوږ نيولی و او چې کله له کوره راوتم، را
مخې ته شوه سلگې يې وهلې، په ژړا، ژړا کې يې رخصت را کړ او بيا يې
وويل: تارښتيا ويل زه همغه چاته انتظار يم، که ودي ليدو زما سلام ورته وايه
او دا ورته هم ووايه، چې يوه پښتنه پيغله دې په انتظار ناسته ده.

زما په سترگو کې هم اوښکې راغلې او ترې روان شوم، گل احمد خان
غلی شو، په ږيره يې لاس تېر کړ سوړ اسويلی يې وکړ او دموتير له شيشې يې
بهر کتل، سترگې مې له اوښکو ډکې شوې او پر مخ مې گرمې، گرمې د
گريوان پر لور تويېدې د نرگس پښتنې مينې ډاډه را کولو زړه مې غوښتل،
چې والوزم خپل کلي ته لاړ شم، خپله مور پلار او خپله نرگس ووينم، په غيږه
کې به يې ونيسم او مننه به ترې وکړم چې له کلونو وروسته يې هم نه يم هېر
کړی، مزل ډېر اوږد و، له ډېرو سيمو تېر شوو، څو موټرونه موبدل کړل او

بښکته پورته شوو، کابل ته را ورسېدو ډېر بد حالت و، ډلې، ډلې وسله وال
کسان گرځېدل، یوه ډله به چې لاره بله به راغله بیا به سره مخامخ شول مری
ژوبله به رامنځ ته شوه.

کابل د جنگ مرکز او د بارودو کور گرځېدلی و، خلک له یوې سیمې
بلې سیمې ته کډوال کېدل هر څوک په غم اخته وو، د چا زوی وژل شوی و، د
چاپلار او له ځینو په کورونو کې واړه ماشومان پاتې شوي وو، سمه د قیامت
ورځ لگېدلې وه، هر څوک د خپل ځان په غم اخته وو، کابل وران شوی و او لا
هم په رنګېدو و، خپل خوست را یاد شو ایا هلته به هم همدغه حال وي؟ نه، نه
توبه داسې نشي کېدای دا زه خوب وینم، حبیب الله له لاس و نیوم راځه، لا
خپل منزل ته نه یو رسیدلي، خپل کورونه مو وران نه دي لیدلي، خپلې کورنۍ
مو د ویر په تفرغه دي لیدلي حوصله وکړه، د ژړا ورځې پاتې دي روان شوو.

حبیب الله وویل: لومړی به غزني ته لاړ شو زموږ د کور احوال به واخلو،
بیا به سیده تا خوست ته ولیږم، ما ورته وویل: سمه ده، نه پوهیدم چې څنگه
به مو ترته ختلي وو او څنگه به غزني ته رسیدلي وو، شپه وه د غزني خاوره په
واورو پوښلې وه. حبیب الله وویل: شکر خدایه! چې را ورسېدو د حبیب الله
دوی کور له ښار سره نږدې و، په پښو روان شوو ځای ځای کورونه وران وو،
سور باد لگېدو، نیم ساعت وروسته ورسېدو حبیب الله یوې لویې کلا ته،
چې لوی او لوړ لوړ دیوالونه یې درلودل، ور وگرځېدو، حبیب الله دروازه
ټک، ټک کړه، خو ځواب رانغی په باربار یې وټکوله، تقریباً تر نیم ساعته
پورې ولاړ وو، ما وویل:

له دېواله واوره، ده وويل نه پوهيږم؛ ولې څوک نه راوځي زما په نظر
خوبولي به وي که څنگه، ځکه چې دروازه يې له هغه خوا تړلې ده او له کلي
څخه څوک کډوال شوي هم نه دي، حبيب الله ته مې وويل: زما پر اوږو پنبې
کېږده او له دروازې واوره، زه کېناستم حبيب الله مې پر اوږو پنبې کېښودې،
په ډېرې خواړې دروازې ته پورته شو، سره ساه يې واخېسته. حبيب الله د زړه
له سوخته چيغه کړه نه! له دروازې هغې خوا ته ولويدو، زه وارخطا شوم اېخوا
دېخوا مې مخ واړوه، حبيب الله ته مې چېغې ووهلې، فايده يې ونه کړه له
دروازې مې داوښتو هڅه وکړه، خو ونه شوه.

له کلا راتا وېدم، ترڅو يو داسې ځای پيدا کړم چې کور ته واورم او دا
معلومه کړم، چې څه پېښ شوي دي حبيب الله ولې چيغه ووهله او ولويدو، د
کلا شاته لاړم، د ديوال سره نږدې مې يوه ونه ترسترگو شوه، ونې ته ورپورته
شوم، د دېوال پر سر ډېره واوره، پرته وه په احتياط مې پنبه پرې کېښوده،
دنده مې وکتل، حيران شوم ما ويل چې خوب وينم، يو ويروونکي خوب، خو
کاشکې خوب واي، په سترگو کې مې اوبسکي ډنډه شوې، حرکت مې نه شو
کولی، په پنبو شل شوم، ملامت هم نه وم، د يوې بشپړې کورنۍ قبرونه مې
په يو قطار کې وليدل.

د سترگو په وړاندې مې پراته وو، له ديواله مې ټوپ کړ، په واوره کې
ولويدم لاسونه مې پر ځمکه ولگېدل، د درد احساس مې وکړ، پورته شوم د
کلا ديوالونه يوازې روغ پاتې وو، کوتې يې وړانې شوې وې، لويې لويې
ژورې کندی بمونو ايستلي وې، د قبرو پر خوا ورغلم ژړا مې پر ستوني کې
بنده شوه، لوی او واړه قبرونه وو، ټول څنگ پر څنگ پراته وو، اتلس قبرونه

وو او نولسم یې حبیب الله تر څنگ په بې سده حالت پروت و، ورتیټ شوم، په
لټمې واړولو خوله، پوزه او سترگې یې له واوړې ډکې وې، مخمې ورتله
واورو صفا کړم سرمې په غیږه کې کېښود، حیران وم چې څه وکړم

ملا د سهار د لمانځه اذان وکړ، په منډه د دروازي پر طرف لارم، دروازه
مې خلاصه کړه، بهر ووتم د اذان د اواز پر طرف مې منډه کړه، جماعت لږلرې
و، ورورسېدم. په توندی ورسون شوم، ملا صاحب لاتین ځانته بل کړی و او
په مسئله ناست و، مخ یې را واړولو په بېړه مې وویل: د خدای لپاره مرسته
وکړئ مرسته، ملا صاحب را پورته شو څه شوي دي ولې دومره وار خطا یې؟
ما وویل: حبیب الله په کور کې بې هوشه پروت دی د خدای لپاره مرسته وکړئ
هغه مړ کیږي.

ملا صاحب له جماعت را سره راووت، د حبیب الله کور ته په منډو
شو، نور کلیوال هم را سره په لار کې واوښتل له ملا صاحب نه به یې پوښتنه
وکړه چېرته څې؟ هغې به یواځې وویل ما پسې راځئ، د حبیب الله دوی کور ته
ورنوتو دوی د حبیب الله په لیدو ټول حیران ودریدل، ملا صاحب حبیب الله
را کینولو نارې یې پرې ووهلې، خو هغه سترگې نه غړولې کلیوالو په څو
کسانو ونيوو او جماعت ته یې یوړ، ملا صاحب وویل: په بخاری پسې اور
ورته ولگوي ساړه نیولی دی.

قران کریم یې را واخېست تلاوت یې ورته شروع کړ، ډېر کلیوال را جمع
شول، هر یو یې پر حالت افسوس کاوه، سترگه په را ختو وه، چې په لمانځو
و دریدو یو رکعت ملانه و اداء کړی، چې حبیب الله په هوش راغی، نارې یې

و کړې مورې! پلاره! خورې! نه داسې نه شي کېدای، تاسو ژوندي یئ، تاسو نه شئ مړه کېدلی نه! نه! او په منډه له جماعت څخه ووت، زه هم ورپسې شوم د کور پر خوا یې د لیونیانو په څېر منډې وهلې، خو ځایه به یې پنبې په اوږه کې وښویدې او پر ځمکه به راپریوت او بیا به پورته شوو.

د کور له دروازې ننوت کله به په یوه قبر پریوتو کله به په بل، دومره سختې، سختې چیغې یې وهلې، چې د انسان زړه یې پرې کولو، کلیوال هم راغلل، دومره سخت سخت ټولو کلیوالو وژړل چې تا به ویل د ټولو کورنۍ وژل شوې دي، کور ټول د کلیوالو څخه ډک شوی و، ځوانان، سپین ږیري، ښځې، ماشومان ټولو ژړا او فریاد کولو او د حبیب الله د بې کسی او بې وسی ننداره یې کوله، خو ځله به مې راپورته کړ، په غیږه کې به مې ونيود، ډاډگېر نه به مې ورته ورکوله، خو ده به داسې فریاد کولو چې زما به هم اوږې سستې شوې او دده پر حال به شوم، ماته به یې ویل دا گوره زما ټوله کورنۍ وژل شوې ده او خاورې مې پر سر شوې.

زه په څومره یوه لوی امید راغلی وم، ما ویل خپله کورنۍ به راته څومره خوشاله وي، ښه راغلاست به راته ووايي، مور مې او نوره کورنۍ به مې په غیږه کې نیسي، ښکلوي به مې، له ما څخه به هرې خوا تاویري، خوته اوس وگوره دا د څو کالو ستونزې، تکلیفونه، مزدوري او خواری مې ټولې په اوبو لاهو شوې، ما ویل اوس به مې کورنۍ زما د واده به اړه فکر کوي چې لار شم په کورنۍ به مې د خوشالی او د واده زیږی وشي، خوته وگوره ښه ورته وگوره! دوی ټول تللي دي، زه یې یواځې پرېښودم دوی ټول وژل شوي دي، زه رښتیا وایم او دوی مړه دي

را پورته به شو کلیوال به یی یو، یو له گریوان را نیوه ورته ویل به یی: دا
ظلم چا وکړو، ولې یې زما کورنۍ ووژله، خو هیچا هم دومره جرئت نه شو
کولی چې ددغه غمجن داستان په هکله څه ووایي، ټولو به یوازې حیران،
حیران ورته کتل.

حبيب الله به بیا پر یوه، یوه قبر ور پر یو تو ویل به یې دا تاسو چا
ووژلی، ولې یې ووژلی اخیر زه مو چا ته پرېښودم؟! زه ملا صاحب ته ور
مخته شوم، ورته ومې ویل: د خدای لپاره دا هر څه څنگه وشول، تاسو خولې
څه ووایي، ملا صاحب سترگې وچې کړې او په غرېو نیولې غږ یې دا غمجن
داستان داسې پیل کړو، د اختر شپه وه، وروستی روژه ماتي مو په یوه ځای
سره وکړ.

د حبيب الله پلار وویل: دعا وکړئ، دعا مو وکړه او یو ځل بیا یې دخپل
زوی لپاره لاسونه پورته کړل او د خیر دعا یې ورته وکړه، تر ناوخته پورې
مو خبرې سره کولې او بیا ټول خپلو خپلو کورونو ته لاړو د شپې یوولس،
دوولس بجې به وې چې جیت الوتکې راغلې څو ځله یې تاوراتا وکړې او بیا
یې بمباري شروع کړه، د حبيب الله او د څو نورو کلیوالو کورونه یې پر بل مخ
واړول، ټول کلی ویر او غم واخیست او د اختر د لمانځه پر ځای مو تر غرمې
پورې جنازې وکړې او د کالیو د بدلولو پر ځای مو شهیدانو ته سپین کفن ور
واغوستل، له دې سره یې مخ ته دواړه لاسونه ونيول او په چیغو، چیغو یې
وژړل، یو ځل بیا ټولو کلیوالو په ژړا او نارو پیل وکړ.

حبيب الله لکه بت ولاړ و، لکه چې د سترگو چينې بې وچې شوې وې، کلک بې په غېږ کې ونيوم او راته و بې ويل عابده اته لار شه د خپلې کورنۍ څنگ ته هسې نه ستا کورنۍ هم زما د کورنۍ په څېر په خاورو کې پرته وي او په غېږ کې راړنگ شو.

پر ځمکه مو خملولو يو کليوال وويل: زه مو تر راولم روغتون ته به بې يوسو، مو تر راغی حبيب الله مو ور پورته کړو، مو تر مخته او کليوال د شاله خوا ور پسې څغلبدل ډېر بد حالت و، روغتون ته ورسېدو، حبيب الله مو له مو تر بنکته کړ، روغتون له زخميانو ډک و، بنکته او پورته مې قدم واهه او په دغه حالت مې فکر کاوه، د ايمرجنسي (بېړنۍ) کوټې ډاکټر اووت په بېړه مې پوښتنه ترې وکړه، حبيب الله څنگه دی؟ ډاکټر وويل: هغه بنه دی له مرگه ژغورل شوی دی او اوس پر هوش هم راغلی دی، خو په تأسف سره بايد ووايم چې دماغي حالت يې خراب شوی دی او له لاسه يې ورکړی دی، په سترگو مې توره شپه راغله، حبيب الله هم د ايمرجنسي له کوټې نه په داسې حالت راووت، چې خوله يې له خندا ډکه وه، له ځان سره لگيا و زه ځم، خپل هېواد ته ځم، خپل کلي ته، خپل کور ته؛ ما ته به مې خپله کورنۍ ډېره خوشحاله وي، کله به يې وځنډل او کله به يې سترگې له اوبنکو ډکې شوې.

ما تر لاس ونيوه و مې ويل: حبيب الله ته بنه يې؟ لاس يې را نه څنډه وهلو او ويې ويل لرې شه ليونيه، بيا مې غېږه ترې تاو کړه، ورته و مې ژړل ځان يې را څخه خلاص کړ او زياته يې کړه، زه ورک شه زما سره پيسې نشته ته اوس پيسې غواړې که څه کوې د کلينیک له دروازې ووت.

کلیوال بی په لیدو گوته په غابن پاتې شول، حبیب الله په منډو منډو د کور خواته روان وو او زه ورپسې شاته وم، کور ته ورسېدو په هر یوه قبر به ور پریوت، سلام به یې ورته اچولو او خاورې به یې بنسکلولې، ورته ویل به یې زه راغلم تاسو ماته انتظار وئ؟ زه خو ځله ور نږدې شوم له ځانه به یې وشړلم، سپکې سپورې به یې راته وکړې، ورځ له نیمې او بنستې وه، خپله کورنۍ را یاده شوه، فکر مې وکړ هغوی به په څه حالت کې وي، له ځانه سره مې وویل هسې هم دلته زما پاتې کېدل فایده نه لري، زه باید خپل کلي ته لاړ شم.

حبیب الله ته مې د ور نږدې کېدو جرئت و نه کړ، ور څخه روان شوم، خو ځله مې مخ ورو واړوه او له دروازې راووتم پنبې را پسې مړې شوې وې، په سختۍ مې حرکت کاوه، ژړا مې په ستوني کې بندېده، بنار ته ورسېدم او د گردېز پر لوري مې حرکت وکړ، ډېرې واړو په گردېز خپله سپینه لمن غوړولې وه، شپه مې په گردیز کې سبا کړه. په سهار وختي د خوست اډې ته ورسېدم او د خوست پر طرف مو حرکت را وکړ، په ستو کنډو را واوښتو زړه مې درزېدو، څومره به چې را نږدې کېدم هغومره به مې د زړه درزاه زیاتېده دوه منده ته را ورسېدو، موټر ودریدو ځینې کسان ترې ښکته شول، خلک نه تر سترگو کېدل.

یو نیم ساعت مزل به مو کړی وي، چې د خپل کلي خوږه هوا را باندي ولگېده، موټروان ته مې د ودرېدو وویل موټر یې ودر او ه ترې ښکته شوم، په پنبو مې حرکت پیل کړ، کلي ته نږدې شوی وم، خو زما او د کلي تر منځ یو لوی خوږ موجود و او د اوبو داسې مست بهیدو، چې د انسان به ورنه ویره کېده، ډېر یوې او بلې خوا ته وگرځېدم، خود پورې کېدو مې څه لاره پیدا نه کړه،

دخوړ په يوه غاړه هم څوک نه بنسکار بدل فکر مې وکړ، چې هغه لکه چې يا ټول
تللي وي او يا ټول وژل شوي وي.

زړه مې سخت ناقراړه و او د اوبو ويړه ترېنه ووت، په اوبو د ورگډېدو
هوډ مې وکړ، يو ځای اوبه پراخه بهيدې، اوبو ته ورگډ شوم، تر نامه پورې
يې ډوب کړم او ورو په ورو را پورته کېدې، چې اخبر يې له ځان سره
واخېستم، کله به يې غوټه راکړه او کله به مې سر ترې را وباسلو زياتې اوبه
مې له ستوني تيرې شوې، کوشش مې کاوه، ترڅو غاړې ته يې ووځم، خو
بريالی نه شوم، حالت مې ورو په ورو خرابېدو او بو يوې غاړې ته يوړم لکه
چې زما په بې وسۍ يې زړه و خوړېدو، په سختۍ و چې ته ترې را پورته شوم،
له حرکت نه لوېدلې وم، پر مخې ځملاستم يو څو واخېستم او له خولې مې خړې
اوبه روانې شوې.

ځان مې لږ څه را سمبال کړ را پورته شوم، سترگې مې پاکې کړې وجود
مې درد کاوه، د کور پر خوا روان شوم، شاته مې مخ را و اړاوه له مرگ څخه
خلاصېدل راته معجزه بنسکارېده، لکه چې وخت مې پوره نه و، کور ته را نږدې
شوی وم، له لرې مې پرې نظر ولگېد، لږ څه بدل راته بنسکاره شو، ورنږدې شوم
ديوالونه يې ځای ځای ړنگ وو، زړه مې ولويدو فکر مې وکړ، چې د حبيب
الله د کور حالت لکه چې زما پر کورنۍ هم راغلی دی، پنبې را پسې درندې
شوې.

د خپلې مور، پلار او د خپلې نرگس قبرونه مې نه شول ليدلي، دومره
حوصله نه وه را پاتې، پنبې مې د بې وسۍ پر لويو لويو هتکړيو تړل شوې وې

او زړه مې د هجر له امله ويني څخولې چې ځان ته مې سوچ شوه کور د دروازي
څخه څو قدمه وړاندې ولاړوم او د خپل وړان کور ننداره مې کوله. د هغه کور
چې زه پکې پيداشوی وم، ما پکې خاپوړې کړې وې او ما ورته خپله کورنۍ
او خپله مينه، خپل زړه او خپل ژوند امانت سپارلی و، خو اوس يوازې ږنگ
ديوالونه بنسکار بدل.

له دروازي دننه شوم له هرې خوا څخه د خپلې کورنۍ او خپلې نرگس
بوی راتلو، داسې راته بنسکاره شوه لکه همدا اوس چې تللې وي، کويې ته دننه
شوم، چت يې نيم را پرېوتی و، همغه کوټه وه چې ما پکې وروستی شپه کړې
وه، له خپلې کورنۍ سره يو ځای ما پکې په وروستي سهار خپله نرگس ليدلې
وه، ما ترې رخصت اخیستو او هغې غټې غټې معصومې او پاکې اوبسکې
تويولې او زما په زړه کې يې لارې جوړولې، په خاورو کې مې پنبسې وغزولې
او پر خپل حالت مې داسې وژړل چې ما فکر کاوه چې ټول کاینات ژاړي.

له سترگو مې اوبسکې د گريوان پر طرف خپلې قافلې روانې کړې وې
چې د سترگو چينې مې وچې شوې، راپورته شوم د کوټې په کونج کې مې
الماري تر سترگو شوه، په ږنگو قدمونو ورنږدې شوم، خلاصه مې کړه پر سر
يې قران شريف ايښودل شوی و او لاندې يې ډېر کتابونه او کتابچې بنسکاره
شوې، قران شريف مې را واخيست بنسکل مې کړ، څنگ ته مې کيښود کتابچه
مې راپورته کړه، خلاصه مې کړه، په بنسکلي خط يې پر سر بسم الله ليکل شوې
وه او ورپسې ليکل شوي وو:

السلام عليكم زما گرانه محترمه او قدرمنه عابد جانه ازه نه پوهېږم
چې زه به دومره بختوره وم کنه، چې دالیک به ستا تر گوتو در ورسیرې، خو
بیا هم زه په خپله مینه باور لرم او ماته خپل زړه وایي، چې ته به خامخاراڅې
او ته مونږ هیڅکله هم نشې پرېښودای، خو خدای د وکړي چې زما پر ژوند
راشې او همدا اوس راشې.

زما جانه زما روحه! زه در سره ډېره مینه لرم، تر دې حده که ته نه وې، نو
زما مرگ قبول دی، گرانه نه پوهېږم څنگه یې درته ولیکم، تېره ورځ د خان
زوی له خپلو کسانو سره راغی، زمونږ د کور مخې ته یې ډزې وکړې او پر ما
بې غږ وکړ او دا یې هم وویل چې سبا ته به زه نرگس خپله ناوې جوړوم، نن د
دوی په کور کې د ټنگ ټکور پروگرامونه شروع دي او زه په سرو او بې وسو
سترگو ژاړم او ستا کمی احساسوم. که ته وای، نو داسې به نه کېدل او
زما عزت ته به نقصان نه رسېدو، خو ته زړه مه بدوه که ستا نه شوم، نو د هیچا
به هم نه شم او خپله ځوانی به تورو خاورو ته وسپارم.

ماز دیگر مهال هغه راڅي، ما پسې به ډولې راوړي خوزه خان هغوی ته
نه سپارم، په لاس کې مې د زهرو جام دی او ستا په انتظاریم که نه راغلي، نو
له ستوني یې تیروم او هغوی ته بیا اجازه ور نه کړې، ترڅو خپل ناولي لاسونه
زما پر جنازه ولگوي او گوره ته به له خپلې کورنۍ او زما له مور پلار څخه
ساتنه کوي، نور د لیکلو توان نه لرم، مینه در سره لرم د خدای په امان لیک
مې تر پایه ولوست، په لیک باندي ځای ځای د اوبسکو څاڅکو داغونه جوړ
کړي وو.

زړه مې او رواخېست په سترگو مې توره شپه راغله، زه په دې نه پوهېدم چې نرگس يې وړې ده او که هغې ځان وژنه کړې ده، نور مې حوصله ختمه شوې وه، د ليونتوب تر حده رسېدلی وم، را پورته شوم او د کلي د هديرې په طرف مې منډې وهلې، هديرې ته ورسېدم چې زيات شمېر نوي قبرونه ايستل شوي وو، خو کله مې چې پر سر لگېدلو تيږو ته وکتل نو ټول د نارينه وو قبرونه وو، بېرته د کلي پر طرف را روان شوم، د هديرې په بر سر کې مې يو تازه ايستل شوی قبر وليد، په منډه ورغلم دوه تيږې يې پر سر لگېدلې وې

له خولې مې چيغه راووته او په لويه هديره کې ورکه شوه، دغه قبر د نرگس د مرگ خبر را کولو پر قبر وړ پرېوتم د ژړا او فرياد به درته څه ووایم، د هجر لمبې وې چې له زړه مې پورته کېدې او زما له خولې د چيغې په څېر را وتې، هوس مې بايللی و، ملامت هم نه وم، خپله نرگس مې له لاسه ورکړې وه په ژوند کې له يوې داسې ماتې سره مخامخ شوی وم، چې جبران يې نه درلود. ځانته مې پام شو اسمان ته مې وکتل د ستورو ډک و او دلمر پر ځای سپوږمۍ اسمان ته نښکلا ورکوله او ځمکه يې پر خپله رڼا باندې سپينه پوښلې وه، ورته څير شوم په سترگو کې مې اوبښکې راغلې.

سپوږمۍ راته داسې ايسيده لکه په اوبو کې يې چې گورم، د نرگس د وژل کېدو کيسه مې ور باندې بيان کوله او د نرگس د قاتل تپوس مې ترې کاوه، خو هغې هيڅ نه ويل، حبيب الله له ما څخه بڼه و، يو يو کليوال به يې له گريوان څخه را نيوه او د خپلې بربادۍ داستان پوښتنه به يې کوله، خو ما بد قسمته به يوازې لاسونه اچول، سپوږمۍ او ستوري به مې له غاړې رانيول،

خو لاسونه به مې په هوا کې ازاد پاتې شول، نه تر سپوږمۍ او ستورو ورسېدم او نه تر نرگس، ځکه چې ستوري او سپوږمۍ په اسمان کې وو او زه به نه ورسېدم او نرگس د ځمکې لاندې وه، خو هغوی بښه وو، ژوندي وورنایې هم کوله او مالیدی هم شول، خو نرگس مې تر سترگو وړاندې د تورو خاورو لاندې وه، هغه مړه وه او مالیدی هم نه شوه، شپه پخه شوې وه، د ماشومانو ژړا مې واورېده سرمې را پورته کړ، د سترپو مسافرو یو ستومانه کاروان مې تر څنگ تېرېدو ورنښه مې کړه، د یو ځوان راته پام شو، مرمۍ یې راته تېره کړه او د توپک خوله یې راته ونيوه، غږ یې راباندې وکړ نږدې مه راځه.

زه پر خپل ځای ودرېدم، څو کسان را وړاندې شول یوه وویل: ته څوک یې او دلته څه کوي؟ ما وویل زما نوم عابد دی او د همدغه کلي او سېدونکي یم، تېره ورځ له ایران څخه راغلم او اوس خپله کورنۍ لټوم هغې وویل له دې ځایه خو دوه ورځې وړاندې ټول خلک کډوال شوي دي، ما وویل څو ورځې وړاندې دلته واده نه و، هغې ځواب راکړ: هو، د خان د زوی واده و، خو نه پوهېږم لکه چې جگړه یې سره راغله او واده ونه شو، ما ورغبرگه کړه څوک خو ونه وژل شول؟ هغې غوښتل چې څه ووايي، خو تر څنگ ولاړ ځوان یې له لاسه ونيوه لږ یې له ما وړاندې بوتلو څه یې ورته وویل، خو زه پرې پوه نه شوم چې څه به یې ورته ویلي وي، بیا راغلل ځوان وویل: نه، نه هیڅوک هم نه دي وژل شوي، زه هملته وم خدای (جل جلاله) هر څه په خیر تېر کړل، ما ته یې خبرو خوند را نه کړ دروغ راته ښکاره شول.

ومې ویل: تاسو ماته ولې دروغ وایئ؟ ما ته هر څه رښتیا رښتیا وایئ
اخبر په هغه ورځ څه وشول؟ په ژړا شوم له ځان سره مې ویل اخیر مې نرگس له

لاسه ورکړه، ځوان له متو ونيوم زه، زه قسم کوم چې په هغه ورځ په هغه ناوي باندې هيڅ هم نه دي شوي، ته رښتيا وايي زما په نرگس هيڅ هم نه دي شوي؟ هو! زه درته دروغ نه وایم، يقين مې ور باندې راغلو. ځوان احساساتي بنکارېدو ويې ويل: که له مونږ سره څې، نو درته خوشاليږو که نه څې نو مونږ ډېر لرې روان يو له غرونو به تېرېږو، بيا مونږ ته اجازه راکړه، خو پام دې وي دلته وسله والې ډلې گرځي، که و دې ويني نو سمدلاسه دې وژني.

هغوی ته مې رخصت ورکړ، قبر ته راغلم دعا مې ورته وکړه، په زړه کې مې لږ څه اميد را پيدا شو فکر مې وکړ، کېدای شي نرگس ژوندي وي او دا د کوم بل چا قبر وي ترې روان شوم.

ژرژر مې مخ وړ اړولو او د قبر سره مې ډېرې هيلې او ارزوگانې بنسې شوې، کلي ته را ورسېدم سيداد خان کور ته لاړم، د پخوا په څېر نه وو پاتې شوی، هغه غرور يې اوس ختم شوی و او په يوه وړانه او ويرونکي کنډواله بدل شوی و.

هرې خوا پکې وگرځېدم، د اسونو تبيلی ته ورننوتم، توره شپه وه، څه مې نه ليدل آس و ششېدو، وويرېدم او په احتياط سره مخته تلم پر آس مې لاس ولگېدو، تيار زين کړی ولاړ و له تبيلی مې راويستو، سپين رنگ يې درلود، ډېر غټه و، توره او کلاشينکوف يې هم تر ملاتړل شوي و، ور پورته شوم توپک مې اوږې ته واچولو حرکت مې ورکړ. د قلعي له لويې دروازي ووتم، وسله وال کسان د کور پر طرف را روان وو، څنگه يې چې وليدم سمدلاسه يې ډزې را باندې شروع کړې له آس څخه مې ځان وغورځاوه، جنگ

مې ورسره شروع کړ، هغوی ورو ورو را نږدې کېدل او زما مرمۍ هم په خلاصیدو وې، ټوپک مې وغورځاوه او آس ته ور پورته شوم، دوی چې د تېبستې په حالت ولیدم، رامنډه یې کړه او سختې ډزې یې را باندې شروع کړې

د آس واگې مې په لاس کې ټینګې کړې زور مې ورکړ آس پر دوو پښو ودریدو او دومره تېزله دوی لارم، چې یوازې گرد یې ورته پرېښود او زه یې ترې وژغورلم، ځای ځای به مې کډوال ولیدل چې د پاکستان پر لور به روان وو، ما به ترې پوښتنه کوله چې زمونږ د کورنۍ په اړه څه راته ووايي، خو هیچا هم معلومات نه درلودل، ملامت هم نه وو هر څوک په خپل غم اخته وو. د سهار رڼا په خپرېدو وه او شپې خپله لمن ټولوله، د دره ګي په لویه ډنډه مې اودس وکړ، هملته مې لمونځ اداء کړو او د لوی خدای (جل جلاله) څخه مې سوله، نرګس او خپله کورنۍ یو ځای وغوښتل او پر آس مې پښه واړوله.

د خپلې کورنۍ د پیدا کېدو هوډ مې وکړ او د سرحد پر لور مې حرکت پیل کړ، وسله وال کسان به د مسافرو د تېرېدونکو لارو پر سرځای ځای ولاړ وو، له مهاجرو څخه به یې پیسې سره او سپین زر لوتل، په هیچا یې هم زړه نه سوځېدو. په پوښتنو پوښتنو مې دوه شپې او ورځې لالهانده ورپسې تیرې کړې، کله چې نا امیده شوم د میرانشاه پر لور مې حرکت وکړ، پر ټولو مهاجرینو وگرځېدم، خو خپله ورکه مې پیدا نه کړه. په دې لټه چې خپله کورنۍ پیدا کړم، د پښتونخوا هیڅ سیمه مې پرې نه ښوده، هر یوه کلي ته مې سلام ورواچاوه د هر چا خوله مې بوی کړه، خو مایوسی تردې حده ورسولم، چې لیونتوب ته نږدې شوی وم، ملامت هم نه وم، ځکه دوه کاله پرلپسې

وگر ځېدم، يو نا معلوم او بې پيانه مسافر وم، ډول ډول خلک مې په دې دومره وخت کې وليدل له چا څخه خپل بچيان ورک شوي وو، له چا څخه وژل شوي وو او ځينو خپل د وجود غړي له لاسه ورکړي وو.

دا هر څه به خامخا کېدل، يو دروند انقلاب تېر شوی وو، شپه مې پېښور کې وه، پر سهار مې د ميرانشاه په لور حرکت را وکړ، په دې اميد را روان شوم چې زمونږ کليوال هملته ډېر زيات اوسېدل، ما ويل که خدای جل جلاله کول، زما کورنۍ به هم هملته پيدا کړم، سخته گرمي وه، ځای ځای به له آس څخه بنسکته کېدم دمه به مې کوله او بيا به مې حرکت کاوه، له ډېر منزل وروسته را ورسېدم په پوښتنو، پوښتنو مې ځان ستړی کړ، غرمه وه د يو کور له خوا څخه تېرېدم په کور کې د واده مراسم وه، له آس څخه را بنسکته شوم د کور مخې ته ډېر خلک ناست وو.

په خپلو منځو کې يې خبرې کولې، آس مې پر وڼه وتړلو، نږدې ورغلم له څو کسانو سره مې ستړې مشې وکړه او ورسره کيناستم. پوښتنه مو سره وکړه ځانونه مو سره معرفي کړل، مهاجرو د خوست څخه را کډه شوي وو، يو سپين ږيري له حجرې راووت، ټول خلک ورته پورته شول له يوه يوه سره يې ستړې مشې کوله، ډېر مېلمه پال سړی بنکارېدو، ټولو ورته مالک صاحب ويل، بنکلی سړی بنکارېدو. سپينه ږيره، سپينو جامو او تورې لونگۍ يې وجود ته لښکلا او روبور بڅښلي وو، وار تر ما را ورسېدو، گرمه ستړې مشې يې را سره وکړه ويې ويل:

لکه چې مسافر يې سترې راته بنکارې حجرې ته درځه لږ به دمه شي او ډوډۍ به دې هم نه وي خوړلې، ما د هو په معنا سر و خوځاوه، مالک صاحب د نورو سره سترې مه شي کوله، کله چې وزگار شو مخ يې را واړوه، زياته يې کړه ځوانه راځه چې حجرې ته لاړ شو. ورروان شوم بيا مې ورته وويل: مالک صاحب هغه آس هم زما دی، مالک صاحب وويل: غم يې مه کوه ته زما مېلمه يې هغه به هم تاييلې ته په مزدور باندې بوځم، روان شوو حجرې ته ورسېدو او کېناستو، لويه حجره وه له مېلمانو څخه ډکه وه، بالښت ته مې څنگ ولگاوه، داسې راته بنکارېده لکه د مالک صاحب کریم، په حجره کې چې ناست وم، ذهن مې مصروفه شو سر مې پر بالښت ولگاوه سترگې مې پټې شوې.

نرگس مې په ذهن کې غزونې کولې، راته ويل يې ژوند له بېلا بېلو پړاوونو ډک دی، کله غم کله ښادي، کله ژړا او کله خدا، خو انسان بايد له حالاتو سره مقابله وکړي او خپل ځان ورته تسليم نه کړي. خپل هغه هدف ته ځان ورسوي چې په لټه يې راوتلی وي، هو بله دا خبره چې ته به هم ما نه هېرې، زه ستا په انتظار شپې او ورځې سبا کوم او زه باور لرم، چې ته ما نه پرېږدې، د مقصد خبره مې دا کوله چې ته اوس خپل هدف ته را رسيدلی يې، ته به خپله ورکه پيدا کړې، يواځې اوس حوصله وکړه، چا را باندې غږ کړ، لاسونه دې ومينځه، را پورته شوم، خوب مې ليدو يو ښکلی خوب و، لاسونه مې ومينځل، ښه ډوډۍ يې تياره کړې وه، ډوډۍ مې وخوره او هلک دسترخوان ټول کړ.

مالک صاحب حجرې ته راننوت، ماته يې وکتل زياته يې کړه: آس دې تبيله کې ترلې دی او وابسه هم ورته اچول شوي دي، نن همدلته پاتې شه زما د

زوی واده دی، شپه را سره وکړه، بیا چې هر چېرته چې نه دې را ایساروم، زه
غلی شوم په لیدلي خوب مې سوچ کاوه ما ویل: هغې راته دا خبره ولې وکړه
چې ته خپل هدف ته رسیدلی یې او خپله کورنۍ به پیدا کړې، ایا زما کورنۍ
همدلته اوسیري؟! زما مور، پلار او زما نرگس، حیران وم چې څه وکړم د
ماسپښین اذان وشو، جماعت ته لاړم لمانځونه مو په جمع سره اداء کړل،
قران کریم مې را واخېست او د سورت یاسین تلاوت مې شروع کړ.

په سترگو کې مې اوبنکې راغلې او زړه ته مې یو ډول سکون حاصلېدو،
وروستي لس سورتونه مې هم ولوستل او د لوی خدای (جل جلاله) څخه مې د
خپلې کورنۍ د پیدا کېدو دعاگانې وکړې، له جماعت راووتم، د واده په لور
ورغلم، په ناوې پسې مو تر ورغلل او ناوې یې په ډېر خوند او خوشالی سره
په سره ډولۍ کې راوړه، د مازدیگر ډوډۍ لپاره یې ښه ترتیب نیولی و، زیات
مصارف یې کړي وو او ډېرو خلکو پکې گډون کړی و.

د ډوډۍ مراسم تېر شول شپه شوه، ټوله شپه مې په سوچونو تېره شوه
په ذهن کې مې ډول ډول اندېښنې را تېرېدې، په سهار مې یو خپل کلیوال
ولید ډېر ورته خوشاله شوم، کلک مې په غیږ کې ونیو، سترگې مې په
اوبنکو لمدې شوې، کور ته یې بوتلم، د مالک صاحب له کلي څخه یو کلی
لرې یې اړولي وو، په حجره کې کېناستو چای یې راوړو، زاړه مورکۍ یې هم
د سترې مشې لپاره حجرې ته راغله، ور پورته شوم، د مور مینه مې پرې
راغله، په دواړو مخو یې ښکل کړم، ما یې هم لاسونه ښکل کړل.

سترگو ته يې پروني ونيو، په سلگو شوه، او بنسکوي يې په کونځي مخ
کړنسي جوړې کړې، زما سري يې په خپله سينه کلک ونېوه، ماته يې هغه شيبه
راياده کړه، په کومه شيبه چې زه له کوره په يوه داسې سفر روان وم، چې تر
اوسه پورې هم پای ته نه و رسيدلی او مور مې کلک په غېږ کې نيولی وم،
نرگس د ماشومانو پر څېر چيغې وهلې او ما داسې ژړل لکه، د غېږې ماشوم
چې څوک د خپلې مور له غېږې په زور جدا کوي، سليم له مټ څخه ونيوم وې
ويل: خدای (جل جلاله) به هر څه سم کړي، بس دی نور مه ژاړه، ځان مې را سمبال
کړ، او بنسکې مې پاکې کړې، کيناستو بالنست ته مې تکیه ولگوله او د زړه
څخه مې لږ بوج کم شو.

د سليم مور ته مې وکتل، د حال احوال پوښتنه مو سره وکړه، ويې ويل:
زويه! ډېر لوی شوی يې، که سليم راته نه وای بسودلی، نو فکر نه کوم چې
پيژندلی مې وای او رښتيا اوس خو مې سترگې هم کار نه کوي، نظر مې خراب
شوی دی، د قدیم زوی مرگ خو مې له ژوند څخه وويستلم، ظالمان دې خدای
تباه او برباد کړي، هر چاته يې خپله برخه غم ورکړ، له سترگو يې بيا او بنسکې
راغلي، ما ورته وويل: قدیم دې خدای (جل جلاله) وبخښي او ژوند د مرگ امانت
دی، مونږ ټول به يوه ورځ مړه کېږو، سليم چای راوړ او پيالې يې ډکې کړې،
په خبرو، خبرو مو چای سره وڅکلو، د سليم مور وويل: ستاد کورنۍ څه پته
ونه لگېده؟ ما د نه په مطلب سره وخواوه، هغې وويل: مونږ هم ورپسې ډېر
خفه يو او هر څوک چې راځي پوښتنه يې ترې کوو، خو خدای (جل جلاله) خبر دی،
چې ځمکه ولې دوه ځايه شوه او هغوی پرې ډوب شول، ماته يې مخ را واره
خفه شوه، لکه چې ځان ته يې پام شو، هسې نه زما پر خبرو مایوسه او خفه

شوی وی، ما ورته وویل: کله چې هغوی کله کوله تاسو په کلي کې وئ؟ بودی
سروخوځاوه، هو! ما بیا وویل:

د واده له مراسمو او د جنگ څخه چې په هغه ورځ پېښ شوی و، لږ څه
خبر شوم، غواړم د خپلې کورنۍ د بربادۍ او د نرگس د ارمانونو د رژېدو
کیسه ټکي په ټکي واورم، بودی. خان یوې او بلې خوا کاوه، پرې پوه شوم چې
نه غواړي ما خفه کړي او کیسه راته وکړي، ویې ویل: چای وڅښه در څخه سور
شو او زه هم کور ته ځم، سر مې درد کوي، په ډاډه مې ورته وویل: اوس له غمو
سره بلد یم او بله دا چې که هر څه شوي وي اوس هسې هم شوي دي، خوزه
باید پوه شم چې دا هر څه ولې او څنگه وشول؟ بودی. په خپل ځای بېرته
کیناسته، سترگې یې له له او ښکونډنې ښکاریدې خوله یې پرانېسته:

پسرلی و، خو هیڅوک یې پر خوند نه پوهېدل، هر سهار به ځینې
کلیوال د جان محمد حجرې ته تلل، هغې یوه لویه سرمیزی راډیو درلوده، په
اووه بجو به یې د (بی بی سی) راډیو خبرونه نیول، ټول به چوپ ورته ناست
وو، خبریال به هره ورځ یو بد خبر اورولو، ویل به یې: نن پلانی ولایت تسلیم
شو او پلانی سیمه یې ونهوله، د مرو او زخمیانو شمېر به له سلگونو یوه ورځ
هم کم نه و او زموږ تر لمنې هم را ورسېدو، خود مالک صاحب عزیز خان په
اور کې به هره ورځ سوځېدو، یوه ورځ یې د کلي په منځ کې زوی ډزې وکړې او
نارې یې کړې چې د قدرت الله لور نرگس نورزما په نامه شوه.

ټولو کلیوالو له بې وسۍ هیڅ ونه ویل او خفه، خفه خپلو کورنو ته
لاړل، ستا پلار راغی د مالک عزیز خان زوی ته یې بې غیرته، بې ایمانه او بې

شرمه وویل او له غصې سور سور او بنستو، کلیوالو را نیولی و، د عزیز خان زوی ادم خان یوازې ورته خندل او ویل یې بې چاره ملامت نه دی، ځوان زوی یې ورک دی، له ایران یې راتلل امکان نه لري، اوس به خامخا وژل شوی وي.

په ملنډو یې د افسوس کلمه له خولې راووته، ورځ تېره شوه، څو ورځې وروسته یې خپله ژبه لا پسې اوږده کړه، ویل یې سبا به زما او د نرگس واده وي، دا خبره په ټول کلي داسې بده ولگېده چې توبه وباسه، د عزیز خان په کور کې د واده بندوبست او مجلسونه پیل شول، سبا شو ټول ویرې اخیستي وو، هیڅوک هم له کورونو نه وتل، هر چا په خپل کور کې ویر کاود، ماسپښین عزیز خان ډولی د قدرت الله د کور مخته ودروله، له ډولونو او سورنیو سره ولاړ وو.

ناڅاپه ډزې شروع شوې، ډولونه غلي شول، د واده گډون والو چیغې پیل کړې، یوې او بلې خوا یې منډې وهلې، د کور مخته د عزیز خان مشر زوی، په وینو کې لوند پروت و، درندې ډزې کېدې، قدرت الله او ستا پلار په مورچو کې ناست وو او بې دریغه ډزې یې کولې، یو نیم دوه ساعته به نه وي تېر شوي، چې ستا پلار او قدرت الله د خپل عزت پر سر خپل روحونه غزرائیل ملایکې ته وسپارل او شهیدان شول.

عزیز خان ډېر په غصه و، د خپل زوی جنازه یې پورته کړه او کشرې زوی ته یې وویل: راځه! ستا د ناوې ډولۍ به همدا نن او همدا شېبه پورته کوم، کور ته دننه شو، ستا او د نرگس مور عزیز خان تر پښو لاندې کړې، هغوی ژړل او دلوی خدای (جل جلاله) څخه یې د هغوی د بربادۍ غوښتنه کوله. عزیز خان

کوټې ته دننه شو، منډه یې کړه او د نرگس څخه یې د زهر و ډک جام و نیوه، په څنگ کې ور سره کیناست، ویې ویل: نه، نه نور مې تر دریو ورځو په تا اوبه او خواړه بند کړل او ته به نه څه خورې او نه څه څښې، قسمت بیل شی دی، دیوډ په خوله کې شخوند په نصیب نه وي او بل یې ترې اخلي، جام یې پر سر واړاوه، نرگس ورته ردې کتل سوړ اسویلی یې وباسلو.

عزیز خان وویل: دا څنگه اوبه وي؟! حالات یې په خرابېدو شول، له کټې را وغورځېدو، په کوټه کې رغړیدو، چیغې یې وهلې، معده مې سوری شوه، مې کېږم، خو دقیقې وروسته یې په ډېره سختۍ ساه ورکړه، زنگدن یې ډېر سخت و، خدای (جل جلاله) دې مسلمان له داسې زنگدن څخه ساتي، د نرگس د ډولۍ پر ځای د عزیز خان جسد له کوره ووت.

کلیوال را جمع شول، ستا پلار او ماما یې له څو کیو را کوز کړل، غسل یې ورکړ، کفن یې ور واغوستل، مور دې، نرگس او د نرگس مور داسې ژړل چې ځانونه یې وژل.

مازديگر مولوي صاحب دوه جنازې وکړې او دوو قبرونو باندې خاورې واوښتې، ټول کلی ویر او ژړا اخیستی و، پر سبا چې خبر شوو ستا مور، نرگس او د نرگس مور خپل کلی پرینسودلی و او یوه نامعلوم لوري ته د خپل عزت د ساتلو په خاطر تللې و، کلیوال ور پسې ډېر وگرځېدل، خو پیدا یې نه کړل

د پلار او ماما مرگ مې په زړه کې اور بل کړ او د انتقام د تندې ماتول یې غوښتل، بوډی غلې شوه، ځانته مې پام شو، گریوان مې په اوښکو لوند

شوی و، له ډېرې ژړا مې سترگې خوږیدې، سلیم اوبنکې پاکې کړې، ما وویل
مور جانې!

آس مې د مالک صاحب په کور کې ترلې دی، له سهار راهیسې ترې
راغلی يم او ورته ویلي مې هم نه دي، پورته شوم بوډی وویل: ښه ده اوس لاړ
شه، خو دا کور خپل کور وگڼه او ما خپله مور، آس دې همدلته راوله، زه ترې
ساتنه کوم، زمونږ مالداري هسې هم کمه ده او بله دا چې ته اوس استراحت ته
ضرورت لرې، د کلونو، کلونو مزدوری او د کورنۍ بېلتون وهلی یې، په ځان
دې باید ډېر پام وکړې، د خپلې کورنۍ لپاره، د خپلې نرگس لپاره هغې درته
کلونه، کلونه انتظار کړی دی، ښه اوس لاړ شئ، ترې راووتو، د سلیم مورد
خپلې مور په څېر مینه راکوله، د مالک صاحب تر کوره پورې ما او سلیم سره
هیڅ ونه ویل.

د حجرې مخې ته څو کسان په کتونو کې ناست وو، سلام مې ورواچاوه
او کیناستو، یو ځوان را پورته شو، سترې مشې یې راسره وکړه، ویې ویل:
زما پلار دې څو ځله پوښتنه وکړه، ویل یې چې راشي ماته یې حجرې ته راوله،
چوپه خوله ور پسې روان شوم، سلیم هم راپسې و، حجرې ته دننه شوو، له
مالک صاحب سره څو نور سپین ږيري هم ناست وو، ټوکې ټکالې یې سره
کولې، حجره لویه وه، زه د دوی خواته کېناستم، دوی مې خبرو ته سره
پرېښودل، د ځوانۍ خاطرې یې بیانولې، چې ښه سره سترې شول، سپین ږيرو
رخصت واخېست او لاړل.

مالک صاحب را باندي غبر کړ: راڅه هلته ولې ناست يې، ورغلم څنگ کې ورسره کېناستم مالک صاحب وويل: چېرته تللی وي؟ ما وويل: دا سلیم نومېږي او زما کلیوال دی سهار مو سره ولیدل او له ده سره کور ته لاړم، زه غلی شوم، مالک صاحب په ځیر، ځیر راته کتل زیاته يې کړه:

له پروڼ راهیسې دې چې وینم، څېره دې له ډېرو غمونو او رازونو راته ډکه ښکاري او رښتیا ستا نوم؟ ما وويل:

نوم مې عابد د خوست ولایت یم، ملک صاحب وويل: ډېر ښه دلته دې څنگه را پېښه کړې ده؟ زه غلی شوم ملک صاحب را څخه په چل چل د ژوند خبرېدو پوښتنې کولې، سلیم وويل: ملک صاحب عابد په تنکی ځوانی کې ایران ته مسافر شو، سلیم هم داسې کیسه پسې وغځوله، خو ما يې کیسې سمې نه اوریدې، که څه هم د دوی تر منځ ناست وم، خو سوچونو داسې په مخه کړې وم چې ځان مې هیر کړی و.

نرگس مې سترگو، سترگو ته کېده، دهغې مینه، معصومتوب، ښکلا او هغه له مینې ډک لیکونه، چې ایران ته به يې رالیرل او زما حوصله به يې زیاتوله، نه پوهېږم چې څومره وخت به تېر شوی وي. سلیم وښورولم پر خپل حال شوم، ملک صاحب خبرې کولې او زما پر حال يې افسوس کاوه، سترگې يې را وړولې ويې ويل: عابده! دا خپل کور وگڼه ته زما د زوی په شان يې، له لومړي نظر چې مې لیدلی يې په زړه کې مې خوا خوږې در سره پیدا شوه او بله دا چې د سلیم خبرو خو ډېر زړه ته راتېر کړې، ته به نور هیچېرته هم نه ځې، له

مونږ سره به اوسې، زه ډېر دوستان لرم او د پښتونخوا په هره سيمه کې خپل
خپلوان لرم.

ټولو ته به زه ستاد کورنۍ د پيدا کېدو ووايم، هغوی به يې ضرور پيدا
کوي، په دې سره د ملک صاحب زوی د ډوډۍ سره يوځای راغی لاس ته يې
اوبه را واچولې دسترخوان يې هوار کړ، ډوډۍ مو سره وخوره، د ملک صاحب
زوی ته مې وويل: چې هغه زما آس څنگه دی؟ هغې وويل: پرون ښه و، خونن
نه پوهيږم، نه څه خوري او نه څښي، لکه بت ولاړ دی، زما په فکر ته يې
ياد پرې، ملک صاحب موسکې شو، زوی ته يې وويل: را ويې باسه، د خور پر
لور لږ چکر ولگوي آس به هم وگرځوي او ستاسو به هم لږ ساعت تېر شي.

هلته ډېرې ښکلې اوبه بهيري او شنه وانبه هم شته، آس له سهار څخه
څه نه دي خورلې چې لږ مور شي، د ملک صاحب زوی کور ته لاړ، مونږ له
حجرې بهر راووتو، څو شيبې وروسته د ملک صاحب زوی له دروازې را
ښکاره شو، رسی يې په لاس کې نيولې وه آس يې بهر را وباسلو، څو قدمه
وړاندې ورغلم لاس مې وړ باندې تېر کړ، سريې تپت نيولی و، ورمېر مې وړ
باندې وگرولو، گيله من راته ښکارېدو، پرې مې په لاس کې واخېستو ترې
خلاص مې کړ او مخکې روان شو.

آس له شا غلی، غلی را پسې روان و، خور ته ورسېدو، د ملک صاحب
خبره رښتيا وه، په خور کې شنې اوبه بهيدي او پر غاړو يې شنې ونې، ښکلې
وانبه او بېلابېلو گلونو خپلې غوټې سپرلې وې او د خور غاړې ته يې يو
شاعرانه او جذاب رنگ وړ بڅښلی و، د خور پر غاړه د يوې لويې ونې سيوري

ته کهناستو او د بهیدونکو اوبو له شوره مو خوند اخیستو، خای خای خلک
خوږ ته را کوز شوي وو، چا پکې لامبو وهله او چا پکې ماهیان نیول، ډېر
بنکلی تصویر یې زما زړه ته را کولو، خو ما یو کمی احساسولو، چې کاش
دلته دې بنکلي منظر ته یوازې نه وی راغلی، که څه هم دوه کسان را سره وو،
هغوی را سره د غم په لرې کولو کې مرسته کوله او د خوږ د اوبو او بېلابېلو
گلانو خوا ته به یې متوجه کولم او صفتونه به یې راته کول، خوزه کون شوی
وم، په دې شپو ورځو کې د لیونتوب تر حده رسیدلی وم.

ډېر نا امید شوی وم، خو کله چې هغه خوب را یاد شو، چې سیمه راته
ویلی وو، ته لږه نوره هم حوصله وکړه، خپله ورکه به پیدا کړې. اوس خپل
هدف ته رسیدلی یې، نو لږه حوصله به مې پیدا شوه، تر ډېره د خوږ په غاړه
ناست وو او مازدیگر د ملک صاحب د کور پر خوارا روان شوو.

لږ مې حالت ښه شو، شپې او ورځې تیریدې، لس دوولس شپې وروسته
مې زړه ډېر تنگ شو، نه پوهېدم چې څه وکړم اخیر مې پریکړه وکړه، چې یو
ځل به خامخا خوست ته ځم، د خپل پلار قبر به وگورم، د خپل کور او کلي
څخه به هم لیدنه وکړم، له ملک صاحب څخه مې رخصت واخېست، آس هم
خپله ستوماني ایستلې وه، ورپورته شوم، د سهار سترگه لانه وه راختلې چې
حرکت مې وکړ، خای خای به مې دمه کوله او ورو، ورو خپل کلي ته نږدې
کېدم او اخبر د کلي خواږه هوا تر سپوږمورا ورسېده، خود خوښی پر خای
مې د غم احساس وکړ او سترگو ته مې د اوبو بېولو بهانه جوړه شوه، زړه
مې راته ویل چې ته ولې ورځې؟!

څوک به تسلي درکړي، بدون له درده؟ له غمه ته نور هېڅ هم نه شي ترلاسه کولی، د کور ږنگ دیوالونه به درته خپل ماشومتوب او خپله نرگس دریاډه کړي، د پلار قبر به د مور او پلار مینه، د هغوی ناز او د هغوی گرانښت دریاډه کړي، په سوچونو کې وم، آس په ارامۍ مزل کاوه، لکه چې ستومانه شوی و.

له لرې مې پر خپله هدیره سترگې ولگیدې، ورو، ورو ورو نږدې کېدم، په هدیره ولاړې ونې ټولې وچې شوې وې، لکه چې په انسانانو پسې خفه شوې وې او له غمه وچې شوې وې. د هدیرې لوی ډنډه چې هر وخت به له شنو اوبو ډک و، اوس پکې د الوتونکو لپاره هم اوبه نه وې.

له آس ښکته شوم ټولو قبرونو ته مې دعا وکړه، اخېر د پلار قبر ته ورغلم، د سلیم مور راته ویلي وو، چې د نیکه ترڅنګ یې ښخ دی، قبر ته مې وکتل نږدې وه چې زړه مې وچوي، د پلار قبر مې ولیدو، قبر دومره زوړ شوی و، چې تابه ویل د پیړیو، پیړیو قبر دی، دوامې ورته وکړه، د قرانکریم څو ایتونه مې پرې تلاوت کړل، قبر مې له سره ورو باندې تازه کړ، خاوره مې ورو باندې واچوله او لرې غره ته لاړم، سپین کاني مې راوړل، ورو باندې ومې اچول، همدا شان د نورو اقرباوو قبرونه مې هم لږ سره سم کړل، د پلار د قبر پر لور راغلم ژرانه راتله.

د غمونو او دردونو سره اوس عادت شوی وم، خو زړه مې بې درېغه چیغې وهلې، زه هم حیران وم کېدای شي دا د غمونو یو بل پړاو وي، وروستی پړاو، ورځ مې هملته تېره کړه، د ماښام په تیاره کې په ویره، ویره خپل کور ته

لاړم، په کلي کې هېڅوک هم نه وو، لوی، لوی چينارونه، توتان او داسې نورې ونې چې زمونږ د کلي بنسکلا يې يو په دوه کړې وه، ټول وچ شوي وو، په لارو کوڅو او کورونو کې ځنگلي واښه شنه شوي وو.

کلی په يوه ځنگل بدل شوی و، کور ته دننه شوم آس مې وټاره، يوې او بلې خوا پکې گرځېدم، د ماشومتوب تېت تصويرونه به يو، يو زما او بنسلنو سترگو ته درېدل او زه به يې کله وژړولم او کله به مې بې درېغه وخنډل، له آس مې زين بنسکته کړ، له بل هر ځای خپل کور راته خوندي بنسکاره شو، فکر مې وکړ، چې همدلته به شپه وکړم، له کوټو داسې بنسکارېده چې په دغه دوو کلو کې ورته چا سر هم نه دی را بنسکاره کړی، فکر ته مې هغه الماري او هغه کتابونه راغلل، په بېرته کوټې ته دننه شوم، الماري په همغه ځای په ديوال کې ځای پرځای شوې وه، ور نږدې شوم، لاسونه مې لږ زېدل په سختۍ مې د الماري دروازه خلاصه کړه، په کتابونو خړ گردونه پراته وو، يو، يو مې له گردونو پاک کړ، بنسکلول به مې، ما به ويل دا به نرگس په لاس کې نيولي وي، لوستلي به يې وي، د لاس ليکنې به مې لوستلې، په سترگو پورې به مې نيوي، او بنسکې به مې ورته تويولې، سپوږمۍ او ستورو را سره ښه ملتيا کوله، په رڼا يې ټوله ځمکه سپينه ورځ گرځولې وه.

ديوال ته مې ډډه ولگوله، کتابچې يې ټولې له بنسکلو، بنسکلو ليکنو ډکې کړې وې او د ژوند ډېرې شېبې يې د مينې په خيالي نړۍ کې د خپل محبوب سره تېرې کړې وې.

ځای، ځای به یې له هجر سر ټکولی و، اوښکې به یې د کتابچې پر پاڼو
توی شوې وې او د لیکنو ځینې برخې به یې ړنگې کړې وې، شاعرانه خبرو به
یې له دې جهان کوم بل جهان ته بوتلم.

ځای ځای به یې دومره بسایسته لنډې لیکلې وې چې د یوې حیاناکې
پښتنې د مینې اظهار به پکې شوی و.

کاغذ لیکلی ترېنه واخلي
د اوسنۍ زمانې یار دی ټگ به وینه

د بېلتون زور راته معلوم شو
په میړې پښه نه ږدم چې یار به یې پاتې شینه

زما د زړه بازار دې وران کړ
په دې وران شوي بازار بیا راشه مینه

که فکر بند په زولنو کړم
چې رانه خلاص شي برابر جانان ته ځینه

ستا په راتلو زما باور دی
ترزنکډنه انتظار درته کومه

همدا شان ادبي ټوټو، لنډو کيسو او شعرونو به يې د يوه لوړ شخصيت څرگندونه کوله، په همدې کې خوب په خپله غېږه کې اخیستی وم او بل جهان ته يې ويوړم، خوب مې ليدو نرگس په ډېرو مشکلاتو کې وه، مخې ته راغله لاس يې راکړ، غږېو نيولې وه په غېږ کې را ولوېده، په سلگو کې يې راته وويل: ته بيا ولې دومره لرې را څخه لارې؟ زه خو درته انتظار وم چې سهار يا مازديگر به دروازه را ټکوي، خو ته بيا خپله لار بدله کړه، نه پوهيږم تر کومه به را پسې سرگردانه گرځې، نور راشه ژر کوه ما پيدا کړه، هجر دې نه شم زغملې او دا سختې شيبې به تر کومه را باندي تيريږي!؟

خبر دې يو ځل راشه له دې سره يو دم را وينن شوم، شپه وروستی برخې ته رسيدلې وه، په فکر کې شوم، يو ځل سيما راته په خوب کې راغلې وه، چې ويلې وو: اوس خپل منزل ته رسيدلې يې او اوس نرگس په خوب کې راغله چې له ما ولې دومره لرې لارې يا خدايه! دا څه معنا لري؟ ايا نرگس او زما مور د ملک صاحب په کلي کې او سيږي؟ خوبيا ولې ملک صاحب راته ونه ويل؟ ځان سره مې پريکړه وکړه چې همدا اوس بايد روان شم او هملته يې پوښتنه وکړم، کېدای شي ملک صاحب ته معلومات نه وي او هغوی يې نه وي پيژندلي، پورته شوم ټول کتابونه کتابچې هر څه مې په خپل څادر کې واچول پر آس مې زين برابر کړ او څادر مې هم ورباندي وتاړه.

د سهار په څړه کې له کوره ووتم او د ماشومتوب د خاطر وډک کور مې يوازې پرېښود، ترې روان شوم ژر، ژر به مې مخ ور اړولو، داسې راته ښکارېده لکه چې نرگس ته مخ ور اړوم او ايران ته په لوی سفر روان وم،

حواس مې را ټول کړل، سفر ته مې دوام ورکړ، د سهار لمونځ په قضا کېدو و، چې د خوست ښار ته ورسېدم، داسې مناسب ځای راته پیدانه شو، چې لمونځ پکې وکړم، وړاندې مې وکتل پر مېخانیک مکتب مې سترگې ولگیدې، ور روان شوم دروازه یې په بمونو الوزول شوې وه.

له دروازې ورننوتم ژر، ژر مې لمونځ اداء کړ، خدای (جل جلاله) ته مې لاسونه پورته کړل او خپلې کورنۍ او خپل هېواد ته مې د لوی خدای (جل جلاله) څخه امن وغوښتو، د اسمان په لور مې وکتل، په لوی چنار د سهار زیر لمر ولگېدو او یوه ښکلې توتکۍ له یوه ښاخ څخه بل او له بل څخه بل ته تویونه وهل، داسې چغاری یې کاوه، چې د انسان زړه یې سوری کولو، یو چا مې د شا له خوا پر اوږه لاس کېښودو، مخ مې ورواړولو پورته شوم ومې نه پیژندو، په غیر کې یې ونیوم، زیاته یې کړه:

لکه چې و دې نه پیژندم؟ نه و مې پیژندې، زما د سفر ملگری محمد نور یې، ولې به د هغه سفر ملگری هېروم، چې سفر مې ورسره تېر کړی دی، خوزه نه پوهیږم چې دا ولې په مونږ داسې حالات راغلي دي، اخبر ولې خدای (جل جلاله) په کوم گناه نیولي یو؟ له غېږې مې بېل شو، سره کېناستو، د مسافري خاطرې مو سره یادې کړې، او ښکې مو سره توی کړې، د ایران په اړه مې ور څخه وپوښتل، د سیما پوښته مې ترې وکړه، محمد نور له ملک صاحب سره په کارخانه کې کار کاوه، د سیما په هکله یې څه نه راته ویل، خو اخبر مې مجبور کړ، محمد نور وویل: ته چې راغلي نو سیما ډېره سخته ناروغه شوه،

ډاکټرانو يې ناروغي نشوه معلومولی، اخيري يې ناروغي يوه داسې ناروغي
جوته شوه، چې....

ما وويل: څه د څه شي ناروغي يادوي؟ ته ولې چوپ شوې ولې څه نه
وايي؟ محمد نور په پرېشانه غږ وويل: هغه د کينسر په ناروغي اخته شوې
وه، هره ورځ به يې له بلې ورځې بدتره وه او له څو مياشتو وروسته به يې
يوازې ستا نامه ډېره اخيسته، هيڅ يې نه خوړل او د ژوند ورځې يې په
ختمېدو شوې وې او داسې ورځ هم راغله، چې هغې خپله ساه ستا د نامې په
اخيستو او (لاله) په ويلو سره خپل رب ته وسپارله، هغه غلی شو.

زه حيران وم، د سيمه په مرگ مې له زړه څخه سرې وينې بهيدې، چوپ
وم، هيڅ مې نه ويل، بې کسې او بې وسي مې سترگو ته اوبنکې راوستې او د
گريوان پر لور يې لارې خپلې کړې، محمد نور وويل: ژاړه مه، دا به د لوی
خدای (جل جلاله) رضا وي، زياته يې کړه: ډېر خوشحاله شوم چې سره و موليدل،
زه نور ځم محمد نور لارو. د پورته کېدو نه وم، لاس مې ورکړو او لار په
سوچونو کې ډوب شوم، د سيمه مېنه، سپېڅلتيا، بنکلا هر څه راته يو، يو
ياد ته راتلل، چې ناڅاپه د ټوپک ډز شو، د سوځېدلو تعمېرونو پر طرف مې
وکتل، وويريدم او ورو، ورو ورو روان شوم، دهليز ته دننه شوم، غلی، غلی
مخکې لارم، يو کس له بل د خزانې په اړه پوښتنې کولې، هغې زگېروي وهل
او دد بيا هم په مرگ گواښه، پښه مې په تيرېدو ولگېده له خولې مې چيغه ووت،
پر ځمکه را پرېوتم، ژر پورته شوم، ترڅو مې څوک ونه وينې او يوې کوټې ته
دننه شوم، يو څوک په منډه په دهليز کې را روان وو، زړه مې بې واره درزیده

له ودانی څخه په منډه ووت، په احتیاط له کوتې راووتم، ډاډمن شوم، چې نور څوک نشته مخکې لارم، زگیروي مې واوریدل، یو ځوان پرمخې پر ځمکه په کوټه کې پروت و، په لټ مې را واراوه.

په لیدو یې حیران شوم، څېره یې اشنا راته معلومه شوه، اخبر مې وپېژندو، هغه څوک و چې زما ارمانونه یې رږولي وو، زما کورنۍ یې برباده کړې وه، زما ترگس یې ژړولي وه، اوس په خپلو وینو کې لټ پټ پروت و، غصه مې ورته راغله، غوښتل مې چې هملته یې ووژنم، خود څه ویلو اراده یې لرله، ما ورته وویل: ووايه! څه وایې ایا اوس دې را باندې زړه یخ شو، چې زما ژوند او زما کورنۍ دې راته برباد کړل؟ په سختۍ یې وویل: ما، ما وبخښه، یوه خبره درته کوم، زموږ د کورد تابیلی په لر کونج کې زما پلارد سرو زرو خزانه بنځه کړیده، هغه در سره واخله، خپله کورنۍ دې پیدا کړه او ما، ما وبخښه، له دې سره یې په خوله وینه راغله، سړیې کور شو او له دې فاني نړۍ یې سترگې پټې کړې.

یو چا د شاله خوا د ټوپک پر کونداغ وووهم، پر ځمکه پریوتم، د پورته کېدو هڅه مې وکړه، خو بې واره گوزارونه یې را باندې وکړل، ورو، ورو مې خپل مغزه له لاسه ورکول، گډ وډ حالات را باندې راتلل، ځمکه را باندې گرځېده، اسمان را ړنگیدو او پر ځان پوه نه شوم. او مورې زما خواږې مورې، په ما گراني مورې! زما د زړه درمانه مورې! زما د سترگو توره! مورې ستا په لیدو مې هر څه یاد ته راغلل، مغزه مې پر ځای شول، سترگو مې رڼا ولیده، په غیر کې یې د یوه ماشوم غوندې ورو لوېدم، دومره په چیغو، چیغو او د زړه

t.me/Maaher786

له زوره مې وژړل، چې تابه ويل د کوټې ديوالونه به وغورځوي، د مور په
غیره کې تر ډېره پروت وم، بيا مې خپلې خویندې په غیره کې ونيوې، ومې
ويل زه وایم چې خوب وینم خو شکر خوب نه دی. د لایتین رڼا تته شوې وه، د
مور شاته مې یو څوک احساس کړل، چې ورو، ورو یې ژړل، زړه مې ودرزیدو،
غورځونو مې ژړا ماغزو ته ورسوله او اشنا ورته معلومېده، ځای په ځای
و درېدم، په زوره مې یو دوه قدمه واخېستل، یو څوک پورته شول، دنگه
ځوانې، حیانا کې او غټې سترگې په لیدو مې نور صبر و نه شو کړای، هغه
نرگس وه، زما مینه، زما ژوند، زما هر څه او زما د ماشومتوب ملگرې کلکه
مې په غیره کې ونيوه او په څو دقیقو کې مو د کلونو خواله سره وکړه او ټولې
گیلې موله زړونو ووتې.

کتابخانه
مکتبہ
مکتبہ

چینل

MAAHER

د کتاب د ماہر-MAAHER

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**